ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 30ής Οκτωβρίου 2001

με την οποία μια συγκέντρωση κηρύσσεται συμβιβάσιμη με την κοινή αγορά και τη λειτουργία της συμφωνίας για τον ΕΟΧ

(Υπόθεση COMP/M.2420 — Mitsui/CVRD/Caemi)

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό Ε(2001) 3363]

(Το κείμενο στην αγγλική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(2004/270/ΕΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας,

τη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, και ιδίως το άρθρο 57 παράγραφος 2 στοιχείο α),

τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 4064/89 του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1989, για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων ([1]), όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1310/97 ([2]), και ιδίως το άρθρο 8 παράγραφος 2,

την απόφαση της Επιτροπής με ημερομηνία 26 Μαΐου 2000 για την κίνηση της διαδικασίας στην παρούσα υπόθεση,

τη γνώμη της συμβουλευτικής επιτροπής για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων ([3]),

την τελική έκθεση του συμβούλου ακροάσεων στην παρούσα υπόθεση ([4]),

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Στις 31 Μαΐου 2001, η Mitsui και η Companhia Vale do Rio Doce («CVRD») κοινοποίησαν στην Επιτροπή συγκέντρωση σύμφωνα με το άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 4064/89 με την οποία η Mitsui και η CVRD θα αποκτούσαν από κοινού τον έλεγχο της Caemi Mineração e Metalurgia SA (Caemi) μέσω αγοράς μετοχών.

(2) Μετά την εξέταση της κοινοποίησης, στις 3 Ιουλίου 2001 η Επιτροπή συμπέρανε ότι η κοινοποιηθείσα πράξη εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 4064/89 και ότι εγείρει σοβαρές αμφιβολίες ως προς το συμβιβάσιμό της με την κοινή αγορά και τη συμφωνία για τον ΕΟΧ. Στις 29 Αυγούστου 2001, η Επιτροπή εξέδωσε κοινοποίηση αιτιάσεων, μετά την οποία διεξήχθη προφορική ακρόαση των μερών στις 24 Σεπτεμβρίου 2001.

I. ΤΑ ΜΕΡΗ

(3) Η Mitsui είναι ιαπωνική εταιρεία που εμπορεύεται βασικά προϊόντα και άλλα εμπορεύματα σε παγκόσμια κλίμακα, συμπεριλαμβανομένου του σιδηρομεταλλεύματος, κατέχει δε μειοψηφικές και ελέγχουσες συμμετοχές σε ορισμένες εταιρείες εξόρυξης σιδηρομεταλλεύματος στην Αυστραλία και την Ινδία, καθώς και σημαντική μειοψηφική συμμετοχή στο δεύτερο μεγαλύτερο ορυχείο εξόρυξης σιδηρομεταλλεύματος του κόσμου, το Robe River. Η Mitsui οργανώνει επίσης τη χρηματοδότηση και τη στήριξη άλλων σχεδίων που αφορούν τις εμπορικές δραστηριότητες τρίτων εταιρειών.

(4) Η CVRD, η οποία είναι εγκατεστημένη στη Βραζιλία, είναι διαφοροποιημένη μεταλλευτική εταιρεία και ο μεγαλύτερος παραγωγός σιδηρομεταλλεύματος σε παγκόσμια κλίμακα. Ήδη ελέγχει από κοινού με άλλες επιχειρήσεις ή εξ ολοκλήρου το μεγαλύτερο μέρος της παραγωγής σιδηρομεταλλεύματος της Βραζιλίας, με κυριότερη εξαίρεση την Mineração Brasileiras Reunidas SA (MBR), θυγατρική της Caemi. Η CVRD πρόσφατα απέκτησε την Ferteco Mineração SA (Ferteco), η οποία κατέχει την τρίτη θέση μεταξύ των παραγωγών σιδηρομεταλλεύματος της Βραζιλίας. Δραστηριοποιείται επίσης στον τομέα των εμπορικών μεταφορών (σιδηρόδρομοι, λιμενικές δραστηριότητες και ναυτιλία). Εκτός από το σιδηρομετάλλευμα, η CVRD παράγει και ορισμένα άλλα προϊόντα, όπως λιπάσματα, καολίνη, μεταλλουργικό βωξίτη, χαρτοπολτό και χαρτί.

(5) Η Caemi είναι μετοχική εταιρεία οργανωμένη βάσει του δικαίου της Βραζιλίας η οποία κατέχει επενδύσεις σε κεφάλαιο σε εταιρείες δραστηριοποιούμενες στην παραγωγή και

([1]) ΕΕ L 395 της 30.12.1989, σ. 1 (διορθωτικό στην ΕΕ L 257 της 21.9.1990, σ. 13).
([2]) ΕΕ L 180 της 9.7.1997, σ. 1.
([3]) ΕΕ C 79 της 30.3.2004.
([4]) ΕΕ C 79 της 30.3.2004.

πώληση σιδηρομεταλλεύματος στη Βραζιλία και στον Καναδά, καολίνη και πυρίμαχου ασβεστώδη βωξίτη στη Βραζιλία, καθώς και σε συναφείς επιχειρήσεις εφοδιαστικής διαχείρισης (σιδηροδρομικές και λιμενικές δραστηριότητες στη Βραζιλία). Στον τομέα του σιδηρομεταλλεύματος, ασκεί δραστηριότητες μέσω της ελέγχουσας συμμετοχής της με ποσοστό 84,6 % στην MBR (Βραζιλία), και μέσω της κατά το ήμισυ ελέγχουσας συμμετοχής (50 %) στην Quebec Cartier Mining Company (QCM) (Καναδάς), ενώ στην ίδια εταιρεία κατέχει επίσης ελέγχουσα συμμετοχή η Dofasco, η μεγαλύτερη χαλυβουργική επιχείρηση του Καναδά. Η MBR κατέχει τη δεύτερη θέση στην παραγωγή σιδηρομεταλλεύματος στη Βραζιλία (μετά την CVRD) και την τέταρτη θέση σε παγκόσμια κλίμακα (μετά την CVRD, την Rio Tinto και την BHP).

II. **Η ΠΡΑΞΗ**

(6) Η Mitsui κατέχει σήμερα το 40 % των μετοχών με δικαίωμα ψήφου της Caemi. Το υπόλοιπο 60 % των μετοχών με δικαίωμα ψήφου της Caemi ανήκει «στους Frering» [δύο αδελφούς της οικογένειας Frering και […]* (*)]. Για τους σκοπούς της εξαγοράς, η Mitsui δημιούργησε μια πλήρως ελεγχόμενη θυγατρική, την «Mitsui Holding Company» (MHC)· η εν λόγω επιχείρηση θα ελέγχεται εν τέλει από τη Mitsui και την CVRD (βλέπε κατωτέρω).

(7) Η απόκτηση του ελέγχου της Caemi από κοινού από τη Mitsui και την CVRD θα συντελεσθεί σε δύο στάδια, όπως περιγράφεται κατωτέρω: [Το πρώτο στάδιο της συγκέντρωσης περιλαμβάνει την άσκηση του προϋπάρχοντος]* δικαιώματος προηγούμενης άρνησης (της Mitsui) έναντι του μετοχικού μεριδίου των Frering. Στο πλαίσιο του δεύτερου σταδίου, η CVRD θα αγοράσει από τη Mitsui το 50 % των μετοχών με δικαίωμα ψήφου της Caemi]*:

i) […]*.

ii) […]*.

(8) Συνεπώς, στο πλαίσιο ενός νομικού φορέα οι μετοχές με δικαίωμα ψήφου της Caemi θα ελέγχονται από κοινού από την CVRD και τη Mitsui. Σύμφωνα με τα μέρη, η συμφωνία αγοράς μεταξύ της MHC και των Frering, καθώς και η συμφωνία στρατηγικής συμμαχίας είναι αλληλοεξαρτώμενες κατά τρόπον ώστε το πρώτο στάδιο της συγκέντρωσης δεν μπορεί να υλοποιηθεί παρά μόνον εφόσον υλοποιηθεί παράλληλα και το δεύτερο στάδιο. Συνεπώς, το αναπόφευκτο τελικό αποτέλεσμα των πράξεων που κοινοποιήθηκαν είναι η από κοινού απόκτηση του ελέγχου της Caemi από τα κοινοποιούντα μέρη. Ως εκ τούτου, τα δύο στάδια της εν λόγω πράξης αποτελούν ενιαία συγκέντρωση κατά την έννοια του άρθρου 3 παράγραφος 1 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 4064/89.

(*) Τμήματα του κειμένου αυτού έχουν διαγραφεί έτσι ώστε να εξασφαλιστεί η μη δημοσιοποίηση των εμπιστευτικών πληροφοριών· τα τμήματα αυτά είναι εντός αγκυλών και σημειώνονται με αστερίσκο.

III. **ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ**

(9) Ο συνδυασμένος συνολικός κύκλος εργασιών που πραγματοποιούν οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις σε παγκόσμια κλίμακα υπερβαίνει τα 5 δισεκατ. ευρώ (Mitsui: 78 δισεκατ. ευρώ κατά το οικονομικό έτος που έληξε στις 31 Μαρτίου 2000· CVRD: 5,5 δισεκατ. ευρώ κατά το οικονομικό έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2000· Caemi: 560 εκατ. ευρώ κατά το οικονομικό έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2000). Ο κύκλος εργασιών εκάστης στην Κοινότητα υπερβαίνει τα 250 εκατ. ευρώ (Mitsui […]*· CVRD: […]* ευρώ · Caemi […]* ευρώ, αλλά καμία δεν πραγματοποιεί περισσότερα από τα δύο τρίτα του συνολικού κοινοτικού της κύκλου εργασιών στο ίδιο κράτος μέλος. Συνεπώς, η κοινοποιηθείσα πράξη έχει κοινοτική διάσταση.

(10) Καμία από τις επιχειρήσεις που συμμετέχουν στην πράξη δεν δραστηριοποιείται στην παραγωγή ή διάθεση σιδηρομεταλλεύματος στα εδάφη που καλύπτονται από τη συμφωνία ΕΚΑΧ, αλλά οι εν λόγω επιχειρήσεις ασκούν τέτοιες δραστηριότητες σε τρίτες χώρες. Συνεπώς, οι πτυχές αυτές της παρούσας συγκέντρωσης δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 66 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚΑΧ.

IV. **ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΣΙΔΗΡΟΜΕΤΑΛΛΕΥΜΑΤΟΣ**

(11) Οι μοναδικές επηρεαζόμενες αγορές ανήκουν στον τομέα του σιδηρομεταλλεύματος. Το σιδηρομετάλλευμα είναι πρώτη ύλη που πωλείται σχεδόν αποκλειστικά στη βιομηχανία χάλυβα. Πωλείται σε παραγωγούς χάλυβα από εταιρείες εξόρυξης σιδηρομεταλλεύματος σε τρεις κυρίως μορφές: λεπτόκοκκο σιδηρομετάλλευμα, χονδρόκοκκο σιδηρομετάλλευμα, και σφαιρίδια. Στο κεφάλαιο V η Επιτροπή εξηγεί ενδελεχώς τους λόγους για τους οποίους θεωρεί ότι οι τρεις αυτές μορφές σιδηρομεταλλεύματος αποτελούν διακριτές σχετικές αγορές προϊόντος.

A. **Η προσφορά σιδηρομεταλλεύματος**

Εξόρυξη σιδηρομεταλλεύματος

(12) Ο σίδηρος είναι το δεύτερο σε διάδοση μέταλλο στη φύση (μετά το αλουμίνιο) και αποτελεί περίπου το 4,6 % του φλοιού της γης. Παρόλο που πολυάριθμα ορυκτά περιέχουν σίδηρο, λίγα μόνο από αυτά είναι εμπορικά εκμεταλλεύσιμα και κυρίως τα οξείδια του σιδήρου μαγνητίτης, αιματίτης, λειμονίτης και ιλμενίτης. Κατά την παραγωγή σιδήρου, η οποία αποτελεί το πρώτο βήμα για την παραγωγή χάλυβα, αφαιρείται το οξυγόνο μέσω μιας διαδικασίας γνωστής ως «αναγωγή». Άλλα σιδηρομεταλλεύματα που επίσης εξορύσσονται είναι τα ανθρακικά ορυκτά του σιδήρου όπως ο σιδηρίτης, τα θειούχα ορυκτά και τα πυριτικά ορυκτά.

(13) Τα αποθέματα σιδηρομεταλλεύματος έχουν διαφορετική χημική σύνθεση στα διάφορα μέρη του κόσμου. Οι μεγαλύτερες πηγές σιδηρομεταλλεύματος απαντούν στους λεγόμενους σχηματισμούς στρωματώδους σιδήρου (ΣΣΣ), που είναι γνωστοί και ως τακονίτες ή ιταβιρίτες. Οι σχηματισμοί αυτοί μπορούν να έχουν πάχος εκατοντάδων μέτρων και μήκος

χιλιάδων χιλιομέτρων. Οι σημαντικότεροι από εμπορική άποψη βρίσκονται στη Βραζιλία, στη Δυτική Αυστραλία, στην περιοχή της λίμνης Σουπήριορ του Καναδά, στο Krivoi Rog της Ουκρανίας και στο Kursk της Ρωσίας.

(14) Τα παγκόσμια αποθέματα σιδηρομεταλλεύματος εκτιμώνται σήμερα σε 140 000 μεγατόνους περίπου ([5]). Τα μεγαλύτερα αποθέματα μεταλλεύματος (με βάση την περιεκτικότητα σε σίδηρο) βρίσκονται στην Ουκρανία, στην Κίνα, στην Αυστραλία, στη Ρωσία, στις ΗΠΑ, στη Βραζιλία και στο Καζακστάν. Η περιεκτικότητα των σιδηρομεταλλευμάτων σε σίδηρο διαφέρει σημαντικά από χώρα σε χώρα: για παράδειγμα, τα κινεζικά σιδηρομεταλλεύματα έχουν πολύ χαμηλή περιεκτικότητα σε σίδηρο (περίπου 32 %), ενώ τα σιδηρομεταλλεύματα της Βραζιλίας έχουν υψηλή περιεκτικότητα σε σίδηρο (περίπου 63 %).

(15) Περισσότερο από το 95 % των σιδηρομεταλλευμάτων εξορύσσονται με επιφανειακές μεταλλευτικές μεθόδους, λόγω των οικονομιών κλίμακας και της σχετικά χαμηλής μοναδιαίας αξίας του σιδήρου σε σύγκριση με άλλα μέταλλα. Η μοναδική μεταλλευτική εταιρεία που παράγει σημαντικές ποσότητες σιδηρομεταλλεύματος από υπόγειο ορυχείο είναι η σουηδική LKAB. Το αρχικό στάδιο της διαδικασίας επιφανειακής εξόρυξης συνίσταται στην αφαίρεση των υπερκείμενων σε σχέση με το σιδηρομετάλλευμα στρωμάτων. Στη συνέχεια συχνά απαιτείται ανατίναξη για να αποκτήσει το μετάλλευμα το κατάλληλο μέγεθος ώστε να μπορεί να φορτωθεί με φτυάρια ή/και με μετωπικούς φορτωτές σε φορτηγά, βαγονέτα ή σε μεταφορικές ταινίες για να μεταφερθεί σε θραυστήρα προκειμένου να υποστεί πρωτογενή θραύση και ταξινόμηση κατά μέγεθος.

(16) Στη συνέχεια το σιδηρομετάλλευμα υφίσταται σχεδόν πάντα «εμπλουτισμό» ([6]), διαδικασία που περιλαμβάνει τη θραύση, τη λειοτρίβηση, το διαχωρισμό, την κοσκίνιση και την ταξινόμηση κατά μέγεθος του μεταλλεύματος. Με τις διεργασίες αυτές το μετάλλευμα απαλλάσσεται από τις προσμείξεις, όπως το πυρίτιο και η αλουμίνα, και λαμβάνει το σχήμα και το μέγεθος που επιθυμεί η μεταλλευτική εταιρεία. Ο βαθμός εμπλουτισμού εξαρτάται από τη φύση της απόθεσης σιδηρομεταλλεύματος, την ποσότητα των προσμείξεων που υπάρχουν στο μετάλλευμα και από τις προδιαγραφές του πελάτη. Συνήθως μετά τη θραύση και τη λειοτρίβηση του ακατέργαστου σιδηρομεταλλεύματος παράγεται χονδρόκοκκο και λεπτόκοκκο σιδηρομετάλλευμα. Με περαιτέρω εμπλουτισμό παράγεται συμπύκνωμα σιδηρομεταλλεύματος που συνήθως σφαιροποιείται (συσσωματοποιείται σε σφαιρίδια) σε αντίστοιχη μονάδα κοντά στο μεταλλείο.

(17) Κάθε μεταλλείο παράγει χονδρόκοκκο και λεπτόκοκκο σιδηρομετάλλευμα ως αναγκαίο αποτέλεσμα της μεταλλευτικής διαδικασίας. Ωστόσο, η αναλογία χονδρόκοκκου και λεπτόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος που παράγει κάθε μεταλλείο εξαρτάται από τα χαρακτηριστικά των αποθέσεων σιδηρομεταλλεύματος (όπως η σκληρότητα). Πολλά μεταλλεία παράγουν σχετικά μικρές ποσότητες χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος, λόγω της τάσης του σιδηρούχου υλικού να σπάζει σε μικρά σωματίδια κατά την εξαγωγή και το χειρισμό (τούτο ισχύει εν πολλοίς για μεγάλο μέρος των μεταλλευμάτων της Βραζιλίας, για παράδειγμα). Κατά συνέπεια, μεγάλο μέρος των εισαγωγών χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος στην Κοινότητα προέρχεται από την Αυστραλία, τη Νότια Αφρική και την Ινδία. Τα μεταλλεία της Βραζιλίας και της Βενεζουέλας παράγουν και αυτά χονδρόκοκκο σιδηρομετάλλευμα, το οποίο όμως αποτελεί σχετικά μικρό ποσοστό της συνολικής τους παραγωγής. Τα μεταλλεία που εξάγουν σιδηρομετάλλευμα με χαμηλή περιεκτικότητα σε σίδηρο (της τάξεως του 30 έως 35 %), όπως αυτά που βρίσκονται στις Ηνωμένες Πολιτείες, στον Καναδά και στην Κίνα, πωλούν μικρές ή και μηδενικές ποσότητες χονδρόκοκκου μεταλλεύματος, διότι πρέπει να κονιορτοποιήσουν το μετάλλευμα για να παραχθούν συμπυκνώματα σιδηρομεταλλεύματος με κατάλληλη περιεκτικότητα σε σίδηρο ώστε να είναι εμπορικά εκμεταλλεύσιμα.

(18) Ομοίως, φαίνεται ότι δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν όλα τα μεταλλεύματα κατά τρόπο αποτελεσματικό και οικονομικά συμφέροντα για την παραγωγή σφαιριδίων. Σφαιρίδια παράγονται κατά παράδοση στη Βόρεια και Νότια Αμερική και στην Ευρώπη, ενώ οι περισσότερες μονάδες σφαιροποίησης που εξυπηρετούν την εξαγωγική αγορά κατασκευάζονται στη Σουηδία, τον Καναδά, τη Βενεζουέλα και τη Βραζιλία. Ένας από τους λόγους είναι ότι το υλικό τροφοδότησης των μονάδων σφαιροποίησης παράγεται με λειοτρίβηση και συμπύκνωση φυσικού λεπτόκοκκου μεταλλεύματος, και δεν είναι όλα τα μεταλλεύματα κατάλληλα για συμπύκνωση. Ειδικότερα, τα μέρη ανέφεραν ότι στο παρελθόν η μέθοδος της σφαιροποίησης δοκιμάστηκε στη Δυτική Αυστραλία, αλλά χωρίς επιτυχία.

(19) Άλλη μία σημαντική συνέπεια της γεωλογίας του μεταλλείου είναι η ποιότητα του μεταλλεύματος. Η ποιότητα καθορίζεται κυρίως με βάση την περιεκτικότητα σε σίδηρο (που πρέπει να μεγιστοποιηθεί) και το επίπεδο των προσμείξεων (που πρέπει να ελαχιστοποιηθεί). Ιδιαίτερη προσοχή δίδεται στην απώλεια κατά την ανάφλεξη («ΑΚΑ», κυρίως κρυσταλλικό ύδωρ) και στην παρουσία πυριτίου, φωσφόρου και αλουμίνας, που έχουν δυσμενείς συνέπειες στη λειτουργία της υψικαμίνου.

(20) Σύμφωνα με τα στοιχεία που υπέβαλαν τα μέρη, υπάρχουν σημαντικές διαφορές στην ποιότητα του μεταλλεύματος που παράγεται στις διάφορες περιοχές του κόσμου. Σε γενικές γραμμές ισχύουν τα ακόλουθα: i) το μετάλλευμα της Βραζιλίας είναι προϊόν υψηλής ποιότητας, ii) το μετάλλευμα της Αυστραλίας θεωρείται επίσης κατά παράδοση ως προϊόν υψηλής ποιότητας, αλλά τα μεταλλεία αυτά βαίνουν προς εξάντληση και αντικαθιστώνται από νεότερα μεταλλεία (Yandi, Robe River, κ.λπ.) με μεταλλεύματα υψηλής περιεκτικότητας σε πυρίτιο και ΑΚΑ […]*, iii) το μετάλλευμα της Νότιας Αφρικής περιέχει υψηλά επίπεδα αλκαλικών ουσιών, γεγονός που περιορίζει τη χρήση του στις υψικαμίνου, iv) το σουηδικό μετάλλευμα αποτελεί καλής ποιότητας υλικό τροφοδότησης των μονάδων πυροσυσσωμάτωσης με υψηλή περιεκτικότητα σε σίδηρο και παράγει σφαιρίδια υψηλής καθαρότητας με εξαιρετικές επιδόσεις, και v) όπως προαναφέρεται, τα σιδηρομεταλλεύματα του Καναδά, των ΗΠΑ και της Κίνας έχουν χαμηλή περιεκτικότητα σε σίδηρο (της τάξεως του 30 έως 35 %, έναντι άνω του 60 % στη Βραζιλία ή στην Αυστραλία).

(21) Όπως προαναφέρεται, οι μονάδες σφαιροποίησης του σιδηρομεταλλεύματος συνήθως βρίσκονται κοντά σε μεταλλευτικούς χώρους ή εξαγωγικούς λιμένες, διότι τα σφαιρίδια δεν διασπώνται κατά τη μεταφορά. Τα σφαιρίδια καλύτερης ποι-

([5]) The Economics of Iron Ore, τέταρτη έκδοση 2000 (Roskill).

([6]) Το μετάλλευμα που πωλείται απευθείας από το μεταλλείο χωρίς εμπλουτισμό είναι γνωστό ως μετάλλευμα «απευθείας από το μεταλλείο» ή μετάλλευμα άμεσης αποστολής.

ότητας είναι αυτά που παράγονται από μετάλλευμα με προέλευση τη Βραζιλία, τον Καναδά και τη Σουηδία. Τα περισσότερα μεταλλεία που βρίσκονται εκτός της Αυστραλίας θα μπορούσαν, τουλάχιστον θεωρητικά, να πραγματοποιήσουν τις απαραίτητες επενδύσεις για να μπορούν να παράγουν σφαιρίδια σιδηρομεταλλεύματος. Εν γένει για την παραγωγή σφαιριδίων απαιτείται η κατασκευή μιας μονάδας σφαιροποίησης, με κόστος περίπου 50 δολάρια Ηνωμένων Πολιτειών (USD) έως 60 USD ανά τόνο παραγωγικής ικανότητας ετησίως, υπό την προϋπόθεση ότι η παραγωγή λεπτόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος έχει την κατάλληλη ποιότητα.

Μορφές σιδηρομεταλλεύματος

(22) Περίπου το 99 % του συνόλου των σιδηρομεταλλευμάτων χρησιμοποιείται στη βιομηχανία χάλυβα, ιδίως σε χαλυβουργεία που παράγουν σίδηρο με τη μέθοδο της υψικαμίνου. Η υψικάμινος μετατρέπει το σιδηρομετάλλευμα σε ακατέργαστο χυτοσίδηρο, που στη συνέχεια εισάγεται σε βασική κάμινο οξυγόνου (ΒΚΟ) και μετατρέπεται σε χάλυβα. Τα είδη σιδηρομεταλλεύματος και η κατανομή της χρήσης τους καθορίζονται (και τροποποιούνται κατά καιρούς) από τη χαλυβουργία σε συνάρτηση με τεχνολογικούς και μεταλλουργικούς παράγοντες, αφενός, και με τις συνθήκες της αγοράς, αφετέρου (διαθεσιμότητα και τιμή σιδηρομεταλλεύματος και ζήτηση προϊόντων χάλυβα).

(23) Όταν εξάγεται από το μεταλλείο, το σιδηρομετάλλευμα έχει δύο μορφές: χονδρόκοκκο σιδηρομετάλλευμα (διαμέτρου 6 έως 30 mm) και λεπτόκοκκο σιδηρομετάλλευμα (διαμέτρου κάτω των 6 mm). Για τεχνικούς λόγους, μόνο τα χονδρόκοκκο σιδηρομετάλλευμα μπορεί να εισαχθεί απευθείας στην υψικάμινο (οι λεπτοί κόκκοι λόγω του μικρού μεγέθους τους μπορούν να εμποδίσουν τη διαδικασία αναγωγής στην υψικάμινο). Στο παρελθόν, η μοναδική εμπορεύσιμη μορφή σιδηρομεταλλεύματος ήταν το χονδρόκοκκο σιδηρομετάλλευμα, ενώ το εξαγόμενο λεπτόκοκκο σιδηρομετάλλευμα θεωρείτο άχρηστο υλικό.

(24) Για να αξιοποιηθεί το λεπτόκοκκο σιδηρομετάλλευμα, αναπτύχθηκαν στη συνέχεια δύο διαδικασίες συσσωματοποίησης: η πυροσυσσωμάτωση και η σφαιροποίηση. Η πυροσυσσωμάτωση χρησιμοποιείται για το λεπτόκοκκο σιδηρομετάλλευμα (ή υλικό τροφοδότησης των μονάδων πυροσυσσωμάτωσης, διαμέτρου 1 έως 6 mm), ενώ η σφαιροποίηση χρησιμοποιείται για το υπερλεπτόκοκκο σιδηρομετάλλευμα (ή υλικό τροφοδότησης των μονάδων σφαιροποίησης διαμέτρου κάτω του 1 mm). Τα χαλυβουργεία συνήθως διαθέτουν δικές τους μονάδες πυροσυσσωμάτωσης, καθότι τα πυροσυσσωματώματα έχουν την τάση να διασπώνται κατά τη μεταφορά. Αντίθετα, τα σφαιρίδια δεν διασπώνται κατά τη μεταφορά και έτσι οι μονάδες σφαιροποίησης μπορούν να βρίσκονται μέσα ή κοντά σε μεταλλεία. Έτσι, ορισμένα ευρωπαϊκά χαλυβουργεία, προτίμησαν να καλύψουν ένα μέρος των εισαγωγών τους με σφαιρίδια, αντί να προβούν στις απαραίτητες επενδύσεις για τη βελτίωση των επιδόσεων των μονάδων τους πυροσυσσωμάτωσης από περιβαλλοντική άποψη (η πυροσυσσωμάτωση είναι επαχθής για το περιβάλλον). Δεν συνέβη το ίδιο στην Ιαπωνία, όπου τα χαλυβουργεία προτίμησαν να πραγματοποιήσουν επενδύσεις για να επιφέρουν βελτιώσεις στις μονάδες τους πυροσυσσωμάτωσης.

(25) Χάρη στην εξέλιξη της πυροσυσσωμάτωσης και της σφαιροποίησης, οι επιχειρήσεις που εκμεταλλεύονται υψικαμίνους απέκτησαν τη δυνατότητα επιλογής μεταξύ λεπτόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος (που υποβάλλεται σε πυροσυσσωμάτωση από την ίδια την επιχείρηση), χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος και σφαιριδίων. Για σύνθετους λόγους που σχετίζονται με τη ρύθμιση της λειτουργίας της υψικαμίνου έτσι ώστε να μεγιστοποιηθεί η αποτελεσματικότητα και να ελαχιστοποιηθεί το κόστος, οι περισσότερες υψικάμινοι λειτουργούν με μείγμα των τριών ειδών σιδηρομεταλλεύματος.

(26) Λόγω των ανωτέρω παραγόντων, το ποσοστό πυροσυσσωματωμένου λεπτόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος που χρησιμοποιείται σε μια υψικάμινο διαφέρει ανάλογα με το χαλυβουργείο. Ωστόσο, εκτός ορισμένων εξαιρέσεων, τα χαλυβουργεία μιας περιοχής εν γένει αντιμετωπίζουν τις ίδιες συνθήκες προσφοράς και έτσι προμηθεύονται κάθε είδος σιδηρομεταλλεύματος σε παραπλήσιες αναλογίες. Ως εκ τούτου, τα μέρη εκτιμούν ότι το πυροσυσσωματωμένο λεπτόκοκκο σιδηρομετάλλευμα αντιστοιχεί περίπου στο 60 % του «φορτίου» (δηλαδή του υλικού τροφοδότησης) που χρησιμοποιείται σε μια τυπική υψικάμινο της Ευρώπης ή της Ασίας, ενώ το πυροσυσσωματωμένο λεπτόκοκκο σιδηρομετάλλευμα αντιστοιχεί σε λιγότερο από το 10 % του φορτίου μιας τυπικής υψικαμίνου των ΗΠΑ. Οι επιχειρήσεις εκμετάλλευσης υψικαμίνων έχουν επίσης διαφορετικές προτιμήσεις ως προς την αναλογία χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος που χρησιμοποιείται ως υλικό τροφοδότησης. Στην Ευρώπη, η χρήση χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος αντιστοιχεί περίπου στο 20 % της συνολικής επιβάρυνσης, ενώ στις ΗΠΑ προσεγγίζει το 10 %. Στην Ασία το αντίστοιχο ποσοστό είναι περίπου 25 % (κυρίως λόγω της εγγύτητας των μεταλλείων της Αυστραλίας, που παράγουν μεγαλύτερο ποσοστό χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος). Και πάλι η σχετική χρήση σφαιριδίων παρουσιάζει σημαντικές διαφορές μεταξύ των περιοχών. Στην Ευρώπη, τα σφαιρίδια αντιστοιχούν περίπου στο 20 % του υλικού τροφοδότησης, ενώ στις ΗΠΑ αντιστοιχούν στο 80 % περίπου και στην Ασία μόλις στο 5 % έως 10 %.

(27) Τέλος, το σιδηρομετάλλευμα μπορεί επίσης να μετατραπεί σε σίδηρο άμεσης αναγωγής (ΣΑΑ) σε αντίστοιχη υψικάμινο. Η υψικάμινος ΑΑ χρησιμοποιεί δύο κυρίως μορφές σιδηρομεταλλεύματος ΑΑ, χονδρόκοκκο σιδηρομετάλλευμα και σφαιρίδια. Το μετάλλευμα πρέπει να είναι πολύ υψηλής ποιότητας (με υψηλή περιεκτικότητα σε σίδηρο και χαμηλά επίπεδα προσμείξεων, όπως το πυρίτιο, ο φωσφόρος και το θείο). Ο ΣΑΑ μπορεί στη συνέχεια να εισαχθεί σε κάμινο βολταϊκού τόξου για να μετατραπεί σε χάλυβα.

Παγκόσμια παραγωγή σιδηρομεταλλεύματος

(28) Η συνολική παγκόσμια παραγωγή σιδηρομεταλλεύματος κατά το έτος 2000 ανήλθε σε 931 εκατ. τόνους (Mt) περίπου, σημειώνοντας αύξηση από 868 MT το 1999 και 878 Mt το 1998. Η παραγωγή σιδηρομεταλλεύματος ακολουθεί εκ του σύνεγγυς την παραγωγή χάλυβα και έτσι έχει κυκλικό χαρακτήρα. Η ζήτηση χάλυβα, με τη σειρά της, εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τους οικονομικούς κύκλους και ιδίως από τις κυκλικές διακυμάνσεις στην αυτοκινητοβιομηχανία και στον τομέα των κατασκευών. Η παραγωγή σιδηρομεταλλεύματος αυξήθηκε με μέσο ετήσιο ρυθμό 2,6 % από το 1950, φθάνοντας το ανώτατο σημείο της το 1988 με 967 Mt.

Παγκόσμια παραγωγή

(σε εκατ. τόνους)

	Λεπτόκοκκο σιδηρομετάλλευμα	Χονδρόκοκκο σιδηρομετάλλευμα	Σφαιρίδια σιδηρομεταλλεύματος	Σύνολο
1998	509	141	228	878
1999	510	135	223	868
2000	540	145	254	938

Εκτιμήσεις των μερών και στοιχεία της διάσκεψης των Ηνωμένων Εθνών για το Εμπόριο και την Ανάπτυξη (UNCTAD).

(29) Οι χώρες με τη μεγαλύτερη παραγωγή σιδηρομεταλλεύματος παγκοσμίως είναι (βάσει των στοιχείων για την παραγωγή του 2000): η Βραζιλία (236 Mt), η Αυστραλία (176 Mt), η Κίνα (96 Mt), η Ρωσία (87 Mt), η Ινδία (75 Mt), οι ΗΠΑ (63 Mt), η Ουκρανία (55 Mt), ο Καναδάς (36 Mt), και η Νότια Αφρική (34 Mt). Ωστόσο, η αναλογία της παραγωγής σιδηρομεταλλεύματος που εξάγεται από τις ανωτέρω χώρες παρουσιάζει σημαντικές διαφορές (ποσότητες εξαγωγών το 2000): Βραζιλία (160 Mt), Αυστραλία (165 Mt), Κίνα (απουσία εξαγωγών), Ρωσία (15 Mt), Ινδία (35 Mt), ΗΠΑ (6 Mt), Ουκρανία (19 Mt), Καναδάς (27 Mt) και Νότια Αφρική (21 Mt).

Εμπόριο σιδηρομεταλλεύματος διά θαλάσσης

(30) Πριν από το Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, τα χαλυβουργεία βρίσκονταν συνήθως κοντά σε μεταλλεία σιδηρομεταλλεύματος, λόγω του υψηλού κόστους μεταφοράς του μεταλλεύματος. Η εκμετάλλευση των μεγάλων και υψηλής ποιότητας αποθεμάτων (ΣΣΣ) στη Βραζιλία και την Αυστραλία άλλαξε τη δομή της βιομηχανίας σιδηρομεταλλεύματος, με το πέρασμα από την κυριαρχία μεταλλευτικών μονάδων σχετικά μικρής κλίμακας εγκατεστημένων κοντά στις κυριότερες χαλυβουργίες στην ανάπτυξη ολοένα και περισσότερων μεταλλείων μεγάλης κλίμακας εγκατεστημένων μακριά από τους καταναλωτές. Τούτο συνέβη λόγω κυρίως των οικονομιών κλίμακας που επιτυγχάνονται από τα πολύ μεγάλα μεταλλεία αυτού του είδους. Η ανάπτυξη των μεταλλείων αυτών οδήγησε σε κατακόρυφη αύξηση της θαλάσσιας μεταφοράς σιδηρομεταλλεύματος με μεγάλα πλοία μεταφοράς χύδην εμπορεύματος (σήμερα περίπου το ήμισυ της παγκόσμιας παραγωγής μεταφέρεται κατ' αυτόν τον τρόπο), γεγονός που οδήγησε με τη σειρά του στην πραγματοποίηση επενδύσεων σε λιμενικές εγκαταστάσεις εξυπηρέτησης ολοένα και μεγαλύτερων πλοίων που μειώνουν το μοναδιαίο κόστος μεταφοράς.

(31) Ωστόσο, μεγάλο μέρος της παγκόσμιας παραγωγής σιδηρομεταλλεύματος δεν μεταφέρεται στους πελάτες διά θαλάσσης. Τούτο ισχύει κυρίως για τις ΗΠΑ, την ανατολική Ευρώπη και την Κίνα, οι οποίες διαθέτουν ακόμη σημαντική εγχώρια παραγωγή σιδηρομεταλλεύματος και το μεγαλύτερο μέρος αυτής της παραγωγής καταναλώνεται στο εσωτερικό τους. Επιπλέον, μεγάλο μέρος αυτής της εγχώριας παραγωγής είναι δέσμια: για παράδειγμα, στις ΗΠΑ οι χαλυβουργικές εταιρείες κατέχουν το 60 % περίπου της εγχώριας παραγωγικής ικανότητας και έτσι το μεγαλύτερο μέρος της παραγωγής δεν φθάνει στην ανοικτή αγορά. Αντίθετα, η παραγωγή σιδηρομεταλλεύματος της Δυτικής Ευρώπης (με την εξαίρεση της Σουηδίας κυρίως) έχει σχεδόν εξαφανιστεί.

(32) Κυρίως λόγω της προαναφερόμενης παρακμής της παραγωγής σιδηρομεταλλεύματος στη Δυτική Ευρώπη, αλλά και λόγω της ανάπτυξης της ασιατικής βιομηχανίας χάλυβα, η ζήτηση σιδηρομεταλλεύματος μεταφερόμενου διά θαλάσσης αυξήθηκε σημαντικά τα τελευταία χρόνια. Ειδικότερα, η Δυτική Ευρώπη και η Ανατολική Ασία (Ιαπωνία, Νότια Κορέα και Ταϊβάν) εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τις εισαγωγές σιδηρομεταλλεύματος μεταφερόμενου διά θαλάσσης. Στην Κίνα, παρά το γεγονός ότι η χώρα διαθέτει εγχώρια παραγωγή σιδηρομεταλλεύματος, οι εισαγωγές σιδηρομεταλλεύματος αυξάνονται με ταχύ ρυθμό για να καλυφθεί η αυξανόμενη ζήτηση.

Εμπόριο διά θαλάσσης

[εκτιμήσεις Fearnleys] ([7])

(σε εκατ. τόνους)

	Λεπτόκοκκο σιδηρομετάλλευμα	Χονδρόκοκκο σιδηρομετάλλευμα	Σφαιρίδια σιδηρομεταλλεύματος	Σύνολο
1998	260	85	72	417
1999	253	87	71	411
2000	288	85	82	455

(33) Κυρίαρχη θέση στις εξαγωγές σιδηρομεταλλεύματος κατέχουν η Νότια Αμερική (κυρίως η Βραζιλία) και η Ωκεανία (κυρίως η Αυστραλία), η δε κυριαρχία τους ενδυναμώνεται: το 1989 το 60 % των παγκόσμιων εξαγωγών σιδηρομεταλλεύματος προερχόταν από την Ωκεανία και τη Νότια Αμερική, ενώ το 1999 το αντίστοιχο ποσοστό είχε αυξηθεί σε 70 %. Η ίδια τάση αναμένεται να συνεχιστεί και στο μέλλον. Οι τιμές των ναύλων παρουσιάζουν σημαντικές διακυμάνσεις, ανάλογα με την ακολουθούμενη ναυτιλιακή διαδρομή, αλλά και από έτος σε έτος. Οι τιμές των ναύλων επηρεάζονται ιδιαίτερα από τις διακυμάνσεις της τιμής του πετρελαίου και από τη διαθεσιμότητα κατάλληλων πλοίων.

(34) Εν μέρει λόγω της σκόπιμης πολιτικής διαφοροποίησης που ακολουθούν οι ιαπωνικές χαλυβουργικές εταιρείες (προκειμένου να αποφύγουν την υπερβολική εξάρτηση από τους δύο αυστραλούς προμηθευτές), οι εξαγωγές σιδηρομεταλλεύματος της Βραζιλίας παρουσιάζουν μεγαλύτερη γεωγραφική διασπορά από τις εξαγωγές της Αυστραλίας. Η μεγαλύτερη γεωγραφική διασπορά των εξαγωγών σιδηρομεταλλεύματος της Βραζιλίας οφείλεται επίσης στο ευρύτερο φάσμα προϊόντων των παραγωγών της Βραζιλίας (για παράδειγμα, οι αυστραλοί προμηθευτές δεν διαθέτουν σχεδόν καθόλου σιδηρομετάλλευμα σε σφαιρίδια), στο γεγονός ότι ορισμένες ιαπωνικές χαλυβουργικές επιχειρήσεις κατέχουν μετοχικά μερίδια σε μονάδες σφαιροποίησης της Βραζιλίας, καθώς και στην πολιτική των ιαπώνων πελατών να μοιράζονται τους ναύλους (το θέμα αυτό αναπτύσσεται λεπτομερέστερα στη συνέχεια).

Φραγμοί εισόδου στην αγορά σιδηρομεταλλεύματος

(35) Διάφοροι παράγοντες καθιστούν δύσκολη και δαπανηρή την είσοδο στην αγορά σιδηρομεταλλεύματος. Πράγματι, τα τελευταία χρόνια δεν σημειώθηκε καμία σημαντική νέα είσοδος στην αγορά. Επιπλέον, κάθε τυχόν νέα είσοδος θεωρείται πιθανότερο να έχει τη μορφή εξαγοράς προϋπάρχουσας επιχείρησης.

([7]) Οι στατιστικές αυτές βασίζονται σε στοιχεία που έχει δημοσιεύσει η νορβηγική ναυτιλιακή εταιρεία Fearnleys.

(36) Ο εντοπισμός νέων εμπορεύσιμων αποθεμάτων σιδηρομεταλλεύματος τα οποία θα έχουν την απαιτούμενη ποιότητα και θα επιτρέπουν οικονομίες κλίμακας, ώστε να είναι το προϊόν ανταγωνιστικό στην παγκόσμια αγορά, προϋποθέτει σημαντικές δαπάνες για την έρευνα κοιτασμάτων και την εκπόνηση μελετών σκοπιμότητας. Η απόκτηση δικαιωμάτων μετάλλευσης νέων χώρων εξόρυξης και η λήψη των απαιτούμενων αδειών για την ανάπτυξη και εκμετάλλευση τέτοιων χώρων, καθώς και των παρακείμενων σιδηροδρομικών και λιμενικών εγκαταστάσεων, συνήθως απαιτεί εκτενείς διαπραγματεύσεις με κρατικές αρχές επί σειρά ετών. Σε λίγες χώρες, όπως η Λιβερία και η Γουινέα, η πολιτική αστάθεια δεν επέτρεψε την ανάπτυξη υψηλής ποιότητας αποθέσεων μεταλλευμάτων. Επιπλέον, πολλά από τα γνωστά αποθέματα υψηλής ποιότητας βρίσκονται ήδη στα χέρια των τριών μεγαλύτερων παραγωγών σιδήρου: CVRD, Rio Tinto, και BHP.

(37) Περιστασιακά, ένα νέο μεταλλείο μπορεί να εκμεταλλευθεί την υπάρχουσα σιδηροδρομική και λιμενική υποδομή παρακείμενων μεταλλείων. Ωστόσο, κατά κανόνα το κόστος σύνδεσης με το σιδηροδρομικό δίκτυο και ανάπτυξης λιμενικών εγκαταστάσεων είναι πολύ σημαντικό και κυμαίνεται από μερικές εκατοντάδες εκατομμύρια μέχρι δισεκατομμύρια ευρώ. Για τους λόγους αυτούς, τα νέα μεταλλεία πρέπει να αποφέρουν πολύ υψηλές οικονομίες κλίμακας ώστε να είναι ανταγωνιστικά στο παγκόσμιο εμπόριο.

(38) Κατά συνέπεια, η νέα παραγωγική ικανότητα τις περισσότερες φορές έχει τη μορφή επέκτασης υφιστάμενων μεταλλείων ή διάνοιξης νέων ορυγμάτων δίπλα σε υφιστάμενα μεταλλεία (επέκταση υφιστάμενων εγκαταστάσεων). Η τελευταία μεγάλη ανάπτυξη εντελώς νέου μεταλλείου σιδηρομεταλλεύματος έγινε από την CVRD με το μεταλλείο της Carajas στη βόρεια Βραζιλία, το οποίο τέθηκε σε λειτουργία με παραγωγική ικανότητα 35 Mt και κόστος 3,5 δισεκατ. USD στα μέσα της δεκαετίας του 1980 και στη συνέχεια επέκτεινε την παραγωγική του ικανότητα σε 50 Mt με πρόσθετο κόστος 500 εκατ. USD.

(39) Η κατασκευή και εκμετάλλευση μονάδων σφαιροποίησης συναντά λιγότερα εμπόδια. Το κόστος κατασκευής μιας μονάδας σφαιροποίησης ανέρχεται σήμερα σε 50 έως 60 USD περίπου ανά τόνο ετήσιας παραγωγικής ικανότητας. Η παραγωγική ικανότητα μιας μονάδας σφαιροποίησης μπορεί να κυμαίνεται από μόλις 1,5 Mt μέχρι 7 Mt ή και περισσότερο, με συνολικό κόστος από 100 εκατ. USD έως 420 εκατ. USD.

(40) Στην απάντησή τους, τα μέρη υποστηρίζουν ότι, παρόλο που υπάρχουν σημαντικά εμπόδια για την είσοδο στην αγορά με εντελώς νέες εγκαταστάσεις, τα εμπόδια αυτά δεν είναι ανυπέρβλητα. Ειδικότερα, τα μέρη επεσήμαναν ότι ένα μέρος του εξοπλισμού και της τεχνογνωσίας που χρησιμοποιείται στη βιομηχανία σιδηρομεταλλεύματος είναι κοινός και σε άλλους μεταλλευτικούς τομείς, καθώς και ότι δεν υπάρχουν τεχνικοί φραγμοί. Η Επιτροπή θεωρεί ότι το επιχείρημα αυτό δεν θίγει το ανωτέρω συμπέρασμα, καθότι οι βασικοί φραγμοί εισόδου δεν εντοπίζονται στον μεταλλευτικό εξοπλισμό ή την τεχνογνωσία.

Υψηλός βαθμός χρησιμοποίησης της παραγωγικής ικανότητας

(41) Σύμφωνα με ορισμένους σημαντικούς συμμετέχοντες στην αγορά, η χρησιμοποίηση της παραγωγικής ικανότητας στη βιομηχανία του σιδηρομεταλλεύματος που μεταφέρεται διά θαλάσσης προσεγγίζει το 100 %, φαινόμενο που παρατηρήθηκε σε μεγάλο μέρος της περασμένης δεκαετίας. Επιπλέον, το σιδηρομετάλλευμα δεν αποθηκεύεται συνήθως σε μεγάλες ποσότητες, είτε από τις μεταλλευτικές εταιρείες είτε από τις χαλυβουργίες. Η διατήρηση αποθεμάτων σιδηρομεταλλεύματος έχει υψηλό κόστος. Οι παραγωγοί και οι καταναλωτές συνήθως διατηρούν αποθέματα μόνο για να αντιμετωπίσουν βραχυπρόθεσμες διακυμάνσεις στην παραγωγή και την κατανάλωση.

(42) Η προβλεπόμενη αύξηση της παγκόσμιας ζήτησης χάλυβα οδήγησε τους μεγαλύτερους παραγωγούς σιδηρομεταλλεύματος σε επενδύσεις σε νέα παραγωγική ικανότητα, αν και μεγάλο μέρος της νέας αυτής παραγωγικής ικανότητας θα αντικαταστήσει μεταλλεία που έχουν εξαντληθεί ([8]). Εκτός από την επέκταση υφιστάμενων μεταλλείων, σχεδιάζεται η δημιουργία νέων μεταλλείων στη Βραζιλία και την Αυστραλία από την CVRD, την BHP και τη Rio Tinto. Αύξηση της παραγωγικής ικανότητας σχεδιάζεται επίσης στην Ινδία και τον Καναδά.

(43) Ωστόσο, κάθε σημαντική αύξηση της παραγωγικής ικανότητας εκτός της Βραζιλίας και της Αυστραλίας αναμένεται να προέλθει κυρίως από την επέκταση υφιστάμενων εγκαταστάσεων και όχι από τη δημιουργία εντελώς νέων εγκαταστάσεων, και τούτο για δύο λόγους. Πρώτον, το κόστος ανάπτυξης νέων μεταλλείων σιδηρομεταλλεύματος στις περισσότερες περιπτώσεις καθιστά πολύ πιο συμφέρουσα οικονομικά την επέκταση υφιστάμενων δραστηριοτήτων. Δεύτερον, οι επιφανειακές εκμεταλλεύσεις δημιουργούν ολοένα και περισσότερες αντιδράσεις, ιδίως στις ανεπτυγμένες χώρες.

(44) Στο πλαίσιο αυτό, η υφιστάμενη στενότητα της προσφοράς αναμένεται να συνεχιστεί επί σειρά ετών. Ειδικότερα, τα στοιχεία που υπέβαλαν τα μέρη δείχνουν ότι ο βαθμός χρησιμοποίησης της παραγωγικής ικανότητας, που έφθασε το 93 % το 2000, αναμένεται ότι θα κυμαίνεται μεταξύ 88 % και 92 % το 2005.

(45) Στην απάντησή τους, τα μέρη υποστηρίζουν ότι υπάρχει πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα. Πρώτον, τα μέρη ανέφεραν ότι το έτος 2000 σημειώθηκε απρόβλεπτα υψηλή ζήτηση καθ'όλη τη διάρκεια του έτους και ότι τα επόμενα χρόνια θα διαμορφωθεί διαφορετική εικόνα.

(46) Δεύτερον, τα μέρη θεωρούν ότι τα στοιχεία σχετικά με την παραγωγική ικανότητα που χρησιμοποίησε η Επιτροπή (και τα οποία υποβλήθηκαν από τα μέρη) δεν ανταποκρίνονται στο επίπεδο της παραγωγικής ικανότητας της βιομηχανίας, παρουσιάζοντάς το χαμηλότερο από το πραγματικό. Ειδικότερα, τα μέρη επικαλούνται μελέτη την οποία ανέθεσαν σε οικονομικό σύμβουλο. Ο οικονομικός σύμβουλος θεωρεί στη μελέτη του ότι η «παραγωγική δυνατότητα» αντί της παραγωγικής ικανότητας αποτελεί καταλληλότερο κριτήριο εκτίμησης της πραγματικής μέγιστης ικανότητας μιας επιχείρησης να προμηθεύει σιδηρομετάλλευμα στην εξαγωγική αγορά. Συγκεκριμένα, ο οικονομικός σύμβουλος θεωρεί ότι η ονομαστική παραγωγική ικανότητα μπορεί να έχει βελτιωθεί μέσω αποσυμφόρησης της παραγωγής, και έτσι η «παρα-

([8]) Η προβλεπόμενη αύξηση της ζήτησης είναι πιθανό να οδηγήσει στη δημιουργία νέας παραγωγικής ικανότητας ύψους 100 Mt σχεδόν ετησίως στο εγγύς μέλλον: βλέπε The Economics of Iron Ore, τέταρτη έκδοση 2000 (Roskill).

γωγική δυνατότητα», η οποία υπολογίζεται βάσει των υψηλότερων επιπέδων παραγωγής που έχουν παρατηρηθεί, μπορεί να εκφράζει ακριβέστερα την ικανότητα προμήθειας. Για παράδειγμα, ο οικονομικός σύμβουλος υπολόγισε την παραγωγική δυνατότητα του βόρειου συστήματος της CVRD παρατηρώντας ότι έφθασε στη μέγιστη τιμή των 4,9 Mt τον Μάρτιο του 2001, τιμή την οποία παρέκτεινε σε ετήσια βάση (φθάνοντας έτσι σε ετήσια παραγωγική δυνατότητα ύψους 58,5 Mt).

(47) Η Επιτροπή δεν μπορεί να δεχθεί τα επιχειρήματα των μερών σχετικά με την παραγωγική ικανότητα ([9]). Η Επιτροπή θεωρεί ότι η παραγωγική δυνατότητα, όπως υπολογίστηκε από τον οικονομικό σύμβουλο, διογκώνει σημαντικά την πραγματική παραγωγική ικανότητα της βιομηχανίας. Ειδικότερα, η Επιτροπή θεωρεί ότι ο υπολογισμός της ετήσιας παραγωγικής ικανότητας μέσω παρέκτασης βάσει της υψηλότερης μηνιαίας παραγωγής δεν είναι σωστός. Η μέθοδος αυτή προϋποθέτει ότι ένας προμηθευτής σιδηρομεταλλεύματος μπορεί να αναπαράγει κάθε μήνα τις ιδανικές συνθήκες που επικράτησαν τον «καλύτερο» μήνα, παραδοχή που φαίνεται απίθανη λαμβάνοντας υπόψη την περιπλοκότητα της αλυσίδας εφοδιαστικής διαχείρισης (παραγωγή, αποθήκευση, σιδηροδρομική μεταφορά και φόρτωση στο πλοίο) και τα σημεία συμφόρησης σε κάθε επίπεδο. Εν συντομία, η μέθοδος του οικονομικού συμβούλου λαμβάνει ως δεδομένο ότι υπάρχει πάντα το βέλτιστο επίπεδο παραγωγής, ότι είναι διαθέσιμο το κατάλληλο τρένο μεταφοράς σιδηρομεταλλεύματος και ότι το κατάλληλο πλοίο βρίσκεται στο λιμάνι. Επιπλέον, η εν λόγω μέθοδος αγνοεί τους εποχιακούς παράγοντες (κυρίως τον εποχιακό χαρακτήρα της ζήτησης και τις καιρικές συνθήκες), που είναι σημαντικοί στην εν λόγω βιομηχανία. Συνεπώς, η Επιτροπή θεωρεί ότι τα στοιχεία σχετικά με την παραγωγική ικανότητα που υπέβαλαν αρχικά τα μέρη, και τα οποία συμφωνούν με τα στοιχεία που υπέβαλαν τρίτοι, πρέπει να χρησιμοποιηθούν για την εκτίμηση της παρούσας πράξης.

(48) Επιπροσθέτως, η Επιτροπή σημειώνει ότι, ακόμη και βάσει των στοιχείων περί παραγωγικής δυνατότητας που υπολόγισε ο οικονομικός σύμβουλος, ο ρυθμός χρησιμοποίησης της παραγωγικής ικανότητας αναμένεται να διατηρηθεί κοντά στο 90 % καθ'όλη τη διάρκεια της περιόδου 2000-2005, ποσοστό που είναι ήδη υψηλό λαμβάνοντας υπόψη τα συχνά προβλήματα που προκαλούνται από παράγοντες όπως οι καιρικές συνθήκες (καθυστέρηση πλοίων και τρένων που επηρεάζουν την εξορυκτική διαδικασία κ.λπ.). Δεδομένου ότι ο πραγματικός ρυθμός χρησιμοποίησης της παραγωγικής ικανότητας (βάσει της πραγματικής παραγωγικής ικανότητας) θα υπερβεί τις ανωτέρω εκτιμήσεις, η Επιτροπή εκτιμά ότι η βιομηχανία αντιμετωπίζει και θα συνεχίσει να αντιμετωπίζει στενότητα προσφοράς.

(49) Επιπλέον, τα επιχειρήματα των μερών περί χαμηλότερης ζήτησης το 2001 και το 2002 δεν επιβεβαιώνονται από τα αποτελέσματα της έρευνας της Επιτροπής. Ειδικότερα, τα αποτελέσματα της CVRD για το πρώτο και το δεύτερο τρίμηνο του 2001 δείχνουν αύξηση των πωλήσεων λεπτόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος και σφαιριδίων σε σύγκριση με το 2000. Στο πλαίσιο παρουσίασης των εν λόγω αποτελεσμάτων τον Μάιο του 2001, η CVRD ανέφερε ότι οι μακροπρόθεσμες προοπτικές δείχνουν ετήσια αύξηση ύψους 1 % για όλα τα προϊόντα σιδηρομεταλλεύματος, και 4 % για τα σφαιρίδια, καθώς και ότι βραχυπρόθεσμα η ζήτηση θα διατηρηθεί σταθερή, ενώ ο μοναδικός κίνδυνος είναι η κάμψη της υφιστάμενης ανάπτυξης της αγοράς (και όχι η συρρίκνωση της ζήτησης). Τα εξαμηνιαία αποτελέσματα της Rio Tinto δείχνουν την ίδια τάση, και τη διατήρηση της ζήτησης σιδηρομεταλλεύματος «σε αρκετά υψηλά επίπεδα».

(50) Ακόμη και αν η ζήτηση χάλυβα, και κατ'επέκταση η ζήτηση σιδηρομεταλλεύματος, αποδειχθεί χαμηλότερη από τις τρέχουσες προβλέψεις, τούτο δεν επηρεάζει ουσιωδώς το ανωτέρω συμπέρασμα, καθότι θα υποχρεώσει τους προμηθευτές σιδηρομεταλλεύματος να αναβάλουν τα σχέδια τους για επέκταση της παραγωγικής τους ικανότητας. Όπως διευκρινίζουν τα μέρη στην απάντησή τους, θα ήταν ασύμφορο οικονομικά να αυξήσουν την παραγωγική τους ικανότητα προκαταβάλλοντας τη ζήτηση, καθότι τούτο θα μείωνε το ρυθμό χρησιμοποίησης της παραγωγικής ικανότητας. Καμία τράπεζα δεν θα χρηματοδοτούσε τέτοια σχέδια.

(51) Γενικότερα, πρέπει να σημειωθεί ότι τα επιχειρήματα που προέβαλαν τα μέρη στην απάντησή τους (σημαντική πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα, ευχέρεια επέκτασης παραγωγικής ικανότητας, ομοειδή προϊόντα και χαμηλό οριακό κόστος) οδηγούν στο συμπέρασμα ότι οι αγορές σιδηρομεταλλεύματος προσεγγίζουν την κατάσταση τέλειου ανταγωνισμού. Ούτως εχόντων των πραγμάτων, το αναμενόμενο θα ήταν να υπάρχουν πολύ χαμηλά (ή και ανύπαρκτα) περιθώρια κέρδους για τους παραγωγούς σιδηρομεταλλεύματος. Ωστόσο, τα αποτελέσματα της έρευνας της Επιτροπής δείχνουν μια πολύ διαφορετική εικόνα. Συγκεκριμένα, μια παρουσίαση που έγινε από την CVRD και τη Merrill Lynch το Μάιο του 2001 δείχνει ότι όλοι οι μεγάλοι προμηθευτές σιδηρομεταλλεύματος επιτυγχάνουν σημαντικά περιθώρια κέρδους [περιθώρια κέρδους EBITDA ([10]) μεταξύ 27 % για την BHP, και 46 % για την CVRD], καθώς και πολύ υψηλή απόδοση κεφαλαίου (που φθάνει το 30 % στην περίπτωση της CVRD). Ομοίως, σε παρουσίαση της BHP αναφέρθηκε ότι ο τομέας του σιδηρομεταλλεύματος αποτελεί εξαίρεση μεταξύ των αγορών βασικών εμπορευμάτων, διότι, μεταξύ όλων των βασικών εμπορευμάτων που εξετάστηκαν, το σιδηρομετάλλευμα παρέχει την υψηλότερη απόδοση κεφαλαίου και (παραδόξως) το χαμηλότερο κίνδυνο και τη χαμηλότερη αστάθεια. Τα χαρακτηριστικά αυτά δείχνουν ότι υπάρχει μεγάλη ακαμψία στον τομέα του σιδηρομεταλλεύματος, γεγονός που επιτρέπει στους μεγάλους παραγωγούς να απολαμβάνουν υψηλά περιθώρια κέρδους.

Οι βασικοί προμηθευτές σιδηρομεταλλεύματος μεταφερόμενου διά θαλάσσης

(52) Οι βασικοί προμηθευτές σιδηρομεταλλεύματος μεταφερόμενου διά θαλάσσης στη Δυτική Ευρώπη και σε παγκόσμια κλίμακα είναι οι εξής:

CVRD

(53) Όπως προαναφέρεται, η CVRD είναι εγκατεστημένη στη Βραζιλία και είναι ο μεγαλύτερος παραγωγός σιδηρομεταλλεύματος παγκοσμίως. Ήδη ελέγχει εξ ολοκλήρου ή από

([9]) Πρέπει να σημειωθεί ότι τα μέρη δεν αμφισβήτησαν τα στοιχεία σχετικά με την παραγωγική ικανότητα, που τα ίδια είχαν υποβάλει, παρά μόνο δύο εβδομάδες μετά την έκδοση της κοινοποίησης αιτιάσεων.

([10]) Κέρδη πριν από τόκους, φόρους και απόσβεση (Earnings Before Interest, Taxes, Depreciation and Amortisation).

κοινού το μεγαλύτερο μέρος της παραγωγής σιδηρομεταλλεύματος της Βραζιλίας, με την εξαίρεση κυρίως της of Mineração Brasileiras Reunidas SA (MBR), θυγατρικής της Caemi. Οι μεταλλευτικές δραστηριότητες της CVRD όσον αφορά το σιδηρομετάλλευμα εντοπίζονται σε δύο γεωγραφικές περιοχές της Βραζιλίας: το λεγόμενο «βόρειο σύστημα» περιλαμβάνει μεταλλεία στην περιφέρεια Carajas της πολιτείας Para (με παραγωγική ικανότητα περίπου 50 Mt), ενώ το λεγόμενο «νότιο σύστημα» περιλαμβάνει μεταλλεία στην πολιτεία Minas Gerais (με παραγωγική ικανότητα περίπου 60 Mt). Τα δύο μεταλλευτικά συστήματα συνδέονται μέσω αποκλειστικού εμπορευματικού σιδηροδρομικού δικτύου με λιμένες μεγάλου βάθους, ενώ ορισμένες από τις εγκαταστάσεις αυτές ανήκουν στην CVRD. Επιπλέον, η CVRD απέκτησε πρόσφατα ελέγχουσα συμμετοχή στην SA Mineração da Trindade («Samitri»), η οποία επίσης βρίσκεται στο «νότιο σύστημα» (διαθέτει δε αποθέματα υψηλής ποιότητας και εκτιμώμενη ετήσια παραγωγική ικανότητα 17 Mt), καθώς και στις μεταλλευτικές εταιρείες Socoimex (που διαθέτουν εκτιμώμενη ετήσια παραγωγική ικανότητα 7 Mt). Όλα αυτά τα μεταλλεία βρίσκονται στη Βραζιλία και παράγουν λεπτόκοκκο και χονδρόκοκκο σιδηρομετάλλευμα.

(54) Η CVRD κατέχει μετοχικά μερίδια ύψους 50 % έως 100 % σε εννέα μονάδες σφαιροποίησης, κατέχει εξ ολοκλήρου μια δέκατη μονάδα που βρίσκεται υπό κατασκευή στη Βραζιλία, καθώς και το 50 % μονάδας σφαιροποίησης στο Μπαχρέιν (Gulf Industrial Investment Company). Στη Βραζιλία η Nippon Steel κατέχει μετοχικό μερίδιο ύψους 49 % σε δύο από τις εν λόγω μονάδες σφαιροποίησης, η ιταλική Riva και η ισπανική Aceralia κατέχουν μετοχικό μερίδιο ύψους 49 % εκάστη σε μία από τις εν λόγω μονάδες και η κορεατική Posco κατέχει μετοχικό μερίδιο ύψους 50 % σε μία από τις εν λόγω μονάδες. Δύο μονάδες σφαιροποίησης στη Βραζιλία της ανήκουν κατά 50 % μέσω της Samarco (εταιρεία εξαγωγής σφαιριδίων σιδηρομεταλλεύματος και πρώην θυγατρική της Samitri), ενώ το υπόλοιπο 50 % ανήκει στην BHP. Τα σφαιρίδια που παράγονται από τις ανωτέρω κοινές επιχειρήσεις πωλούνται είτε στον πελάτη που συμμετέχει στην κοινή επιχείρηση είτε στην CVRD βάσει μακροπρόθεσμων συμβάσεων πώλησης. Τα κέρδη των κοινών επιχειρήσεων διανέμονται στην CVRD και στον πελάτη που συμμετέχει στην κοινή επιχείρηση ως μερίσματα.

(55) Το 2001, η CVRD απέκτησε την Ferteco Mineração SA (Ferteco), η οποία κατείχε τότε την τρίτη θέση στην παραγωγή σιδηρομεταλλεύματος στη Βραζιλία, και είναι εγκατεστημένη στην πολιτεία του Rio de Janeiro. Διαθέτει ετήσια παραγωγική ικανότητα ύψους 15 Mt σιδηρομεταλλεύματος και μεταλλεύσιμα αποθέματα ύψους 263 Mt μεταλλεύματος περίπου. Η Ferteco εκμεταλλεύεται δύο επιφανειακά ορυχεία σιδηρομεταλλεύματος που βρίσκονται στο «νότιο σύστημα», καθώς και μονάδα σφαιροποίησης με ετήσια παραγωγική ικανότητα 4 Mt, η οποία επίσης βρίσκεται στην πολιτεία Minas Gerais. Η Ferteco κατέχει επίσης συμμετοχή ύψους 10,5 % στην MRS Logistica SA, εμπορευματικό σιδηροδρομικό δίκτυο που εξυπηρετεί το «νότιο σύστημα» και το συνδέει με το λιμένα μεγάλου βάθους Sepetiba του Rio de Janeiro. (Η CVRD κατέχει τον άλλο εμπορευματικό σιδηρόδρομο που συνδέει το «νότιο σύστημα» με το λιμένα μεγάλου βάθους Tubarão, όπου βρίσκονται πολλές μονάδες σφαιροποίησης της CVRD). Επιπλέον, η Ferteco εκμεταλλεύεται τερματικό σταθμό στο λιμένα Sepetiba μέσω της εξ ολοκλήρου ελεγχόμενης θυγατρικής της Companhia Portuária Baía de Sepetiba SA.

Rio Tinto

(56) Η Rio Tinto είναι εγκατεστημένη στην Αυστραλία και κατέχει τη δεύτερη θέση παγκοσμίως στην παραγωγή σιδηρομεταλλεύματος· το 2000 οι πωλήσεις της ανήλθαν σε 116 Mt περίπου (συμπεριλαμβανομένων των πωλήσεων της North Limited — βλέπε κατωτέρω). Εξ αυτών οι 113 Mt πωλήθηκαν στην εφοδιαζόμενη διά θαλάσσης αγορά.

(57) Η Rio Tinto κατέχει το 100 % των μεταλλείων Marandoo, Mount Tom Price/Paraburdo και Yandicoogina και το 60 % του μεταλλείου Channar στη Δυτική Αυστραλία (μεταλλεία «Hammersley»), με συνολική δηλωθείσα παραγωγική ικανότητα περίπου […]* Mt ετησίως, που αναμένεται να αυξηθεί σε […]* Mt περίπου μέχρι το 2002 και σε […]* Mt περίπου μέχρι το 2010. Σύμφωνα με δημοσιευμένα στοιχεία, η παραγωγή εμπορεύσιμου σιδηρομεταλλεύματος από τα μεταλλεία του Hammersley ανήλθε σε 65,7 Mt (με συνολικές πωλήσεις 67,1 Mt) το 2000, που διατέθηκε στο σύνολό της σχεδόν σε εξαγωγές. Το 2000 οι πωλήσεις περιλάμβαναν […]*Mt στην Ιαπωνία, […]* Mt στην Κίνα, […]* Mt στην Κορέα, στην Ταϊβάν και σε άλλες χώρες της Ασίας και […]* Mt στην Ευρώπη ([11]).

(58) Το φθινόπωρο του 2000, η Rio Tinto απέκτησε τη North Limited, η οποία κατείχε έμμεση συμμετοχή ύψους 53 % στο μεταλλείο Robe River Iron Associates. Η Rio Tinto ελέγχει άμεσα το 65 %, και διαθέτει στην αγορά ως πράκτορας πωλήσεων το 100 % της παραγωγής του Robe River, η οποία ανήλθε σε […]*Mt περίπου το 2000, και διατέθηκε εξ ολοκλήρου σε εξαγωγές. Η ετήσια παραγωγική ικανότητα της Robe River αναμένεται να αυξηθεί κατά […]*Mt μέχρι το 2009, ξεκινώντας με […]* Mt το 2003, μέσω ανάπτυξης της απόθεσης στο West Angelas της Δυτικής Αυστραλίας ([12])

(59) Η Rio Tinto κατέχει επίσης το 56 % περίπου των μετοχών της καναδικής εταιρείας Iron Ore Company of Canada («IOC»). Το επιφανειακό μεταλλείο της IOC στη Newfoundland μπορεί να παράγει σήμερα […]* Mt λεπτόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος (συμπύκνωμα), εκ των οποίων […]* Mt πωλούνται σε μορφή σφαιριδίων που παράγονται κοντά στο χώρο του μεταλλείου. Το μετάλλευμα εξάγεται μέσω λιμένα του Κεμπέκ. Η Rio Tinto ανακοίνωσε ότι ανακαινίζει τη μονάδα σφαιροποίησης της Sept Iles στο Κεμπέκ, που πρόκειται να λειτουργήσει εκ νέου το 2002 με παραγωγική ικανότητα ύψους […]* Mt που θα αυξηθεί σε […]* Mt ετησίως το 2004. Οι ετήσιες πωλήσεις της IOC το 2000 ανήλθαν σε […]* Mt εκ των οποίων ένα μέρος πωλήθηκε σε καναδικά χαλυβουργεία, ενώ […]* Mt εξήχθησαν. Η Rio Tinto κατέχει επίσης μεταλλείο στη Βραζιλία (Corumba), με τρέχουσα ετήσια παραγωγική ικανότητα ύψους […]* Mt περίπου ([13]).

BHP

(60) Η BHP είναι εγκατεστημένη στην Αυστραλία και κατέχει την τρίτη θέση παγκοσμίως μεταξύ των εταιρειών εξόρυξης σιδηρομεταλλεύματος, καλύπτοντας το 8 % περίπου της παγκόσμιας παραγωγής. Τα μέρη εκτιμούν ότι οι πωλήσεις

([11]) Όλα τα αριθμητικά στοιχεία υποβλήθηκαν από τα μέρη.
([12]) Όλα τα αριθμητικά στοιχεία υποβλήθηκαν από τα μέρη.
([13]) Όλα τα αριθμητικά στοιχεία υποβλήθηκαν από τα μέρη.

σιδηρομεταλλεύματος που ελέγχονται από την BHP (συμπεριλαμβανομένου του 50 % της παραγωγής της Samarco — βλέπε κατωτέρω) αντιστοιχούσαν σε […]* Mt περίπου το 2000.

(61) Η BHP κατέχει μετοχικά μερίδια ύψους 85 % στις κοινές επιχειρήσεις Mount Newman, Yandi και Goldsworthy στη Δυτική Αυστραλία και μετοχικό μερίδιο ύψους 100 % στο Middleback Range στη Νότια Αυστραλία και στο μεταλλείο Jimblebar στη Δυτική Αυστραλία. Τα μεταλλεία αυτά έχουν συνολική δηλωθείσα παραγωγική ικανότητα ύψους περίπου […]*Mt, που αναμένεται να αυξηθεί σε […]* Mt περίπου μέχρι το 2003. Η BHP κατέχει επίσης τα μεταλλεία Taharoa και Waikato στη Νέα Ζηλανδία, με παραγωγική ικανότητα που ανέρχεται σε […]* Mt περίπου. Σύμφωνα με τα μέρη, έργα που βρίσκονται σήμερα υπό εκτέλεση θα αυξήσουν την παραγωγική ικανότητα που ελέγχεται από την BHP κατά […]* Mt το 2003 και κατά […]* Mt τα επόμενα έτη ([14])

(62) Το 2000, η BHP απέκτησε πρόσθετο μετοχικό μερίδιο στο μεταλλείο και σε μονάδες σφαιροποίησης της Samarco στη Βραζιλία, με αποτέλεσμα το συνολικό της μετοχικό μερίδιο να φθάσει το 50 %. Το υπόλοιπο 50 % των μετοχών της Samarco ανήκει στην CVRD. Το μεταλλείο της Samarco διαθέτει σήμερα ονομαστική παραγωγική ικανότητα […]* Mt ετησίως, που περιλαμβάνει […]* Mt ικανότητας σφαιροποίησης. Οι συνολικές πωλήσεις ανήλθαν σε […]* Mt το 2000 (συμπεριλαμβανομένων […]* Mt σφαιριδίων) ([15]).

CAEMI

(63) Όπως προαναφέρεται, η Caemi είναι βραζιλιανική εταιρεία χόλντινγκ που κατέχει μετοχικά μερίδια σε διάφορες εταιρείες εξόρυξης σιδηρομεταλλεύματος στη Βραζιλία και στον Καναδά, και σε σχετικές επιχειρήσεις εφοδιαστικής διαχείρισης. Η Caemi ελέγχει τη βραζιλιανική μεταλλευτική εταιρεία Mineração Brasileiras Reunidas SA (MBR), στην οποία κατέχει το 85 % των μετοχών με δικαίωμα ψήφου· η MBR κατέχει τη δεύτερη θέση στην παραγωγή σιδηρομεταλλεύματος στη Βραζιλία (μετά την CVRD), και εξαγωγική ικανότητα διά θαλάσσης περίπου […]* Mt ετησίως, ενώ σήμερα εκμεταλλεύεται τρία επιφανειακά μεταλλεία που παράγουν λεπτόκοκκο και χονδρόκοκκο σιδηρομετάλλευμα. Η Caemi ελέγχει επίσης από κοινού την Quebec Cartier Mining Company (QCM) (Καναδάς), στην οποία κατέχει το 50 % των μετοχών με δικαίωμα ψήφου (το υπόλοιπο 50 % ανήκει στην καναδική χαλυβουργική εταιρεία Dofasco.). Η QCM παράγει λεπτόκοκκο σιδηρομετάλλευμα και σφαιρίδια, διαθέτει δε ικανότητα εξαγωγής διά θαλάσσης ύψους περίπου […]* Mt ετησίως. Σε παγκόσμια κλίμακα, η Caemi κατέχει την τέταρτη θέση μεταξύ των παραγωγών σιδηρομεταλλεύματος (μετά την CVRD, τη Rio Tinto και την BHP) ([16]).

(64) Όσον αφορά την εφοδιαστική διαχείριση (σιδηροδρομικές και λιμενικές δραστηριότητες στη Βραζιλία), η Caemi κατέχει μεταξύ άλλων συμμετοχή ύψους 32 % στην MRS Logistica SA, σημαντικότερο σιδηροδρομικό δίκτυο γενικού φορτίου της Βραζιλίας, που εξυπηρετεί το «νότιο σύστημα» μεταλλείων σιδηρομεταλλεύματος και το συνδέει με το λιμένα μεγάλου βάθους Sepetiba.

SNIM

(65) Η Société Nationale Industrielle et Minière («SNIM») είναι ο μοναδικός παραγωγός σιδηρομεταλλεύματος στη Μαυριτανία και έχει συνολική παραγωγική ικανότητα ύψους […]* Mt περίπου ετησίως. Το σύνολο της παραγωγής της εξάγεται, ενώ όλες σχεδόν οι εξαγωγές της (άνω του 90 % το 1998) κατευθύνονται στη Δυτική Ευρώπη, κυρίως στη Γαλλία, την Ιταλία, και το Βέλγιο ([17]).

LKAB

(66) Η σουηδική εταιρεία παραγωγής σιδηρομεταλλεύματος Luossavaara Kirunavaara AB («LKAB») παράγει και πωλεί λεπτόκοκκο σιδηρομετάλλευμα και σφαιρίδια και σήμερα έχει συνολική παραγωγική ικανότητα ύψους […]* Mt περίπου ([…]* Mt σε σφαιρίδια […]* Mt σε λεπτόκοκκο σιδηρομετάλλευμα). Οι συνολικές πωλήσεις της ανήλθαν σε […]* Mt το 2000 ([…]* εκατ. τόνοι σφαιριδίων), εκ των οποίων περίπου […]* εκατ. τόνοι εξήχθησαν. Συνεπώς, το 2000 η LKAB κάλυψε [< 5]* % της παγκόσμιας παραγωγής και [< 5]* % του παγκόσμιου εισαγωγικού εμπορίου. Ωστόσο, λόγω της ευνοϊκής της θέσης ως προς το κόστος μεταφοράς προς την Ευρώπη, η LKAB κάλυψε πολύ υψηλότερο ποσοστό της κατανάλωσης σιδηρομεταλλεύματος στην Ευρωπαϊκή Ένωση ([18]).

ISCOR

(67) Η Iscor είναι η κυριότερη εταιρεία παραγωγής σιδηρομεταλλεύματος της Νότιας Αφρικής, με ετήσια παραγωγική ικανότητα ύψους […]* Mt περίπου. Σχεδόν το ήμισυ της παραγωγής της καταναλώνεται εσωτερικώς από τα δικά της χαλυβουργεία. Η υπόλοιπη παραγωγή (περίπου […]* Mt) εξάγεται, κυρίως στην Ασία ([19]). Παρόλο που η Iscor προτίθεται να αυξήσει την εξαγωγική της ικανότητα στο εγγύς μέλλον, τα σχέδια της αναμένεται να αντιμετωπίσουν προβλήματα όσον αφορά την επέκταση του σιδηροδρομικού και λιμενικού δυναμικού στη Νότια Αφρική.

Mitsui

(68) Όπως προαναφέρεται, η Mitsui είναι ιαπωνική εταιρεία που κατέχει μειοψηφικές και ελέγχουσες συμμετοχές σε ορισμένες μεταλλευτικές εταιρείες της Αυστραλίας και της Ινδίας. Η Mitsui ελέγχει το 51 % της ινδικής μεταλλευτικής εταιρείας SESA Goa Ltd, η οποία παρήγαγε περίπου […]* Mt σιδηρομεταλλεύματος το 2000, εκ των οποίων περίπου […]* Mt εξήχθησαν στην Ευρώπη. Μεταξύ των μειοψηφικών συμμετοχών της Mitsui περιλαμβάνεται μια σημαντική συμμετοχή στο δεύτερο μεγαλύτερο ορυχείο σιδηρομεταλλεύματος του κόσμου, το μεταλλείο Robe River της Αυστραλίας, στο κεφάλαιο του οποίου συμμετέχουν επίσης η Rio Tinto και δύο ιαπωνικές χαλυβουργικές εταιρείες. Η Mitsui κατέχει επίσης μετοχικά μερίδια στα μεταλλεία Yandi, Goldworthy και Mount Newman (7 % σε έκαστο), στα οποία ελέγχουσα συμμετοχή κατέχει η BHP (85 %).

([14]) Όλα τα αριθμητικά στοιχεία υποβλήθηκαν από τα μέρη.
([15]) Όλα τα αριθμητικά στοιχεία υποβλήθηκαν από τα μέρη.
([16]) Όλα τα αριθμητικά στοιχεία υποβλήθηκαν από τα μέρη.
([17]) Όλα τα αριθμητικά στοιχεία υποβλήθηκαν από τα μέρη.
([18]) Όλα τα αριθμητικά στοιχεία υποβλήθηκαν από τα μέρη.
([19]) Όλα τα αριθμητικά στοιχεία υποβλήθηκαν από τα μέρη.

Τέλος, όπως αναφέρεται λεπτομερέστερα ανωτέρω, η Mitsui κατέχει επίσης σήμερα το 40 % των μετοχών με δικαίωμα ψήφου της Caemi. Δεδομένου ότι η SESA Goa είναι η μοναδική εταιρεία που ελέγχεται από τη Mitsui, μόνο η (αμελητέα) παραγωγή και πωλήσεις της εν λόγω εταιρείας λαμβάνονται υπόψη κατά την εκτίμηση από απόψεως ανταγωνισμού που ακολουθεί, συμπεριλαμβανομένου του υπολογισμού μεριδίων αγοράς.

Β. **Ζήτηση σιδρομεταλλεύματος** ([20])

Τάσεις στη ζήτηση σιδηρομεταλλεύματος

(69) Όπως προαναφέρεται, η ζήτηση σιδηρομεταλλεύματος προέρχεται από τους παραγωγούς χάλυβα, οι οποίοι χρησιμοποιούν το σιδηρομετάλλευμα ως πρώτη ύλη για την παραγωγή προϊόντων χάλυβα. Οι καταναλωτές σιδηρομεταλλεύματος μπορούν να χωριστούν σε δύο κατηγορίες: στην πρώτη κατηγορία εντάσσονται τα χαλυβουργεία που λειτουργούν με βασική κάμινο οξυγόνου (ΒΚΟ) για την παραγωγή ακατέργαστου χυτοσιδήρου από πυροσυσσωματώματα (λεπτόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος), χονδρόκοκκο σιδηρομετάλλευμα, σφαιρίδια και, σε μικρότερο βαθμό, παλαιοσίδηρο, ενώ στη δεύτερη κατηγορία εντάσσονται οι εγκαταστάσεις άμεσης αναγωγής που χρησιμοποιούν σφαιρίδια και χονδρόκοκκο σιδηρομετάλλευμα για την παραγωγή σιδήρου άμεσης αναγωγής (ΣΑΑ) που τροφοδοτεί την κάμινο βολταϊκού τόξου (ΚΒΤ) για την παραγωγή χάλυβα.

(70) Λόγω του σχετικά υψηλού κόστους την ενέργειας στην ΕΕ, όλο σχεδόν το σιδηρομετάλλευμα που πωλείται στην ΕΕ προορίζεται για την παραγωγή χάλυβα με τη μέθοδο της υψικαμίνου (το σιδηρομετάλλευμα ΑΑ αντιστοιχεί σε λιγότερο από το 10 % της συνολικής παγκόσμιας κατανάλωσης σιδηρομεταλλεύματος)· στη Δυτική Ευρώπη η μοναδική εγκατάσταση ΚΒΤ που χρησιμοποιεί ΣΑΑ ([21]) είναι μονάδα της Ispat στη Γερμανία με παραγωγική ικανότητα 0,45 Mt ([22]). Για τους ίδιους λόγους, δεν θεωρείται πιθανό να κατασκευαστούν στην ΕΕ νέες εγκαταστάσεις ΚΒΤ που θα χρησιμοποιούν ΣΑΑ ([23]).

(71) Την τελευταία δεκαετία, η παγκόσμια παραγωγή και κατανάλωση ακατέργαστου χάλυβα ακολούθησε εκ του σύνεγγυς τις τάσεις της οικονομίας των ΗΠΑ, της Ασίας και της Ευρώπης. Η παγκόσμια παραγωγή ακατέργαστου χάλυβα μειώθηκε από 770 Mt το 1990 σε 720 Mt λόγω της ύφεσης που παρατηρήθηκε στις ΗΠΑ και την Ευρώπη κατά την περίοδο 1991-1992 και της επιδεινούμενης οικονομικής κρίσης στις χώρες της ΚΑΚ (Κοινοπολιτεία Ανεξάρτητων Κρατών), ενώ στη συνέχεια αυξήθηκε σταδιακά φθάνοντας τους 799 Mt το 1997. Λόγω της κρίσης της ασιατικής οικονομίας στο τέλος του 1997, η παραγωγή μειώθηκε ξανά σε 772 Mt το 1998, ενώ στη συνέχεια ανέκαμψε στο τέλος του 1999 και το 2000. Το Διεθνές Ίδρυμα Σιδήρου και Χάλυβα (International Iron and Steel Institute) εκτιμά ότι η συνολική παραγωγή ακατέργαστου χάλυβα το 2000 υπερέβη τα 840 εκατ. τόνους.

(72) Θεωρούμενη από περιφερειακή σκοπιά, η παραγωγή ακατέργαστου χάλυβα στη Δυτική Ευρώπη και στις Ηνωμένες Πολιτείες παρουσίασε μέτρια μόνο αύξηση κατά την τελευταία δεκαετία. Η παραγωγή ακατέργαστου χάλυβα στις χώρες της ΚΑΚ μειώθηκε σχεδόν κατά το ήμισυ, από 207 Mt το 1990 σε λιγότερους από 103 Mt το 1998, αλλά στη συνέχεια αυξήθηκε το 1999 και το 2000 συνεπεία της πολύ επιθετικής εξαγωγικής πολιτικής με σκοπό την αντιστάθμιση της πτώσης της εγχώριας κατανάλωσης. Η παραγωγή ακατέργαστου χάλυβα (και οι εισαγωγές σιδηρομεταλλεύματος) της Κίνας και της Κορέας σημείωσε σημαντική αύξηση καθ'όλη τη διάρκεια της δεκαετίας. Ο ανταγωνισμός από σχετικά φθηνές εισαγωγές χάλυβα άσκησε σημαντική πίεση στους παραγωγούς χάλυβα των ΗΠΑ και, σε μικρότερο βαθμό, της Ευρώπης. Ο ανταγωνισμός αυτός επηρεάζει επίσης έμμεσα τους παραγωγούς σιδηρομεταλλεύματος της Βραζιλίας, της Αυστραλίας, της Σουηδίας και άλλων χωρών, όσον αφορά το εμπόριο διά θαλάσσης, που καλύπτει το μεγαλύτερο μέρος των προμηθειών σιδηρομεταλλεύματος των παραγωγών χάλυβα της Δυτικής Ευρώπης, ενώ μικρές μόνο ποσότητες κατευθύνονται προς τους παραγωγούς χάλυβα της Ανατολικής Ευρώπης.

(73) Κατά τη διάρκεια της ίδιας περιόδου οι διακυμάνσεις στη ζήτηση χάλυβα αντικατοπτρίστηκαν στην αγορά σιδηρομεταλλεύματος. Παρά την ασιατική κρίση, η ζήτηση σιδηρομεταλλεύματος αυξήθηκε κατά 1,5 % περίπου ετησίως μετά την ύφεση της περιόδου 1991-1992. Η παγκόσμια παραγωγή σιδηρομεταλλεύματος μειώθηκε από 921 Mt το 1997 σε επίπεδο κατά τι χαμηλότερο των 900 Mt το 1999, ενώ το διακινούμενο διά θαλάσσης σιδηρομετάλλευμα μειώθηκε από 417 Mt το 1998 σε 411 Mt το 1999. Η αύξηση της παραγωγής χάλυβα το 2000 συνδυάστηκε με αύξηση της παγκόσμιας παραγωγής σιδηρομεταλλεύματος σε περισσότερα από 931 εκατ. τόνους και με αύξηση του διακινούμενου διά θαλάσσης σιδηρομεταλλεύματος από 411 Mt το 1999 σε 455 Mt το 2000. Οι τιμές του σιδηρομεταλλεύματος σημείωσαν έντονη πτώση το 1999 συνεπεία της κρίσης στην Ασία, ενώ στη συνέχεια αυξήθηκαν το 2000 και το 2001, χωρίς όμως να φθάσουν τα πρωτοφανή επίπεδα του 1998.

(74) Η παγκόσμια παραγωγή χάλυβα ακολουθεί ανοδική τάση από το 1992. Η βιομηχανία χάλυβα ανέκαμψε γρηγορότερα από το αναμενόμενο μετά την ασιατική κρίση, όπως καθίσταται φανερό συγκρίνοντας την παραγωγή του 1999 με την παραγωγή του 2000, όταν η παραγωγή ακατέργαστου χάλυβα έφθασε το πρωτοφανές επίπεδο των 847 Mt. Με ορίζοντα το 2005, η CVRD προσδοκά να συνεχιστεί η θετική αυτή τάση της παραγωγής χάλυβα στο μέλλον, προβλέποντας ότι η παραγωγή ακατέργαστου χάλυβα θα φθάσει τους 890 Mt μέχρι το 2005, σημειώνοντας μέση ετήσια αύξηση της τάξης του 1 %. Εξετάζοντας την αύξηση της παραγωγής χάλυβα κατά περιοχή, η μεγαλύτερη αύξηση σε απόλυτες τιμές αναμένεται να σημειωθεί στην Ασία (+ 26 Mt), ακολουθούμενη από τη Λατινική Αμερική (+ 7 Mt). Η ζήτηση στην Ευρώπη αναμένεται να διατηρηθεί σταθερή.

(75) Η παγκόσμια παραγωγή σιδηρομεταλλεύματος αναμένεται να ακολουθήσει τις τάσεις της παραγωγής χάλυβα, αλλά με

([20]) Τα στοιχεία που περιέχονται στο παρόν κεφάλαιο βασίζονται σε πληροφορίες που υπέβαλαν τα μέρη.

([21]) Υπάρχουν πολλές εγκαταστάσεις ΚΒΤ στην ΕΕ που χρησιμοποιούν παλαιοσίδηρο (αντί ΣΑΑ) ως πρώτη ύλη. Η λειτουργία της ΚΒΤ με τη χρησιμοποίηση ΣΑΑ καταναλώνει πολύ μεγάλες ποσότητες ενέργειας, συνήθως αερίου.

([22]) Η εν λόγω μονάδα έχει κλείσει προσωρινά, λόγω κυρίως των υψηλών τιμών του αερίου, αλλά αναμένεται να τεθεί ξανά σε λειτουργία τον Οκτώβριο του 2001. Η Ispat έχει εκφράσει την πεποίθησή της ότι η εν λόγω μονάδα είναι βιώσιμη μακροπρόθεσμα, εν αναμονή της μείωσης των τιμών του αερίου μετά την ελευθέρωση των ενεργειακών αγορών της Ευρώπης.

([23]) The Economics of Iron Ore, τέταρτη έκδοση 2000 (Roskill).

χαμηλότερο ρυθμό ανάπτυξης, επειδή η παραγωγή χάλυβα με τη χρησιμοποίηση παλαιοσιδήρου αντί σιδηρομεταλλεύματος αναμένεται να αυξηθεί ταχύτερα από ό,τι η παραγωγή χάλυβα με τη μέθοδο της υψικαμίνου. Από την άλλη πλευρά, το διεθνές εμπόριο σιδηρομεταλλεύματος αναμένεται να αναπτυχθεί ταχύτερα από ό,τι η παγκόσμια παραγωγή σιδηρομεταλλεύματος, καθότι μεγάλο μέρος της αύξησης της παραγωγής χάλυβα θα σημειωθεί σε χώρες που εισάγουν σιδηρομετάλλευμα.

Κατανάλωση σιδηρομεταλλεύματος στην Ευρωπαϊκή Ένωση

(76) Όπως προαναφέρεται, οι παραγωγοί χάλυβα της Ευρωπαϊκή Ένωσης σήμερα βασίζονται σχεδόν εξ ολοκλήρου στην εισαγωγή σιδηρομεταλλεύματος διακινούμενου διά θαλάσσης. Όλοι οι παραγωγοί χάλυβα της Δυτικής Ευρώπης εισάγουν μεγάλες ποσότητες σιδηρομεταλλεύματος από διάφορες πηγές εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης και κυρίως από τη Βραζιλία (η οποία είναι μακράν ο μεγαλύτερος εξαγωγέας σιδηρομεταλλεύματος στην Ευρώπη), από την Αυστραλία, τον Καναδά και τη Μαυριτανία. Στον κατωτέρω πίνακα περιλαμβάνεται ένα μικρό μέρος της κατανάλωσης που δεν εισάγεται (κυρίως περίπου 5 Mt σουηδικής παραγωγής που καταναλώνεται εγχωρίως).

	Λεπτόκοκκο σιδηρομετάλλευμα	Χονδρόκοκκο σιδηρομετάλλευμα	Σφαιρίδια σιδηρομεταλλεύματος	Σύνολο
1998	95,0	18,3	34,9	148,2
1999	83,1	17,1	32,8	133,0
2000	88,6	19,6	35,7	143,9

Εκτιμήσεις των μερών και στοιχεία της UNCTAD.

Περιορισμένη αλλαγή στο μείγμα σιδηρομεταλλεύματος

(77) Το σιδηρομετάλλευμα δεν μπορεί να θεωρηθεί ως τυπικό βασικό εμπόρευμα. Ειδικότερα, όπως δήλωσαν τα μέρη κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, τα προϊόντα που παράγονται στις διάφορες περιοχές του κόσμου παρουσιάζουν σημαντικές διαφορές μεταξύ τους ως προς τις εγγενείς μεταλλουργικές ιδιότητες, όπως προαναφέρεται, και οι πελάτες επιδεικνύουν συντηρητική αγοραστική συμπεριφορά. Όπως προαναφέρεται, η ζήτηση σιδηρομεταλλεύματος από κάθε πελάτη εξαρτάται από το συγκεκριμένο φορτίο που χρησιμοποιεί ο εκάστοτε πελάτης. Η σύνθεση αυτού του φορτίου καθορίζει τις αναλογίες λεπτόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος, χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος και σφαιριδίων σιδηρομεταλλεύματος που απαιτούνται, καθώς και την ποιότητα (και συνεπώς τη γεωγραφική προέλευση) κάθε κατηγορίας μεταλλεύματος. Δεδομένου ότι οι πελάτες συνήθως αναμειγνύουν διάφορες ποικιλίες λεπτόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος για να επιτύχουν τις παραμέτρους τροφοδότησης (περιεκτικότητα σε σίδηρο, περιεκτικότητα σε ΑΚΑ, επίπεδο προσμείξεων κ.λπ.), το φορτίο καθορίζει επίσης την αναλογία κάθε ποιότητας (και, συνεπώς, την προέλευση) του λεπτόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος.

(78) Τα στοιχεία που υπέβαλαν τα μέρη και η έρευνα της Επιτροπής έδειξαν ότι οι πελάτες διστάζουν πολύ να αλλάξουν τη σύνθεση του φορτίου που χρησιμοποιούν και ότι το πράττουν σπάνια. Ειδικότερα, τα μέρη δήλωσαν ότι στην Ευρώπη οι υψικάμινοι λειτουργούν σε υψηλά επίπεδα παραγωγικότητας χρησιμοποιώντας υψηλά επίπεδα έγχυσης κονιοποιημένου άνθρακα και μικρές ποσότητες οπτάνθρακα. Οι συνθήκες αυτές μπορούν να επιτευχθούν και να διατηρηθούν μόνον εφόσον οι παράμετροι τροφοδότησης παραμείνουν κατά το δυνατό σταθερότερες. Η ανάγκη διατήρησης σταθερών συνθηκών λειτουργίας περιορίζει τη δυνατότητα του αγοραστή πρώτων υλών να αλλάξει το εισερχόμενο υλικό που χρησιμοποιεί βραχυπρόθεσμα, ενώ ταυτόχρονα εξηγεί το λόγο για τον οποίο η προμήθεια σιδηρομεταλλεύματος κατά παράδοση γίνεται βάσει πολυετών συμβάσεων.

(79) Το φαινόμενο αυτό έχει συνέπειες σε δύο επίπεδα. Πρώτον, περιορίζει τη δυνατότητα των πελατών να χρησιμοποιούν εναλλακτικά πυροσυσσωματώματα (σίντερ), χονδρόκοκκο σιδηρομετάλλευμα και σφαιρίδια. Δεύτερον, έχει επίσης συνέπειες όσον αφορά τις διάφορες μορφές σιδηρομεταλλεύματος (συγκεκριμένα, το χονδρόκοκκο σιδηρομετάλλευμα, τα σφαιρίδια και το λεπτόκοκκο σιδηρομετάλλευμα), περιορίζοντας τη δυνατότητα των πελατών να προμηθεύονται εναλλακτικά προϊόντα διαφορετικής προέλευσης και ποιότητας. Τα αποτελέσματα της έρευνας της Επιτροπής επιβεβαιώνουν το εν λόγω φαινόμενο. Ειδικότερα, φαίνεται ότι οι αναλογίες πυροσυσσωματωμάτων, χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος και σφαιριδίων που χρησιμοποιούνται στις υψικαμίνους των χαλυβουργείων δεν αλλάζουν σημαντικά (οι αλλαγές δεν υπερβαίνουν κατά μέσον όρο το 3-5 %). Επιπλέον, ενώ ορισμένοι πελάτες σαφώς κατά καιρούς χρησιμοποίησαν διαφορετικές ποιότητες λεπτόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος (π.χ. λεπτόκοκκο σιδηρομετάλλευμα Αυστραλίας και λεπτόκοκκο σιδηρομετάλλευμα Βραζιλίας), φαίνεται ότι εντονότερος ανταγωνισμός υφίσταται όσον αφορά τα μεταλλεύματα ίδιας ποιότητας (και συνεπώς συχνά παραπλήσιας γεωγραφικής προέλευσης).

(80) Τα μέρη υπογραμμίζουν ότι, όσον αφορά το λεπτόκοκκο σιδηρομετάλλευμα, η ευελιξία των αγοραστών μεγαλώνει όταν όλο το λεπτόκοκκο σιδηρομετάλλευμα αναμειγνύεται στις εγκαταστάσεις του χαλυβουργείου, λίγο πριν τη συσσωματοποίηση. Στην περίπτωση αυτή, ένα συστατικό του μείγματος μπορεί να αντικατασταθεί, να αφαιρεθεί ή να προστεθεί, υπό την προϋπόθεση ότι η συνολική χημική σύνθεση και μεταλλουργική συμπεριφορά του συσσωματώματος παραμένει σταθερή. Ωστόσο, παραδέχονται ταυτόχρονα ότι έχει παρατηρηθεί η τάση μεταξύ των αγοραστών σιδηρομεταλλεύματος να χρησιμοποιούν το μικρότερο δυνατό αριθμό συστατικών του μείγματος, ούτως ώστε να μειώνεται το κόστος μεταφοράς, χειρισμού και διατήρησης αποθεμάτων. Η τάση αυτή περιορίζει περαιτέρω τη δυνατότητα του αγοραστή να αλλάξει προμηθευτή βραχυπρόθεσμα.

(81) Όσον αφορά την παραγωγή χάλυβα σε κάμινο βολταϊκού τόξου, μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως εισερχόμενο υλικό ο σίδηρος άμεσης αναγωγής (ΣΑΑ), όπως και ο ακατέργαστος χυτοσίδηρος και ο παλαιοσίδηρος. Ο ΣΑΑ παράγεται χρησιμοποιώντας σιδηρομετάλλευμα ΑΑ σε κάμινο ΑΑ. Το χρησιμοποιούμενο μετάλλευμα έχει δύο κυρίως μορφές: σφαιρίδια ΑΑ και χονδρόκοκκο μετάλλευμα ΑΑ. Ανάλογα με το είδος της χρησιμοποιούμενης καμίνου ΑΑ, υπάρχουν τεχνικοί περιορισμοί ως προς τη δυνατότητα υποκατάστασης μεταξύ χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος ΑΑ και σφαιριδίων ΑΑ, δεδομένου ότι το χονδρόκοκκο σιδηρομετάλλευμα μπορεί να υποκατασταθεί από σφαιρίδια, αλλά τα

σφαιρίδια δεν μπορούν να υποκατασταθούν πλήρως από το χονδρόκοκκο σιδηρομετάλλευμα (επειδή το χονδρόκοκκο σιδηρομετάλλευμα δεν μπορεί να υπερβαίνει το 20 % έως 40 % του συνολικού φορτίου).

Γ. **Βαθμός συγκέντρωσης και κοινές επιχειρήσεις**

Βαθμός συγκέντρωσης στους τομείς του σιδηρομεταλλεύματος και του χάλυβα

(82) Η διάρθρωση της κυριότητας στην αγορά σιδηρομεταλλεύματος υπέστη ταχείες μεταβολές τα τελευταία χρόνια και σήμερα χαρακτηρίζεται από υψηλό βαθμό συγκέντρωσης μεταξύ λίγων σχετικά εταιρειών. Όσον αφορά την παραγωγική ικανότητα, ο βαθμός συγκέντρωσης σημείωσε ακόμη μεγαλύτερη αύξηση κατά τα έτη 2000 και 2001, ιδίως μετά την αγορά της αυστραλιανής μεταλλευτικής εταιρείας North Ltd. από τη Rio Tinto (2000) και τις πρόσφατες διαδοχικές εξαγορές άλλων μεταλλευτικών εταιρειών της Βραζιλίας από την CVRD ([24]). Οι ανησυχίες σχετικά με το κόστος παραγωγής υπήρξαν ένας από τους σημαντικότερους παράγοντες που προκάλεσαν το παρατηρούμενο κύμα ενοποιήσεων. Σήμερα το μεγαλύτερο μέρος του παγκόσμιου εμπορίου σιδηρομεταλλεύματος καλύπτεται από τρεις εταιρείες: CVRD, Rio Tinto και BHP. Η εταιρεία Roskill Information Services Ltd., η οποία ειδικεύεται στη μελέτη του εν λόγω τομέα, επισημαίνει ότι το φαινόμενο αυτό εμποδίζει τους καταναλωτές σιδηρομεταλλεύματος να διαπραγματευθούν επιτυχώς εκπτώσεις των τιμών ([25]).

(83) Ο βαθμός συγκέντρωσης της κυριότητας είναι πολύ χαμηλότερος στη βιομηχανία χάλυβα από ό,τι στη βιομηχανία σιδηρομεταλλεύματος. Ωστόσο, τα τελευταία χρόνια παρατηρούνται σημαντικές συγκεντρώσεις μεταξύ ευρωπαίων παραγωγών χάλυβα. Μεταξύ άλλων, το 1997, η Thyssen και η Krupp συγχωνεύθηκαν δημιουργώντας την Thyssen Krupp Stahl (παραγωγή χάλυβα ύψους 16,1 Mt το 1999)· το 1999, η British Steel και η εταιρεία Hoogovens των Κάτω Χωρών συγχωνεύθηκαν δημιουργώντας την εταιρεία Corus (21,3 Mt)· το 1997, η Arbed απέκτησε το 35 % της Aceralia· το 1998, η Usinor απέκτησε το 53 % της Cockerill Sambre, ενώ κατά τη διάρκεια του τρέχοντος έτους η Arbed/Aceralia και η Usinor (οι οποίες κατέχουν την τρίτη και την τέταρτη θέση αντιστοίχως σε παγκόσμια κλίμακα μεταξύ των χαλυβουργικών εταιρειών) ανακοίνωσαν τη συγχώνευσή τους, από την οποία θα προκύψει η μεγαλύτερη χαλυβουργική εταιρεία του κόσμου με παραγωγική ικανότητα ύψους 46 Mt.

(84) Τα κοινοποιούντα μέρη εκτιμούν ότι το 1999, η Usinor, η Arbed, η Aceralia, η Cockerill Sambre και οι ευρωπαϊκές θυγατρικές τους κατανάλωσαν μαζί 35 έως 40 Mt σιδηρομεταλλεύματος ή το 9 % περίπου των παγκόσμιων εισαγωγών σιδηρομεταλλεύματος διακινούμενου διά θαλάσσης. Η Corus (συμπεριλαμβανομένης της Hoogovens) κατανάλωσε 25 έως 27 Mt σιδηρομεταλλεύματος ή το 6 % περίπου των παγκόσμιων εισαγωγών σιδηρομεταλλεύματος διακινούμενου διά θαλάσσης, ενώ η Thyssen Krupp και η ιταλική Riva κατανάλωσαν εκάστη περισσότερους από 13 Mt σιδηρομεταλλεύματος ή περίπου το 3 % εκάστη των παγκόσμιων εισαγωγών σιδηρομεταλλεύματος διακινούμενου διά θαλάσσης.

(85) Στην απάντησή τους τα μέρη υποστηρίζουν ότι ο βαθμός συγκέντρωσης στη βιομηχανία χάλυβα είναι υψηλότερος από ό,τι ισχυρίζεται η Επιτροπή. Ειδικότερα, θεωρούν ότι αν τα ιαπωνικά χαλυβουργεία θεωρηθούν ως συνασπισμός αγοραστών, με τη συγχώνευση των Usinor/Arbed/Aceralia, το 67 % του διακινούμενου διά θαλάσσης σιδηρομεταλλεύματος θα αγοράζεται από τους έξι μεγαλύτερους πελάτες. Η Επιτροπή δεν συμμερίζεται αυτή την άποψη […]*

Κοινές επιχειρήσεις παραγωγής (οριζόντιες και κάθετες)

(86) Υπάρχουν ορισμένες («οριζόντιες») μεταλλευτικές κοινές επιχειρήσεις, ιδίως μεταξύ της CVRD και της BHP, οι οποίες κατέχουν εκάστη μετοχικό μερίδιο ύψους 50 % στη Samarco, βραζιλιανική εταιρεία παραγωγής σφαιριδίων. Η Mitsui κατέχει σημαντική μειοψηφική συμμετοχή (33 % του κεφαλαίου) στο σημαντικό μεταλλείο Robe River της Αυστραλίας, στο οποίο μέτοχος είναι και η Rio Tinto. Η Mitsui κατέχει επίσης μετοχικά μερίδια στα μεταλλεία Yandi, Goldworthy και Mount Newman (7 % σε έκαστο), στα οποία ελέγχουσα συμμετοχή κατέχει η BHP.

(87) Υπάρχουν επίσης ορισμένες («κάθετες») κοινές επιχειρήσεις παραγωγής μεταξύ παραγωγών σιδηρομεταλλεύματος και χαλυβουργών, όπως οι κοινές επιχειρήσεις Robe River, Mount Newman, Goldsworthy και Yandi.

(88) Επιπλέον, ορισμένοι παραγωγοί χάλυβα κατέχουν «δέσμια» μεταλλεία σιδήρου ή πραγματοποιούν επενδύσεις υπό μορφή μειοψηφικής συμμετοχής στο κεφάλαιο μεταλλείων σιδήρου με μακροπρόθεσμες συμφωνίες πώλησης του συνόλου ή ενός μέρους της παραγωγής. Ωστόσο, τα τελευταία χρόνια παρατηρείται αντιστροφή αυτής της τάσης, όπως φαίνεται για παράδειγμα από την πώληση της Ferteco από την Thyssen Krupp. Στην απάντησή τους τα μέρη ανέφεραν ότι αυτό το φαινόμενο δείχνει ότι δεν ανησυχούν για την «εκμετάλλευση» από τους παραγωγούς σιδηρομεταλλεύματος. Η Επιτροπή θεωρεί ότι το επιχείρημα αυτό αποτελεί εικοτολογία. Το γεγονός ότι τα χαλυβουργεία πωλούν τις συμμετοχές τους σε μεταλλεία σιδηρομεταλλεύματος μπορεί να οφείλεται σε ποικίλους λόγους, όπως η ανάγκη συγκέντρωσης κεφαλαίου για την πραγματοποίηση επενδύσεων στο βασικό τομέα δραστηριοτήτων τους ή/και στο γεγονός ότι οι οικείοι παραγωγοί σιδηρομεταλλεύματος δεν αντιπροσωπεύουν πλέον σημαντικό μέρος των προμηθειών τους. Επιπλέον, τα οικεία χαλυβουργεία ενδέχεται να αντισταθμίζουν τον κίνδυνο «εκμετάλλευσης» από τον αγοραστή της εκχωρούμενης συμμετοχής σε μεταλλείο σιδηρομεταλλεύματος είτε επιτυγχάνοντας υψηλότερη τιμή αγοράς που αντικατοπτρίζει τις προσδοκίες σχετικά με τις μελλοντικές τιμές είτε συνάπτοντας μακροπρόθεσμες συμφωνίες με τον αγοραστή.

(89) Επίσης, οι παραγωγοί χάλυβα πραγματοποιούν ολοένα και μεγαλύτερες επενδύσεις τόσο ως πλειοψηφικοί όσο και ως μειοψηφικοί μέτοχοι σε μονάδες σφαιροποίησης. Για παράδειγμα, η Nippon Steel, η Posco Pohang Iron & Steel Co. Ltd., η ιταλική Riva και η ισπανική Aceralia κατέχουν σημαντικά μειοψηφικά μετοχικά μερίδια σε τέσσερις μονάδες σφαιροποίησης της CVRD.

([24]) Εκτός από την κοινοποιηθείσα πράξη, η CVRD έχει αυξήσει σημαντικά την παραγωγική της ικανότητα κατά τους τελευταίους δώδεκα μήνες περίπου: απέκτησε τις βραζιλιανικές επιχειρήσεις Ferteco, Socoimex, και Samitri, καθώς και συμμετοχή 50 % στη Samarco.

([25]) The Economics of Iron Ore, τέταρτη έκδοση (2000).

Δ. **Τιμές του σιδηρομεταλλεύματος: συμβάσεις και διαπραγματεύσεις για τις τιμές**

(90) Τα τελευταία τριάντα χρόνια έχει μειωθεί η διάρκεια των συμβάσεων προμήθειας μεταξύ παραγωγών σιδηρομεταλλεύματος και καταναλωτών. Στις περισσότερες περιπτώσεις, οι συμβάσεις έχουν σήμερα διάρκεια τριών έως πέντε ετών, έναντι δέκα ετών κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1970. Οι συμβάσεις μεταξύ των παραγωγών και των ιαπωνικών χαλυβουργικών εταιρειών έχουν συνήθως μεγαλύτερη διάρκεια από ό,τι οι συμβάσεις μεταξύ παραγωγών και ευρωπαϊκών χαλυβουργικών εταιρειών.

Τιμές αναφοράς

(91) Παρόλο που η διάρκεια των συμβάσεων μπορεί να εκτείνεται σε αρκετά χρόνια, οι τιμές αναπροσαρμόζονται σε ετήσια βάση σύμφωνα με τα αποτελέσματα των διαπραγματεύσεων για τις τιμές που πραγματοποιούνται στη Δυτική Ευρώπη και την Ανατολική Ασία (ειδικότερα, στην Ιαπωνία) στην αρχή κάθε έτους. Σκοπός των διαπραγματεύσεων για τις τιμές είναι να καθοριστεί η τιμή αναφοράς («benchmark price») για το χονδρόκοκκο σιδηρομετάλλευμα, το λεπτόκοκκο σιδηρομετάλλευμα και τα σφαιρίδια, αντίστοιχα, στις δύο αυτές γεωγραφικές περιφέρειες στις οποίες εντάσσονται οι πελάτες.

(92) Οι διαπραγματεύσεις διεξάγονται μέσω σειράς συναντήσεων μεταξύ των μεγάλων παραγωγών σιδηρομεταλλεύματος και των μεγάλων παραγωγών χάλυβα, οι οποίες ξεκινούν κατά κανόνα στο τέλος του προηγούμενου έτους και διαρκούν για αρκετούς μήνες. Οι διαπραγματεύσεις βασίζονται κυρίως στην προσφορά και τη ζήτηση σιδηρομεταλλεύματος, στην οικονομική κατάσταση των παραγωγών μεταλλεύματος και των χαλυβουργικών μονάδων, καθώς και στις μακροπρόθεσμες ανάγκες των δύο βιομηχανιών.

(93) Κάποια στιγμή κατά τη διάρκεια της περιόδου διαπραγματεύσεων για τις τιμές ένα από τα χαλυβουργεία καταλήγει σε συμφωνία με έναν παραγωγό σιδηρομεταλλεύματος σχετικά με την εκατοστιαία μεταβολή, προς τα άνω ή προς τα κάτω, της τιμής «FOB» (ελεύθερο επί του πλοίου) του προηγούμενου έτους για το λεπτόκοκκο σιδηρομετάλλευμα του συγκεκριμένου παραγωγού. Στη συνέχεια αυτή η εκατοστιαία μεταβολή γνωστοποιείται στους υπόλοιπους προμηθευτές και αγοραστές σιδηρομεταλλεύματος και έτσι καθορίζεται η νέα τιμή αναφοράς για το λεπτόκοκκο σιδηρομετάλλευμα. Όπως φαίνεται στον ακόλουθο πίνακα, η συμφωνηθείσα αλλαγή της τιμής χρησιμοποιείται στη συνέχεια κατά κανόνα τόσο στην Ανατολική Ασία όσο και στη Δυτική Ευρώπη.

Αλλαγές των επιχειρήσεων που καθόρισαν πρώτες τις τιμές στην Ιαπωνία και την Ευρώπη

(σε %)

		1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Ιαπωνία	Μεταβολή	15,96	7,95	– 4,90	– 13,47	– 9,50	5,80	6,00	– 1,94	2,82	– 9,20	4,35	4,31
	Καθορισμός τιμής από	HSY ([26])	HSY	HSY	HSY	HSY	BHP	BHP	BHP	BHP	HSY	RR	HSY
Ευρώπη	Μεταβολή	15,96	7,93	– 4,90	– 11,00	– 9,50	5,80	6,00	1,10	2,82	– 11,00	4,35	4,31
	Καθορισμός τιμής από	CVRD	CVRD	CVRD	SNIM	CVRD	SNIM	CVRD	HSY	CVRD	CVRD	SNIM	CVRD

Πηγή: Tex Report και στοιχεία των μερών.

(94) Όπως προαναφέρεται, οι νέες τιμές αναφοράς κατά κανόνα συμφωνούνται πρώτα για το λεπτόκοκκο σιδηρομετάλλευμα, κυρίως επειδή η τιμή του είναι χαμηλότερη και καλύπτει μεγαλύτερο μέρος των προμηθειών. Αφού συμφωνηθεί η ετήσια αναπροσαρμογή της τιμής του λεπτόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος, ακολουθούν οι διαπραγματεύσεις σχετικά με την ετήσια μεταβολή της τιμής του χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος και των σφαιριδίων. Σύμφωνα με τα μέρη, η τιμή αναφοράς του χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος κατά παράδοση συμφωνείται μεταξύ των ιαπωνικών χαλυβουργείων και των αυστραλών προμηθευτών, ενώ η τιμή αναφοράς των σφαιριδίων αποτελεί πάντα αντικείμενο διαπραγμάτευσης στη Δυτική Ευρώπη. Το φαινόμενο αυτό αντικατοπτρίζει το διαφορετικό βαθμό χρησιμοποίησης σφαιριδίων και χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος στις αντίστοιχες περιοχές. Τα τελευταία χρόνια οι πρώτες συμβάσεις συνάπτονται συνήθως μεταξύ εταιρειών εξαγωγής σιδηρομεταλλεύματος της Αυστραλίας και ιαπωνικών χαλυβουργικών εταιρειών και οι συμβάσεις αυτές χρησιμοποιούνται συνήθως ως σημείο αναφοράς για τις τιμές στην Ευρώπη ([27]).

([26]) HSY= Hammersley, θυγατρική της Rio Tinto· RR= Robe River, επίσης θυγατρική της Rio Tinto.

([27]) Το 2000, η τάση αυτή ανατράπηκε: η πρώτη τιμή που συμφωνήθηκε ήταν αυτή μεταξύ της μαυριτανικής εταιρείας SNIM και της ευρωπαϊκής χαλυβουργίας Usinor.

(95) Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι η διαδικασία διαπραγμάτευσης είναι μάλλον διαφανής. Οι προσδοκίες των προμηθευτών και των πελατών σχετικά με την κατάσταση της προσφοράς και της ζήτησης, και κατ' επέκταση σχετικά με τις «δίκαιες» διακυμάνσεις των τιμών, δημοσιεύονται ευρέως στον τύπο· τα ειδικευμένα περιοδικά του κλάδου ([28]) δημοσιεύουν τακτικά άρθρα σχετικά με την πρόοδο των συνομιλιών, αναφέροντας ποια μέρη πραγματοποίησαν συναντήσεις και εικάζοντας το περιεχόμενο των συζητήσεων.

Οριστικές τιμές

(96) Μετά τον καθορισμό των τιμών αναφοράς, ξεκινούν μεμονωμένες διαπραγματεύσεις μεταξύ παραγωγών και πελατών, προτού συμφωνηθούν οι οριστικές τιμές.[…]*

V. **ΟΡΙΣΜΟΙ ΑΓΟΡΑΣ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ**

(97) Όπως προαναφέρεται, το σιδηρομετάλλευμα είναι πρώτη ύλη που πωλείται σχεδόν αποκλειστικά στην ολοκληρωμένη βιομηχανία χάλυβα. Διατίθεται σε τρεις μορφές από τις μεταλλευτικές εταιρείες στους παραγωγούς χάλυβα που χρησιμοποιούν τη βασική κάμινο οξυγόνου (ΒΚΟ): λεπτόκοκκο σιδηρομετάλλευμα, χονδρόκοκκο σιδηρομετάλλευμα και σφαιρίδια.

(98) Οι παραγωγοί χάλυβα τροφοδοτούν τις υψικαμίνους τους με μείγμα πυροσυσσωματωμάτων, χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος και σφαιριδίων, σε αναλογίες που καθορίζουν οι ίδιοι, για την παραγωγή ακατέργαστου χυτοσιδήρου, που μπορεί στη συνέχεια να μετατραπεί σε χάλυβα. Σύμφωνα με τα μέρη, στη Δυτική Ευρώπη το φορτίο περιέχει περίπου 60 % λεπτόκοκκο σιδηρομετάλλευμα, 20 % χονδρόκοκκο σιδηρομετάλλευμα και 20 % σφαιρίδια, αλλά υπάρχουν διαφοροποιήσεις μεταξύ των χαλυβουργικών μονάδων. Όπως προαναφέρεται, ενώ το χονδρόκοκκο σιδηρομετάλλευμα μπορεί να χρησιμοποιηθεί απευθείας ως υλικό τροφοδότησης της υψικαμίνου, το λεπτόκοκκο σιδηρομετάλλευμα λόγω της πολύ μικρής διαμέτρου των κόκκων δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί απευθείας στην υψικάμινο και πρέπει να υποβληθεί σε πυροσυσσωμάτωση· η διαδικασία αυτή λαμβάνει χώρα σε μονάδες πυροσυσσωμάτωσης που υπάρχουν σχεδόν πάντα στις χαλυβουργικές μονάδες. Τα σφαιρίδια είναι το προϊόν περαιτέρω επεξεργασίας υπερλεπτόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος σε μονάδες σφαιροποίησης, που γίνεται συνήθως στα μεταλλεία, και στη συνέχεια μπορούν να χρησιμοποιηθούν απευθείας ως υλικό τροφοδότησης.

(99) Τα κοινοποιούντα μέρη υποστηρίζουν ότι υπάρχει μια ενιαία αγορά σχετικού προϊόντος που περιλαμβάνει όλες τις προμήθειες σιδηρομεταλλεύματος, χωρίς διάκριση μεταξύ των τριών ειδών σιδηρομεταλλεύματος (λεπτόκοκκο σιδηρομετάλλευμα, σφαιρίδια ή χονδρόκοκκο σιδηρομετάλλευμα). Υποστηρίζουν ότι υπάρχει σε μεγάλο βαθμό δυνατότητα υποκατάστασης μεταξύ των διαφόρων μορφών σιδηρομεταλλεύματος, επειδή οι χρήστες σιδηρομεταλλεύματος έχουν, σε σημαντικό βαθμό δυνατότητα εναλλαγής μεταξύ των τριών μορφών μεταλλεύματος. Οι τιμές εν γένει αυξομειώνονται ταυτόχρονα, παρόλο που οι απόλυτες τιμές διαφέρουν σημαντικά λόγω της διαφορετικής επεξεργασίας.

([28]) Κυρίως τα περιοδικά Tex Report & Metal Bulletin.

(100) Έχοντας υπόψη τις —σχεδόν ομόφωνες— απόψεις που εξέφρασαν οι αγοραστές σιδηρομεταλλεύματος κατά τη διάρκεια της έρευνας αγοράς της Επιτροπής, συνάγεται ότι καθεμία από τις ανωτέρω τρεις μορφές σιδηρομεταλλεύματος αποτελεί διακριτή αγορά προϊόντος, ενώ η δυνατότητα υποκατάστασης μεταξύ των τριών προϊόντων είναι περιορισμένη.

Α. **Υποκατάσταση από την πλευρά της ζήτησης**

Τεχνικοί φραγμοί στην εναλλαγή μεταξύ των διαφορετικών ειδών σιδηρομεταλλεύματος

(101) Από τη σκοπιά της ζήτησης δεν υπάρχει σημαντική δυνατότητα υποκατάστασης μεταξύ των τριών διαφορετικών ειδών μεταλλεύματος. Όπως προαναφέρεται, οι υψικάμινοι μπορούν να λειτουργήσουν σε υψηλά επίπεδα παραγωγικότητας μόνον εφόσον όλες οι παράμετροι τροφοδότησης διατηρούνται κατά το δυνατόν σταθερότερες. Η ανάγκη διατήρησης σταθερών συνθηκών λειτουργίας περιορίζει τη δυνατότητα του αγοραστή πρώτων υλών να εναλλάσσει μεταξύ τους τα εισερχόμενα υλικά βραχυπρόθεσμα, ενώ αποτελεί επίσης το λόγο για τον οποίον οι συμβάσεις προμήθειας σιδηρομεταλλεύματος έχουν συνήθως πολυετή διάρκεια.

(102) Σύμφωνα με τα μέρη, σημαντικές αλλαγές συμβαίνουν συνήθως είτε όταν υπαγορεύονται από λειτουργικές ανάγκες (επανεπένδυση υψικαμίνου ή κλείσιμο μονάδας σφαιροποίησης) είτε όταν ο προμηθευτής σιδηρομεταλλεύματος διαθέτει ένα νέο προϊόν αντικαθιστώντας ένα προϋπάρχον, το οποίο παύει να διατίθεται. Όταν προγραμματίζονται τέτοιου είδους αλλαγές, προβλέπεται μια δοκιμαστική περίοδος αρκετά μεγάλης διάρκειας, η οποία ξεκινά με εργαστηριακές και πιλοτικές δοκιμές που καταλήγουν σε δοκιμαστική λειτουργία της υψικαμίνου υπό πραγματικές συνθήκες, η οποία διαρκεί τουλάχιστον ορισμένες εβδομάδες. Οι πρακτικοί αυτοί περιορισμοί αναπόφευκτα μειώνουν τη δυνατότητα σημαντικών βραχυπρόθεσμων αλλαγών των προμηθειών σιδηρομεταλλεύματος.

(103) Τα αποτελέσματα της έρευνας της Επιτροπής επιβεβαιώνουν ότι η δυνατότητα υποκατάστασης μεταξύ των διαφόρων μορφών σιδηρομεταλλεύματος είναι πολύ περιορισμένη. Ειδικότερα, οι παραγωγοί χάλυβα ανέφεραν στη συντριπτική τους πλειονότητα ότι είναι ιδιαίτερα διστακτικοί να τροποποιήσουν σε σημαντικό βαθμό τη σύνθεση του φορτίου που τροφοδοτεί την υψικάμινο. Αρκετοί πελάτες ανέφεραν επίσης ότι οποιαδήποτε σημαντική τροποποίηση των αναλογιών λεπτόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος, χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος και σφαιριδίων θα μπορούσε να διαρκέσει αρκετά χρόνια και ότι σε ορισμένες περιπτώσεις η σχετική επένδυση θα κόστιζε αρκετά εκατομμύρια ευρώ.

Οικονομικοί φραγμοί στην εναλλαγή μεταξύ των διαφόρων ειδών σιδηρομεταλλεύματος

(104) Τα αποτελέσματα της έρευνας της Επιτροπής δείχνουν επίσης ότι υπάρχουν σημαντικοί οικονομικοί φραγμοί στην εναλλαγή μεταξύ λεπτόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος, χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος και σφαιριδίων. Οι τιμές των τριών προϊόντων διαφέρουν σημαντικά: η τιμή CIF (τιμή που συμπεριλαμβάνει το κόστος του εμπορεύματος, τα

έξοδα ασφάλισης και τα έξοδα μεταφοράς) του λεπτόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος κατά κανόνα κυμαίνεται γύρω στα 37 US-cent/Fe-dmt (37 σεντ ΗΠΑ για κάθε εκατοστιαία μονάδα σιδήρου ανά ξηρό μετρικό τόνο μεταλλεύματος), του χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος κυμαίνεται γύρω στα 45 US-cent/Fe-dmt και των σφαιριδίων γύρω στα 65 US-cent/Fe-dmt ([29]). Κατά συνέπεια, η διαφορά τιμής μεταξύ λεπτόκοκκου και χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος ανέρχεται σε 22 %, ενώ η διαφορά τιμής μεταξύ του λεπτόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος και των σφαιριδίων ανέρχεται σε 76 %. Το λεπτόκοκκο σιδηρομετάλλευμα εξακολουθεί να αποτελεί τη λιγότερο δαπανηρή λύση, ακόμη και όταν οι χαλυβουργικές μονάδες εκμεταλλεύονται ιδιόκτητες μονάδες σφαιροποίησης (γεγονός που δεν ισχύει συνήθως).

Απουσία περιοριστικών συνεπειών μεταξύ λεπτόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος και των άλλων μορφών σιδηρομεταλλεύματος

(105) Πρώτον, οι πελάτες στη συντριπτική τους πλειονότητα ανέφεραν ότι η δυνατότητα μιας χαλυβουργικής μονάδας να τροποποιήσει την ποσότητα του χρησιμοποιούμενου λεπτόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος μειώνοντας ή αυξάνοντας τις άλλες μορφές σιδηρομεταλλεύματος είναι περιορισμένη, διότι οι χαλυβουργικές μονάδες τείνουν να μεγιστοποιούν τη χρησιμοποιούμενη ποσότητα λεπτόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος. Δεδομένου ότι το λεπτόκοκκο σιδηρομετάλλευμα αποτελεί μακράν το λιγότερο δαπανηρό προϊόν σιδηρομεταλλεύματος και οι μονάδες πυροσυσσωμάτωσης των χαλυβουργείων έχουν υψηλό πάγιο κόστος και χαμηλό οριακό κόστος, οι μονάδες πυροσυσσωμάτωσης των χαλυβουργείων συνήθως λειτουργούν εξαντλώντας την παραγωγική τους ικανότητα. Δεδομένου ότι υπάρχουν σημαντικοί φραγμοί στην επέκταση της παραγωγικής ικανότητας πυροσυσσωμάτωσης, συνάγεται ότι ούτε το χονδρόκοκκο σιδηρομετάλλευμα ούτε τα σφαιρίδια μπορούν να περιορίσουν σημαντικά τις τιμές και τη ζήτηση του υλικού τροφοδότησης των μονάδων πυροσυσσωμάτωσης.

(106) Από την άλλη πλευρά, οι τιμές του υλικού τροφοδότησης των μονάδων πυροσυσσωμάτωσης σε μικρό μόνο βαθμό μπορούν να περιορίσουν τις τιμές του χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος και των σφαιριδίων. Σε αντίθεση με τις απόψεις των μερών, οι πελάτες δήλωσαν στη συντριπτική τους πλειονότητα ότι τα χαλυβουργεία δεν μπορούν να αυξήσουν την παραγωγική ικανότητα των μονάδων τους πυροσυσσωμάτωσης βραχυπρόθεσμα ή μεσοπρόθεσμα, λόγω των υψηλών επενδύσεων που απαιτούνται, αλλά και για περιβαλλοντικούς λόγους.

(107) Ειδικότερα, η επέκταση της παραγωγικής ικανότητας των μονάδων πυροσυσσωμάτωσης δεν αποτελεί βιώσιμη επιλογή. Στην Ευρώπη δεν έχουν κατασκευαστεί νέες μονάδες πυροσυσσωμάτωσης τουλάχιστον τα τελευταία 20 χρόνια, γεγονός που υποδηλώνει ότι έχει ήδη επιτευχθεί η μέγιστη αναλογία στο μείγμα και ότι η εκκίνηση μιας εντελώς νέας μονάδας (που προφανώς δεν θα μπορούσε να λειτουργήσει χρησιμοποιώντας πλήρως την παραγωγική της ικανότητα) θα ήταν ασύμφορη. Η επέκταση της παραγωγικής ικανότητας ήδη υφιστάμενων μονάδων θεωρητικά είναι δυνατή σε περιορισμένο βαθμό, αλλά η πρόσθετη παραγωγή δεν θα αρκούσε για να επηρεάσει τις τιμές των άλλων ειδών σιδηρομεταλλεύματος. Επιπλέον, το κόστος που έχει η επέκταση της παραγωγικής ικανότητας μπορεί να είναι τόσο υψηλό ώστε να μην δικαιολογείται, λαμβάνοντας υπόψη το εξαιρετικά υψηλό κόστος που απορρέει από την αναγκαία διακοπή της λειτουργίας της υψικαμίνου και τη συνακόλουθη αναστάτωση της παραγωγής χάλυβα. Στην Ευρώπη οι χαλυβουργικές μονάδες θα αντιμετώπιζαν πρόσθετα προβλήματα κανονιστικής φύσης, λόγω της έκλυσης τοξικών αερίων από τη διαδικασία πυροσυσσωμάτωσης. Η επέκταση της παραγωγικής ικανότητας μέσω της τροφοδότησης της μονάδας πυροσυσσωμάτωσης με υλικό που έχει υποστεί πρόσθετη επεξεργασία και για το λόγο αυτό είναι παραγωγικότερο, θα προϋπέθετε πρόσθετα έξοδα, με αποτέλεσμα να εξανεμίζεται το οικονομικό πλεονέκτημα του λεπτόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος. Σε κάθε περίπτωση, η επιτυγχανόμενη αύξηση της παραγωγής (περίπου 5 %) δεν θα αρκούσε για να ασκηθεί καθοδική πίεση στις τιμές.

(108) Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι, σε αντίθεση με το λεπτόκοκκο σιδηρομετάλλευμα, ορισμένες ποιότητες χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος και σφαιριδίων χρησιμοποιούνται επίσης για την παραγωγή ΣΑΑ. Σύμφωνα με παρουσιάσεις της JP Morgan και της CVRD τον Νοέμβριο του 2000 ([30]), η αναμενόμενη αύξηση της παραγωγής ΣΑΑ είναι πιθανό να οδηγήσει σε αύξηση της ζήτησης σφαιριδίων. Το στοιχείο αυτό θα διαφοροποιήσει ακόμη περισσότερο τις συνθήκες ανταγωνισμού που ισχύουν για τα σφαιρίδια από τις συνθήκες ανταγωνισμού που ισχύουν για το λεπτόκοκκο σιδηρομετάλλευμα (που χρησιμοποιείται μόνο στις υψικαμίνους).

Απουσία περιοριστικών συνεπειών μεταξύ χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος και σφαιριδίων

(109) Τα αποτελέσματα της έρευνας της Επιτροπής δείχνουν επίσης ότι η δυνατότητα εναλλαγής μεταξύ χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος και σφαιριδίων είναι επίσης περιορισμένη. Σύμφωνα με τη συντριπτική πλειονότητα των πελατών, τα χαλυβουργεία προμηθεύονται χονδρόκοκκο σιδηρομετάλλευμα και σφαιρίδια για να καλύψουν τις υπόλοιπες ανάγκες τους, επιδιώκοντας να μεγιστοποιήσουν τη χρησιμοποίηση χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος, το οποίο είναι περίπου 40 % φθηνότερο από τα σφαιρίδια. Ωστόσο, η δυνατότητά τους να χρησιμοποιήσουν χονδρόκοκκο σιδηρομετάλλευμα περιορίζεται από το γεγονός ότι το χονδρόκοκκο σιδηρομετάλλευμα αποτελεί «φυσικό» προϊόν με μεταβλητή ποιότητα και έτσι δεν μπορεί να αποτελέσει υψηλό ποσοστό του συνολικού μείγματος σιδηρομεταλλεύματος, επειδή πρωταρχική προϋπόθεση για την παραγωγή καλής ποιότητας χάλυβα είναι η ομοιογένεια των εισερχόμενων υλικών. Επιπλέον, στην υψικάμινο ένα μέρος του χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος διασπάται σε λεπτούς κόκκους, με αποτέλεσμα να φράσσεται η αναγκαία ροή αερίων, και έτσι να διακυβεύεται περαιτέρω η παραγωγικότητα της υψικαμίνου.

([29]) Μέση τιμή για τις πωλήσεις σιδηρομεταλλεύματος μεταφερόμενου διά θαλάσσης στη Δυτική Ευρώπη, σύμφωνα με τις απαντήσεις των μερών στην ερώτηση 4 του ερωτηματολογίου της 15ης Ιουνίου· οι τιμές CIF (κόστος, ασφάλεια, ναύλοι) είναι οι πιο ενδεδειγμένες στο πλαίσιο αυτό (δυνατότητα υποκατάστασης από την πλευρά της ζήτησης), καθότι αντικατοπτρίζουν την οπτική των πελατών.

([30]) Διάσκεψη κατόχων μετοχικού κεφαλαίου στη Λατινική Αμερική (Latin American Equity Conference).

(110) Υπάρχουν επίσης λιγοστά περιθώρια ευελιξίας όσον αφορά την αύξηση της αναλογίας σφαιριδίων εις βάρος του χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος. Λόγω της υψηλής τιμής των σφαιριδίων, που αποτελούν την πιο δαπανηρή αλλά και την πιο παραγωγική επιλογή, το βασικό κίνητρο για τη χρησιμοποίηση περισσότερων σφαιριδίων θα ήταν η αύξηση της παραγωγής της υψικαμίνου σε περιόδους υψηλής ζήτησης (όταν το υψηλότερο κόστος της παραγωγής χάλυβα μπορεί να μετακυλιστεί στους πελάτες). Έτσι, εν γένει τα σφαιρίδια θεωρούνται κατά κανόνα ως εναλλακτικό προϊόν, εκτός βέβαια από τις περιοχές (όπως η Βόρεια Αμερική) όπου είναι το μοναδικό διαθέσιμο προϊόν λόγω της γεωλογίας των εγχώριων ορυχείων σιδηρομεταλλεύματος.

Συμπέρασμα

(111) Έχοντας υπόψη τα ανωτέρω, συνάγεται ότι από τη σκοπιά της ζήτησης το λεπτόκοκκο σιδηρομετάλλευμα, το χονδρόκοκκο σιδηρομετάλλευμα και τα σφαιρίδια σιδηρομεταλλεύματος αποτελούν καθένα χωριστή αγορά προϊόντος. Οι πελάτες στη συντριπτική τους πλειονότητα ανέφεραν ότι δεν θα τροποποιούσαν τις αναλογίες λεπτόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος, χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος και σφαιριδίων σε περίπτωση που η τιμή ενός από τα ανωτέρω είδη σιδηρομεταλλεύματος αυξανόταν κατά 5-10 % σε σχέση με τις άλλες μορφές σιδηρομεταλλεύματος ([31]). Τούτο ισχύει διότι: i) οι πελάτες διστάζουν να τροποποιήσουν το φορτίο που χρησιμοποιούν· ii) δεν είναι δυνατή η σημαντική αύξηση της ζήτησης λεπτόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος από τους πελάτες, διότι οι μονάδες πυροσυσσωμάτωσης λειτουργούν ήδη στο όριο της παραγωγικής τους ικανότητας, η οποία δεν μπορεί να αυξηθεί βραχυπρόθεσμα έως μεσοπρόθεσμα· iii) οι πελάτες δεν μπορούν να αυξήσουν σημαντικά την αναλογία χονδρόκοκκουσιδηρομεταλλεύματος, διότι ήδη προσπαθούν να μεγιστοποιήσουντηνποσότητα του χρησιμοποιούμενου χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος και διότι η προσφορά χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος είναι περιορισμένη, και iv) δεδομένου ότι τα σφαιρίδια είναι πολύ δαπανηρότερα από τις άλλες μορφές σιδηρομεταλλεύματος, οι πελάτες τα χρησιμοποιούν ως εναλλακτικό προϊόν και δεν θα αύξαναν τη χρησιμοποιούμενη ποσότητα σφαιριδίων, κατά το μέτρο που θα μπορούσαν να παράγουν τις επιθυμητές ποσότητες χάλυβα χρησιμοποιώντας μόνο λεπτόκοκκο και χονδρόκοκκο σιδηρομετάλλευμα.

(112) Τούτο δεν σημαίνει ότι οι πελάτες δεν τροποποιούν ποτέ το φορτίο της υψικαμίνου. Ειδικότερα, φαίνεται ότι μερικές φορές οι πελάτες μειώνουν ή αυξάνουν τις ποσότητες σφαιριδίων που χρησιμοποιούν. Ωστόσο, τα αποτελέσματα της έρευνας της Επιτροπής δείχνουν ότι οι αλλαγές αυτές είναι περιορισμένες, καθότι οι αναλογίες των επί μέρους προϊόντων σιδηρομεταλλεύματος που χρησιμοποιούνται σε κάθε φορτίο μπορούν να τροποποιηθούν μόνο σε περιορισμένο βαθμό (συνήθως 3-5 %), τουλάχιστον βραχυπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα. Επιπλέον, φαίνεται ότι οι αλλαγές αυτές σπάνια είναι αποτέλεσμα ανταγωνισμού μεταξύ των διαφόρων προμηθευτών σιδηρομεταλλεύματος, αλλά αντίθετα απορρέουν από εξωγενείς παράγοντες, όπως η εξέλιξη της ζήτησης χάλυβα. Για παράδειγμα, σε περιόδους υψηλής ζήτησης χάλυβα, η παραγωγική ικανότητα μιας χαλυβουργικής μονάδας όσον αφορά την πυροσυσσωμάτωση μπορεί να μην αρκεί για να καλυφθούν οι ανάγκες της παραγωγής. Σε τέτοιες περιπτώσεις η χαλυβουργική μονάδα μπορεί να χρειαστεί να προμηθευτεί σφαιρίδια με υψηλότερο κόστος προκειμένου να ανταποκριθεί στη ζήτηση.

(113) Όπως ανέφεραν τα μέρη, η επιδεξιότητα ενός αγοραστή σιδηρομεταλλεύματος δεν εξαρτάται από τη δυνατότητά του να αλλάζει προμηθευτές ανάλογα με τις διακυμάνσεις των τιμών. Αντίθετα, επιδέξιος αγοραστής είναι αυτός που επιτυγχάνει μέσω των υφιστάμενων προμηθευτών του να αποκομίσει τη μέγιστη δυνατή αξία όσον αφορά την έγκαιρη παράδοση, την ποιότητα και την ομοιογένεια του προϊόντος, και την τιμή.

Β. **Δυνατότητα υποκατάστασης από την πλευρά της προσφοράς**

(114) Εν γένει, από τη σκοπιά της προσφοράς δεν υπάρχει δυνατότητα υποκατάστασης μεταξύ λεπτόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος, σφαιριδίων και χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος. Τα μεταλλεία σιδηρομεταλλεύματος παράγουν τόσο χονδρόκοκκο σιδηρομετάλλευμα, όσο και λεπτόκοκκο σιδηρομετάλλευμα (που εν μέρει πωλείται στα χαλυβουργεία ως υλικό τροφοδότησης των μονάδων πυροσυσσωμάτωσης και εν μέρει μετατρέπεται σε σφαιρίδια από το μεταλλείο). Ωστόσο, η αναλογία λεπτόκοκκου και χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος στην παραγωγή κάθε μεταλλείου εξαρτάται από τη γεωλογία των αποθέσεων σιδηρομεταλλεύματος. Για παράδειγμα, τα μεταλλεία της Αυστραλίας, της Ινδίας και της Νότιας Αφρικής παράγουν σχετικά μεγαλύτερη ποσότητα χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος από ό,τι τα μεταλλεία της Βραζιλίας και της Βενεζουέλας. Τα μεταλλεία που παράγουν μετάλλευμα με χαμηλή περιεκτικότητα σε σίδηρο, όπως τα μεταλλεία των Ηνωμένων Πολιτειών, του Καναδά και της Κίνας, είτε παράγουν μικρές ποσότητες εμπορεύσιμου χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος είτε δεν παράγουν καν χονδρόκοκκο σιδηρομετάλλευμα.

(115) Το λεπτόκοκκο σιδηρομετάλλευμα δεν μπορεί να μετατραπεί σε χονδρόκοκκο σιδηρομετάλλευμα. Θεωρητικά το χονδρόκοκκο σιδηρομετάλλευμα μπορεί να μετατραπεί σε λεπτόκοκκο σιδηρομετάλλευμα, αλλά στην πράξη δεν υπάρχει οικονομικό κίνητρο προς τούτο λόγω της υψηλότερης αξίας του χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος. Όσον αφορά τη δυνατότητα μετατροπής του χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος σε υλικό τροφοδότησης των μονάδων σφαιροποίησης, θεωρητικά θα ήταν δυνατό να θραυστεί το χονδρόκοκκο σιδηρομετάλλευμα για να αποκτηθεί το εν λόγω υλικό τροφοδότησης. Ωστόσο, η έρευνα αγοράς της Επιτροπής έδειξε ότι τούτο δεν θα ήταν οικονομικά βιώσιμο.

([31]) Τα μέρη αμφισβητούν το ανωτέρω συμπέρασμα, ισχυριζόμενα ότι η Επιτροπή δεν διευκρίνισε επαρκώς τον «μόνιμο» χαρακτήρα της αναφερθείσας αύξησης της τιμής. Ωστόσο, οι τιμές καθορίζονται σε ετήσια βάση. Συνεπώς, είναι φανερό ότι η αύξηση της τιμής που ανέφερε η Επιτροπή θα διαρκούσε τουλάχιστον ένα χρόνο. Όπως ανέφερε η NERA, «εν γένει, κατά την εκτίμηση συγκεντρώσεων από απόψεως ανταγωνισμού εξετάζονται χρονικά διαστήματα τουλάχιστον ενός έτους και σε ορισμένες περιπτώσεις μέχρι δύο ετών. Η εξέταση της δυνατότητας εναλλαγής κατά την εν λόγω χρονική περίοδο ενδείκνυται ιδιαίτερα για την εκτίμηση από απόψεως ανταγωνισμού στη βιομηχανία σιδηρομεταλλεύματος, δεδομένου ότι ο ανταγωνισμός στην εν λόγω βιομηχανία ασκείται κατά το πλείστον σε ετήσια βάση». Τέλος, τα μέρη ισχυρίζονται ότι είναι δυνατό να σημειωθεί εναλλαγή μεταξύ των διαφόρων ειδών σιδηρομεταλλεύματος εντός περιορισμένης χρονικής περιόδου. Συνεπώς, δεν είναι εύκολο να εξηγηθεί για ποιο λόγο οι πελάτες θα αντιδρούσαν μόνο σε μια αύξηση της τιμής μακροπρόθεσμα, εάν —όπως ισχυρίζονται τα μέρη— μπορούν να στραφούν από ένα είδος σιδηρομεταλλεύματος σε ένα άλλο εντός λίγων μηνών.

(116) Όσον αφορά τη δυνατότητα μετατροπής λεπτόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος σε σφαιρίδια, η δυνατότητα αυτή περιορίζεται από το γεγονός ότι προς τούτο απαιτείται η κατασκευή μονάδας σφαιροποίησης, σημαντική επένδυση που είναι οικονομικά συμφέρουσα μόνο για τα μεταλλεία που παράγουν σημαντική αναλογία λεπτόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος, κατάλληλου να χρησιμοποιηθεί ως υλικό τροφοδότησης των μονάδων σφαιροποίησης. Λόγω της φύσης του μεγαλύτερου μέρους των μεταλλευμάτων της Αυστραλίας, για παράδειγμα, η κατασκευή σφαιριδίων από το εν λόγω σιδηρομετάλλευμα δεν είναι σήμερα οικονομικά συμφέρουσα.

Γ. **Διαφορές τιμών**

(117) Όπως προαναφέρεται, υπάρχουν σημαντικές διαφορές τιμών μεταξύ των τριών ειδών προϊόντων: η τιμή CIF του λεπτόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος κυμαίνεται κατά κανόνα γύρω στα 37 US-cent/Fe-dmt, του χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος κυμαίνεται γύρω στα 45 US-cent/Fe-dmt και των σφαιριδίων γύρω στα 65 US-cent/Fe-dmt ([32]). Συνεπώς, η διαφορά τιμής μεταξύ του λεπτόκοκκου και του χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος ανέρχεται σε 22 %, ενώ η διαφορά τιμής μεταξύ του λεπτόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος και των σφαιριδίων ανέρχεται σε 76 %.

(118) Τα μέρη υποστηρίζουν ότι οι διαφορές αυτές δεν δείχνουν την ύπαρξη διαφορετικών αγορών προϊόντος, αλλά αντίθετα αντικατοπτρίζουν τη διαφορετική αξία της χρήσης κάθε μορφής σιδηρομεταλλεύματος. Ωστόσο, η άποψη αυτή δεν επιβεβαιώνεται από τις τάσεις των τιμών και των ποσοτήτων. Πρώτον, οι τιμές αναφοράς του λεπτόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος, του χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος και των σφαιριδίων ακολουθούν κάπως διαφορετικές διακυμάνσεις, όπως φαίνεται στον ακόλουθο πίνακα. Τούτο υποδηλώνει ότι οι υπάρχουν ιδιαίτεροι όροι προσφοράς και ζήτησης για κάθε μορφή σιδηρομεταλλεύματος και συνεπώς ότι το λεπτόκοκκο σιδηρομετάλλευμα, το χονδρόκοκκο σιδηρομετάλλευμα και τα σφαιρίδια συνιστούν διακριτές αγορές προϊόντος.

Αλλαγές των τιμών αναφοράς του χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος, του λεπτόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος και των σφαιριδίων στην Ευρώπη

(σε %)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Λεπτόκοκκο σιδηρομετάλλευμα	5,8	6,0	+ 1,1	2,8	– 11,0	4,3	4,3
Χονδρόκοκκο σιδηρομετάλλευμα	7,9	5,0	0	2,9	– 11,0	5,8	3,2
Σφαιρίδια	12,6	7,5	– 1,0	2,8	– 12,5	6,0	1,7

([32]) Μέση τιμή για τις πωλήσεις σιδηρομεταλλεύματος μεταφερόμενου διά θαλάσσης στη Δυτική Ευρώπη, σύμφωνα με τις απαντήσεις των μερών στην ερώτηση 4 του ερωτηματολογίου της 15ης Ιουνίου· οι τιμές CIF (κόστος, ασφάλεια, ναύλοι) είναι οι πιο ενδεδειγμένες στο πλαίσιο αυτό (δυνατότητα υποκατάστασης από την πλευρά της ζήτησης), καθότι αντικατοπτρίζουν την οπτική των πελατών.

(119) Το γεγονός ότι σε μεγάλο βαθμό υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της εξέλιξης των διαφόρων αυτών τιμών δεν επηρεάζει το ανωτέρω συμπέρασμα. Πρώτον, είναι απολύτως φυσιολογικό να διαπιστώνεται συσχέτιση των τιμών αυτών, καθότι τα διάφορα προϊόντα συχνά παράγονται στις ίδιες μεταλλευτικές περιοχές με τον ίδιο εξοπλισμό. Συνεπώς, το κόστος τους είναι κοινό κατά μεγάλο ποσοστό. Δεύτερον, […]* και τρίτον, πρέπει να σημειωθεί ότι η διανομή των πωλούμενων ποσοτήτων δεν ακολουθεί την εξέλιξη που θα ήταν αναμενόμενη αν υπήρχε πλήρης δυνατότητα υποκατάστασης μεταξύ των τριών αυτών μορφών σιδηρομεταλλεύματος. Για παράδειγμα, το 1999, σημειώθηκε η ίδια διακύμανση στις τιμές του λεπτόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος, των σφαιριδίων και του χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος (με λίγο μεγαλύτερη μείωση της τιμής των σφαιριδίων). Ωστόσο, κατά τη διάρκεια αυτού του έτους δεν παρατηρήθηκαν οι ίδιες τάσεις όσον αφορά τις πωλήσεις των προϊόντων που μεταφέρθηκαν διά θαλάσσης: η ζήτηση λεπτόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος ήταν χαμηλότερη κατά 6 % σε σχέση με το 1998, ενώ η ζήτηση χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος αυξήθηκε κατά 11 % και η ζήτηση σφαιριδίων μειώθηκε κατά 2 %. Αν και οι τρεις μορφές σιδηρομεταλλεύματος ανήκαν στην ίδια αγορά προϊόντος, η ζήτηση λεπτόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος, χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος και σφαιριδίων θα έπρεπε να ακολουθήσει την ίδια εξέλιξη (πιθανόν με ελαφρώς υψηλότερη ζήτηση για τα σφαιρίδια από ό,τι για τις άλλες δύο μορφές σιδηρομεταλλεύματος), γεγονός που σαφώς δεν συνέβη.

(120) Δεύτερον, η συντριπτική πλειονότητα των πελατών που απάντησαν στα ερωτηματολόγια στο πλαίσιο της έρευνας της Επιτροπής ανέφεραν ότι η αύξηση της τιμής ενός είδους κατά 5-10 % δεν θα οδηγούσε σε υποκατάσταση ενός είδους σιδηρομεταλλεύματος από ένα άλλο.

Δ. **Η απάντηση των μερών**

(121) Στην απάντησή τους, τα μέρη δεν αμφισβητούν τις διαπιστώσεις της Επιτροπής. Ωστόσο, αμφισβητούν τον κατά τα ανωτέρω ορισμό της αγοράς προϊόντος, υποστηρίζοντας ότι οι πελάτες θα μπορούσαν σε σημαντικό βαθμό να στραφούν από μια μορφή σιδηρομεταλλεύματος σε μια άλλη. Ειδικότερα, τα μέρη επικαλούνται τη μελέτη του οικονομικού τους συμβούλου, η οποία θεωρεί ότι τα χαλυβουργεία μπορούν να στραφούν από μια μορφή σιδηρομεταλλεύματος σε μια άλλη.

(122) Πρώτον, ο οικονομικός σύμβουλος θεωρεί ότι το σιδηρομετάλλευμα είναι ομοειδές προϊόν και ότι τα χαλυβουργεία έχουν τη δυνατότητα να επιτύχουν ισοδύναμα επίπεδα παραγωγικότητας χρησιμοποιώντας φορτία με εντελώς διαφορετική σύνθεση. Σύμφωνα με τον οικονομικό σύμβουλο, τούτο αποδεικνύεται από το γεγονός ότι οι διάφορες χαλυβουργικές μονάδες χρησιμοποιούν φορτία που διαφέρουν σημαντικά μεταξύ τους.

(123) Η Επιτροπή δεν συμμερίζεται αυτή την άποψη. Το γεγονός ότι το σιδηρομετάλλευμα δεν είναι ένα τυπικό βασικό εμπόρευμα φαίνεται καθαρά στα αποτελέσματα της έρευνας της Επιτροπής. Όπως προαναφέρεται, τα φυσικά και χημικά χαρακτηριστικά του σιδηρομεταλλεύματος που παράγεται

στις διάφορες μεταλλευτικές περιοχές μπορεί να παρουσιάζουν σημαντικές διαφορές μεταξύ τους, όσον αφορά τόσο την περιεκτικότητα σε σίδηρο όσο και τα επίπεδα των προσμείξεων. Παρόλο που τα προϊόντα διαφορετικής προέλευσης ανήκουν στην ίδια αγορά προϊόντος, υπάρχουν όρια στη δυνατότητα υποκατάστασης μεταξύ προϊόντων που εξορύσσονται από διαφορετικές περιοχές, ενώ ιδιαίτερα από την έρευνα της Επιτροπής συνάγεται ότι οι προμηθευτές της Αυστραλίας και της Βραζιλίας δεν θα μπορούσαν εύκολα να αυξήσουν το μερίδιο αγοράς τους οι μεν εις βάρος των δε, ιδίως λόγω των διαφορετικών χαρακτηριστικών των προϊόντων τους.

(124) Επιπλέον, η Επιτροπή δεν συμφωνεί με την άποψη του οικονομικού συμβούλου των μερών κατά την οποία το γεγονός ότι τα διάφορα χαλυβουργεία χρησιμοποιούν διαφορετικά φορτία αποδεικνύει ότι τα χαλυβουργεία έχουν τη δυνατότητα να στραφούν από ένα προϊόν σε ένα άλλο. Όπως προαναφέρεται, το φορτίο και οι όροι επεξεργασίας που εφαρμόζονται σε κάθε χαλυβουργείο βελτιστοποιούνται σύμφωνα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τις απαιτήσεις παραγωγικότητας του συγκεκριμένου χαλυβουργείου, με αποτέλεσμα οι διαφορετικοί όροι επεξεργασίας που παρατήρησε ο οικονομικός σύμβουλος να αντικατοπτρίζουν απλώς τη διαφορετική διαμόρφωση των υψικαμίνων (μερικές φορές υπάρχουν μεγάλες διαφορές μεταξύ υψικαμίνων). Παρόλο που θεωρητικά κάθε χαλυβουργείο θα μπορούσε να λειτουργεί μια διαφορετικό φορτίο από αυτό που χρησιμοποιεί, τούτο δεν αποδεικνύει ότι τα χαλυβουργεία θα μπορούσαν στην πράξη να τροποποιήσουν σημαντικά το φορτίο τους (η δε έρευνα της Επιτροπής αποκλείει αυτή δυνατότητα). Πρώτον, οι υπεύθυνοι λειτουργίας των υψικαμίνων δεν έχουν τη δυνατότητα να επιφέρουν δραστικές αλλαγές, λόγω των κινδύνων που συνεπάγονται, αλλά και λόγω των υψηλών επενδύσεων και του χρόνου που απαιτείται για τις απαραίτητες δοκιμές. Όπως ανέφεραν τα μέρη, οι πελάτες έχουν συντηρητική αγοραστική συμπεριφορά, ενώ ορισμένες χαλυβουργικές εταιρείες δεν μπορούν εύκολα να κατανοήσουν πλήρως τη λειτουργία της υψικαμίνου. Δεύτερον, παρόλο που οι κίνδυνοι θα μπορούσαν να μειωθούν αν η σχεδιαζόμενη αλλαγή αφορούσε απλώς την τροποποίηση των αναλογιών λεπτόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος και σφαιριδίων, ακόμη και τότε θα εξακολουθούσαν να υπάρχουν σημαντικοί οικονομικοί φραγμοί (όπως η πολύ υψηλότερη τιμή των σφαιριδίων, η ύπαρξη της μονάδας πυροσυσσωμάτωσης κ.λπ.). Πρόσθετη επιβεβαίωση των ανωτέρω αποτελεί το γεγονός ότι ακόμη και στις μονάδες της ίδιας χαλυβουργίας, συχνά χρησιμοποιούνται διαφορετικά φορτία στις διάφορες υψικαμίνους.

(125) Δεύτερον, ο οικονομικός σύμβουλος των μερών παρατήρησε «σημαντικές διακυμάνσεις των αναλογιών λεπτόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος, χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος και σφαιριδίων από το ένα έτος στο άλλο», καθώς και «διακυμάνσεις της πηγής των προμηθειών για τις διάφορες κατηγορίες σιδηρομεταλλεύματος από το ένα έτος στο άλλο» στις επί μέρους χαλυβουργικές μονάδες. Κατά την άποψη του οικονομικού συμβούλου, τα στοιχεία αυτά σε συνδυασμό με την τάση των πελατών να μειώσουν τη διάρκεια των συμβάσεων προμήθειας, επιβεβαιώνουν ότι οι πελάτες έχουν τη δυνατότητα να στραφούν από τη μια μορφή σιδηρομεταλλεύματος σε μια άλλη.

(126) Η Επιτροπή δεν αμφισβητεί ότι υπό ορισμένες συνθήκες ακόμη είναι δυνατό να τροποποιηθεί σε κάποιο βαθμό το φορτίο, ακόμη και σε επίπεδο μεμονωμένων υψικαμίνων. Όπως αναφέρεται λεπτομερώς ανωτέρω, οι υπεύθυνοι λειτουργίας των υψικαμίνων φροντίζουν κατ' αρχάς οι μονάδες πυροσυσσωμάτωσης να λειτουργούν εξαντλώντας την παραγωγική τους ικανότητα, στη συνέχεια μεγιστοποιούν τη χρήση χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος (στο βαθμό που τους το επιτρέπουν τεχνικοί περιορισμοί) και στη συνέχεια καλύπτουν τις υπόλοιπες ανάγκες τους με σφαιρίδια. Ασφαλώς, οι διαφορετικές απαιτήσεις όσον αφορά την παραγωγικότητα οδηγούν σε διαφορετικά φορτία. Για παράδειγμα, σε περιόδους υψηλής ζήτησης τα χαλυβουργεία πρέπει να αυξήσουν την αναλογία σφαιριδίων (παρά την υψηλότερη τιμή τους), διότι δεν έχουν τη δυνατότητα να αυξήσουν σε απόλυτες τιμές την ποσότητα των παραγόμενων πυροσυσσωμάτων (λόγω περιορισμών στην παραγωγική ικανότητα) και διότι δεν μπορούν να αυξήσουν την αναλογία χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος πέραν ορισμένων τεχνικών ορίων. Όπως ανέφερε μια χαλυβουργική μονάδα, «η ζήτηση σφαιριδίων εξαρτάται άμεσα από την παραγωγική ικανότητα των υψικαμίνων. Οι μονάδες πυροσυσσωμάτωσης λειτουργούν με τη μέγιστη παραγωγική τους ικανότητα. Όταν η παραγωγή σιδηρομεταλλεύματος μειώνεται, η ζήτηση σφαιριδίων είναι η πρώτη που μειώνεται (υψηλότερη τιμή)». Οι πελάτες ενδέχεται επίσης να τροποποιήσουν το φορτίο που χρησιμοποιούν όταν εισάγεται στην αγορά μια νέα ποιότητα σιδηρομεταλλεύματος ή/και όταν ένα υφιστάμενο μεταλλείο τείνει να εξαντληθεί. Στις περιπτώσεις αυτές οι πελάτες εξετάζουν σε ποιο βαθμό μπορούν να χρησιμοποιήσουν τη νέα ποιότητα αντικαθιστώντας άλλες ποιότητες της ίδιας κατηγορίας μεταλλεύματος. Παρόλο που η υποκατάσταση περιορίζεται ουσιαστικά σε μία μορφή μεταλλεύματος, μπορεί να έχει συνέπειες στο φορτίο, για παράδειγμα επηρεάζοντας την παραγωγικότητα της μονάδας πυροσυσσωμάτωσης.

(127) Ωστόσο, κατά την άποψη της Επιτροπής οι αλλαγές αυτές δεν επηρεάζουν το συμπέρασμά της ότι οι πελάτες δεν θα τροποποιούσαν το φορτίο της υψικαμίνου τους αν άλλαζαν μόνο οι σχετικές τιμές των διαφόρων μορφών σιδηρομεταλλεύματος. Όπως προκύπτει από την έρευνα, οι ανωτέρω αλλαγές, που θα συνεπάγονταν τροποποίηση του φορτίου και των όρων επεξεργασίας διατηρώντας ταυτόχρονα παραπλήσιες απαιτήσεις παραγωγικότητας, υπόκεινται σε σημαντικούς φραγμούς, λόγω των τεχνικών κινδύνων, αλλά και για οικονομικούς λόγους (μεγιστοποίηση της χρήσης της μονάδας σφαιροποίησης, καθότι το λεπτόκοκκο σιδηρομετάλλευμα είναι πολύ φθηνότερο από το χονδρόκοκκο σιδηρομετάλλευμα, το οποίο με τη σειρά του είναι πολύ φθηνότερο από τα σφαιρίδια). Στο πλαίσιο αυτό, φαίνεται ότι διακυμάνσεις των σχετικών τιμών της τάξεως του 5-10 % δεν αρκούν για να επηρεαστούν τα οικονομικά δεδομένα λειτουργίας της μονάδας και για να αναγκαστούν οι υπεύθυνοι λειτουργίας των υψικαμίνων να αναλάβουν σημαντικούς κινδύνους.

(128) Τα μέρη αμφισβητούν επίσης το γεγονός ότι η έρευνα της Επιτροπής αποδεικνύει την ύπαρξη σημαντικών φραγμών όσον αφορά τη στροφή από μία μορφή σιδηρομεταλλεύματος σε μία άλλη. Ειδικότερα, τα μέρη υπέβαλαν αποσπάσματα από έγγραφα πελατών που αποδεικνύουν, κατά την άποψή τους, ότι οι πελάτες έχουν τη δυνατότητα να στραφούν από ένα είδος σιδηρομεταλλεύματος σε ένα άλλο.

(129) Ωστόσο, η Επιτροπή δεν συμφωνεί με την ερμηνεία αυτών των αποσπασμάτων από τα μέρη. Πρώτον, η Επιτροπή θεω-

ρεί ότι ορισμένα από αυτά τα αποσπάσματα δεν είναι πειστικά (όπως οι δηλώσεις αρκετών πελατών σχετικά με τη στροφή από μία ποιότητα ενός είδους σιδηρομεταλλεύματος σε άλλη ποιότητα του ίδιου είδους σιδηρομεταλλεύματος ή η δήλωση ενός πελάτη που θέτει ως προϋπόθεση για τη στροφή από μια μορφή σιδηρομεταλλεύματος σε μια άλλη τη λειτουργικότητα ενός τέτοιου εγχειρήματος), ενώ πολλά αποσπάσματα στην πραγματικότητα υποστηρίζουν τα συμπεράσματα της Επιτροπής. Για παράδειγμα, τα μέρη παραθέτουν την απάντηση ενός πελάτη που αναφέρει ότι «δεν θα τροποποιήσουμε τις αναλογίες ανάμειξης λεπτόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος, σφαιριδίων και χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος· ωστόσο, ενδέχεται να τροποποιήσουμε τις αναλογίες ανάμειξης όταν χρειαστεί επισκευή του μηχανήματος πυροσυσσωμάτωσης. Ακόμη και στην περίπτωση αυτή, θα μειώσουμε ελαφρά την αναλογία λεπτόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος και θα την αντισταθμίσουμε με αύξηση της αναλογίας σφαιριδίων, όμως μια τέτοια επισκευή είναι αναγκαία ανά περιόδους αρκετών ετών». Ομοίως, τα μέρη παρέθεσαν τις δηλώσεις μιας άλλης χαλυβουργικής μονάδας που ανέφερε ότι «το ποσοστό χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος περιορίζεται σε 20 % για λειτουργικούς λόγους. Έτσι, το ποσοστό λεπτόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος και σφαιριδίων υπερβαίνει το 80 %. Το λεπτόκοκκο σιδηρομετάλλευμα, δεδομένου ότι θεωρείται οικονομικότερο από τα σφαιρίδια, χρησιμοποιείται κατά το δυνατό περισσότερο. Τα σφαιρίδια χρησιμοποιούνται ως εξισορροπητικό μετάλλευμα.» Γενικότερα, προκύπτει σαφώς ότι από τεχνική άποψη είναι πράγματι δυνατή μόνον η εναλλαγή μεταξύ σφαιριδίων και λεπτόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος. Όμως η δυνατότητα εναλλαγής περιορίζεται από πολύ σημαντικούς οικονομικούς και λειτουργικούς φραγμούς (όπως οι πολύ υψηλές διαφορές τιμής και η λειτουργία των μονάδων σφαιροποίησης στο όριο της παραγωγικής τους ικανότητας).

(130) Επιπλέον, πρέπει να σημειωθεί ότι τα περισσότερα παραθέματα που επικαλέστηκαν τα μέρη αφορούν θεωρητικούς τεχνικούς φραγμούς στην εναλλαγή μεταξύ των διαφόρων μορφών σιδηρομεταλλεύματος. Στις δηλώσεις αυτές δεν λαμβάνονται υπόψη οι περιορισμοί της ικανότητας πυροσυσσωμάτωσης, λειτουργικοί περιορισμοί (η λειτουργία της υψικαμίνου πρέπει να είναι σταθερή, γεγονός που δεν επιτρέπει τις συχνές αλλαγές), παράγοντες που σχετίζονται με την εφοδιαστική διαχείριση, συμβατικές διευθετήσεις ή οικονομικοί φραγμοί στη δυνατότητα εναλλαγής, παράγοντες που εξετάζονται σε άλλα σημεία της απάντησής τους. Για παράδειγμα, τα μέρη επικαλούνται τη δήλωση ενός ευρωπαίου πελάτη ότι ο ίδιος θα μπορούσε θεωρητικά να τροποποιήσει το 5-10 % του μείγματός του. Ωστόσο, στη συνέχεια της απάντησής του ο εν λόγω πελάτης ανέφερε ότι εκμεταλλεύεται τη μονάδα σφαιροποίησής του στο όριο της παραγωγικής της ικανότητας και ότι σε περίπτωση σχετικής διακύμανσης των τιμών του λεπτόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος, των σφαιριδίων και του χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος δεν θα τροποποιούσε τις αναλογίες του φορτίου της υψικαμίνου του.

(131) Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή υποστηρίζει επομένως ότι υπό μια ευρύτερη προοπτική συνδυάζουσα όλους τους σχετικούς παράγοντες προκύπτει σαφώς από την έρευνα ότι κάθε μορφή σιδηρομεταλλεύματος συνιστά αγορά σχετικού προϊόντος. Ειδικότερα, πρέπει να υπομνησθεί ότι οι πελάτες σχεδόν ομόφωνα επιβεβαίωσαν ότι, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα σχετικά στοιχεία, δεν θα τροποποιούσαν τις αναλογίες λεπτόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος, χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος και σφαιριδίων, σε περίπτωση αύξησης της τιμής μιας από τις ανωτέρω μορφές σιδηρομεταλλεύματος κατά 5-10 % σε σχέση με τις άλλες μορφές.

(132) Η Επιτροπή επισημαίνει επίσης ότι τα μέρη παραδέχονται σιωπηρά ότι κάθε μορφή σιδηρομεταλλεύματος συνιστά διακριτή αγορά, καθότι αναγνωρίζουν στην απάντησή τους ότι το περιθώριο κέρδους από τα σφαιρίδια (και σε κάποιο βαθμό, το περιθώριο κέρδους από το χονδρόκοκκο σιδηρομετάλλευμα) σε ένα δεδομένο έτος μπορεί να αυξηθεί κάπως σε σχέση με το προηγούμενο έτος, όταν υπάρχει σημαντικά υψηλότερη ζήτηση για σφαιρίδια (ή για χονδρόκοκκο σιδηρομετάλλευμα) κατά το έτος αυτό και, κατά συνέπεια, αύξηση της τιμής αυτής της μορφής σιδηρομεταλλεύματος. Αν όλες οι μορφές σιδηρομεταλλεύματος ανήκαν στην ίδια αγορά, τότε η αύξηση της τιμής μιας μορφής θα οδηγούσε σε μείωση της ζήτησής της (και σε αύξηση της ζήτησης για τις άλλες μορφές). Επιπλέον, η δήλωση των μερών δείχνει ότι η στροφή από τη μία μορφή σιδηρομεταλλεύματος σε μια άλλη δεν αποτελεί οικονομικά συμφέρουσα επιλογή. Σε περίπτωση που ένας υποθετικός προμηθευτής μιας μορφής σιδηρομεταλλεύματος (π.χ. λεπτόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος) με δεσπόζουσα θέση επιχειρούσε να αυξήσει την τιμή της μορφής αυτής κατά 5-10 %, και υποθέτοντας ότι οι πελάτες θα μπορούσαν να στραφούν σε μια άλλη μορφή σιδηρομεταλλεύματος (π.χ. σφαιρίδια) σε επαρκή βαθμό ώστε να καταστεί μη επικερδής η επιχειρούμενη αύξηση της τιμής, τότε θα σημειωνόταν σημαντική αύξηση της ζήτησης για την άλλη μορφή σιδηρομεταλλεύματος. Σύμφωνα με τη δήλωση των μερών, η αύξηση της ζήτησης θα οδηγούσε σε αύξηση της τιμής της άλλης μορφής (στο ανωτέρω παράδειγμα, των σφαιριδίων). Τούτο φαίνεται πιθανό για τον πρόσθετο λόγο ότι υπάρχει περιορισμένη πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα σιδηρομεταλλεύματος διακινούμενου διά θαλάσσης. Επομένως, οι πελάτες δεν θα είχαν ιδιαίτερα κίνητρα να στραφούν σε άλλη μορφή σιδηρομεταλλεύματος, καθότι τούτο θα προκαλούσε σημαντικά οικονομικά και τεχνικά προβλήματα, καθώς και προβλήματα εφοδιαστικής διαχείρισης, χωρίς να αποφευχθεί η αύξηση των τιμών.

Ε. **Σιδηρομεταλλεύματα άμεσης αναγωγής**

(133) Το σιδηρομετάλλευμα πωλείται επίσης σε μορφές κατάλληλες για μετατροπή σε σίδηρο άμεσης αναγωγής (ΣΑΑ), που με τη σειρά του μπορεί να τροφοδοτήσει κάμινο βολταϊκού τόξου για την παραγωγή χάλυβα. Το σιδηρομετάλλευμα ΑΑ διατίθεται σε τρεις μορφές: χονδρόκοκκο σιδηρομετάλλευμα ΣΑΑ, σφαιρίδια ΣΑΑ και λεπτόκοκκο σιδηρομετάλλευμα ΣΑΑ (συμπεριλαμβανομένου του υλικού τροφοδότησης μονάδων σφαιροποίησης ΣΑΑ). Ωστόσο, δεδομένου ότι στη Δυτική Ευρώπη δεν υπάρχει ζήτηση για λεπτόκοκκο σιδηρομετάλλευμα ΣΑΑ/υλικό τροφοδότησης μονάδων σφαιροποίησης ΣΑΑ, δεν γίνεται περαιτέρω λόγος για τα προϊόντα αυτά και η παρούσα απόφαση επικεντρώνεται στο χονδρόκοκκο σιδηρομετάλλευμα ΑΑ και στα σφαιρίδια ΑΑ.

(134) Όσον αφορά τη δυνατότητα υποκατάστασης μεταξύ χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος ΑΑ και σφαιριδίων ΑΑ, αφενός, και χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος ΒΚΟ και σφαιριδίων ΒΚΟ, αφετέρου, υπάρχει μονομερής δυνατότητα υποκατάστασης: το δεύτερο προϊόν μπορεί να υποκαταστα-

θεί από το πρώτο, αλλά όχι και το αντίστροφο, κυρίως λόγω της υψηλότερης περιεκτικότητας σε σίδηρο και του χαμηλότερου επιπέδου προσμείξεων του μεταλλεύματος ΑΑ. Ωστόσο, έχοντας υπόψη την υψηλότερη τιμή του σιδηρομεταλλεύματος ΑΑ η δυνατότητα υποκατάστασης μεταξύ μεταλλεύματος ΑΑ και του μεταλλεύματος ΒΚΑ είναι μόνο θεωρητική.

(135) Τα μέρη ισχυρίζονται επίσης ότι το χονδρόκοκκο σιδηρομετάλλευμα ΑΑ δεν αποτελεί χωριστή αγορά προϊόντος, διότι μπορεί να αντικατασταθεί εξ ολοκλήρου από σφαιρίδια (για λόγους σαφήνειας πρέπει να σημειωθεί ότι τα μέρη παραδέχονται πως, αντίθετα, το χονδρόκοκκο σιδηρομετάλλευμα ΑΑ δεν αποτελεί υποκατάστατο για τα σφαιρίδια ΑΑ). Σύμφωνα με τα μέρη, η χρησιμοποίηση χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος ΑΑ κατά παράδοση στο παρελθόν ήταν υποχρεωτική, διότι τα σφαιρίδια έχουν την τάση να συγκολλούνται σε υψηλές θερμοκρασίες (όταν οι υπεύθυνοι ΑΑ θέλουν να αυξήσουν την παραγωγικότητα) και διότι το χονδρόκοκκο σιδηρομετάλλευμα εμποδίζει αυτή τη συγκόλληση. Ωστόσο, οι νέες τεχνολογίες επένδυσης των σφαιριδίων εμποδίζουν τη συγκόλληση και επομένως το χονδρόκοκκο μετάλλευμα δεν αποτελεί πλέον απαραίτητη εισροή. Έτσι, τα μέρη υποστηρίζουν ότι αν το σιδηρομετάλλευμα ΑΑ έπρεπε να διαχωριστεί από το σιδηρομετάλλευμα ΒΚ, τότε θα έπρεπε να εξεταστούν δύο αγορές: η αγορά σφαιριδίων ΑΑ, αφενός, και η αγορά που θα συνδύαζε το χονδρόκοκκο σιδηρομετάλλευμα ΑΑ και τα σφαιρίδια ΑΑ, αφετέρου.

(136) Η Επιτροπή συμφωνεί ότι, από τεχνική άποψη, τα σφαιρίδια ΑΑ μπορούν να αντικαταστήσουν πλήρως το χονδρόκοκκο μετάλλευμα. Επιπλέον, τα αποτελέσματα της έρευνας δείχνουν ότι οι οικονομικοί φραγμοί για τη στροφή από τη μια μορφή σιδηρομεταλλεύματος σε μια άλλη στον τομέα ΑΑ είναι ενδεχομένως χαμηλότεροι από ό,τι στον τομέα ΒΚ. Ειδικότερα, ο μοναδικός δυτικοευρωπαίος πελάτης που προμηθεύεται χονδρόκοκκο σιδηρομετάλλευμα ΑΑ και σφαιρίδια ΑΑ ανέφερε ότι αν οι τιμές του χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος αυξάνονταν κατά 5 έως 10 % και οι τιμές των σφαιριδίων παρέμεναν σταθερές, κατά πάσα πιθανότητα θα σημειωνόταν σημαντική υποκατάσταση του χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος από τα σφαιρίδια. Συνεπώς, συνάγεται ότι υπάρχει μονομερής δυνατότητα υποκατάστασης μεταξύ χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος ΑΑ και σφαιριδίων ΑΑ, καθότι το χονδρόκοκκο σιδηρομετάλλευμα ΑΑ δεν μπορεί να αντικαταστήσει τα σφαιρίδια ΑΑ πέραν ενός ορισμένου ποσοστού του φορτίου (για τεχνικούς λόγους), αλλά τα σφαιρίδια ΑΑ μπορούν να αντικαταστήσουν πλήρως το χονδρόκοκκο σιδηρομετάλλευμα ΑΑ. Συνεπώς, ο αντίκτυπος της πράξης στον ανταγωνισμό όσον αφορά το σιδηρομετάλλευμα ΑΑ πρέπει να εκτιμηθεί με βάση δύο αγορές προϊόντος: i) σφαιρίδια ΑΑ, και ii) σιδηρομετάλλευμα ΑΑ (συμπεριλαμβανομένου του χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος και των σφαιριδίων).

(137) Στην απάντησή τους τα μέρη ισχυρίζονται ότι τα μεταλλεύματα ΑΑ δεν αποτελούν σχετική αγορά, επειδή ο ΣΑΑ (που προκύπτει από την άμεση αναγωγή του μεταλλεύματος ΑΑ) θα μπορούσε να αντικατασταθεί από παλαιοσίδηρο ή ακατέργαστο χυτοσίδηρο. Ο ισχυρισμός αυτός δεν ευσταθεί, όταν υποβληθεί σε προσεκτικό έλεγχο. Τα μέρη δεν αμφισβητούν ότι μόνο το μετάλλευμα ΑΑ είναι κατάλληλο για την παραγωγή ΣΑΑ. Το επιχείρημά τους είναι ότι ο ΣΑΑ, το προϊόν που προσφέρουν οι αγοραστές σιδηρομεταλλεύματος ΑΑ (και όχι οι παραγωγοί σιδήρου ΑΑ) μπορεί να αντικατασταθεί από άλλα προϊόντα. Με άλλα λόγια, τα μέρη ισχυρίζονται ότι τα μεταλλεύματα ΑΑ δεν αποτελούν χωριστή αγορά προϊόντος, διότι στην αγορά μεταγενέστερου σταδίου, ο ΣΑΑ (που προκύπτει από την επεξεργασία σιδηρομεταλλεύματος ΑΑ και αποτελεί υλικό τροφοδότησης της καμίνου βολταϊκού τόξου) μπορεί να αντικατασταθεί από άλλα προϊόντα. Η Επιτροπή θεωρεί ότι η παρουσία εναλλακτικών επιλογών σε αγορά μεταγενέστερου σταδίου δεν εμποδίζει την ύπαρξη ισχύος στην αγορά προγενέστερου σταδίου. Το γεγονός ότι οι παραγωγοί ΣΑΑ ανταγωνίζονται ενδεχομένως με προμηθευτές παλαιοσιδήρου ή ακατέργαστου χυτοσιδήρου δεν εμποδίζει κατ' ανάγκη έναν υποθετικό προμηθευτή σιδηρομεταλλεύματος ΑΑ που κατέχει μονοπωλιακή θέση να επιβάλει μονοπωλιακές τιμές για το σιδηρομετάλλευμα που προμηθεύει στους παραγωγούς ΣΑΑ (που στη συνέχεια πωλούν τον ΣΑΑ σε χαλυβουργικές μονάδες που χρησιμοποιούν τη μέθοδο της καμίνου βολταϊκού τόξου). Η μοναδική συνέπεια της ύπαρξης εναλλακτικών επιλογών έναντι του ΣΑΑ είναι ότι οι παραγωγοί ΣΑΑ επιβαρύνονται με υψηλό κόστος προμήθειας (λόγω της υψηλής τιμής του σιδηρομεταλλεύματος), ενώ αναγκάζονται να πωλούν σε χαμηλές τιμές (λόγω της ύπαρξης υποκατάστατων για την παραγωγής του ΣΑΑ).

(138) Σε κάθε περίπτωση, τα αποτελέσματα της έρευνας δεν επιβεβαιώνουν ότι υπάρχει δυνατότητα υποκατάστασης μεταξύ παλαιοσιδήρου, ΣΑΑ και ακατέργαστου χυτοσιδήρου. Ειδικότερα, όπως αναγνωρίζουν τα μέρη, ο παλαιοσίδηρος δεν είναι υλικό υψηλής ποιότητας. Επομένως, τα προϊόντα χαμηλής προστιθέμενης αξίας, όπως οι χάλυβες οπλισμού σκυροδέματος, μπορούν να παραχθούν από παλαιοσίδηρο κατά 100 %, αλλά τα υψηλής προστιθέμενης αξίας επιμήκη ή πλατέα προϊόντα έλασης που παράγονται με τη διαδικασία της ΚΒΤ απαιτούν σημαντική αναλογία πολύ καθαρότερων πρώτων υλών, όπως ο ακατέργαστος χυτοσίδηρος ή ο ΣΑΑ. Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι, παρόλο που ο παλαιοσίδηρος είναι συνήθως φθηνότερος από τον ΣΑΑ (και για το λόγο αυτό τα χαλυβουργεία που λειτουργούν με τη μέθοδο της ΚΒΤ προσπαθούν να μεγιστοποιήσουν την αναλογία παλαιοσιδήρου), τούτο δεν ισχύει πάντα, ιδίως σε περιόδους υψηλής ζήτησης παλαιοσιδήρου. Ενώ ο ΣΑΑ θεωρητικά ανταγωνίζεται με το στερεό ακατέργαστο χυτοσίδηρο, υπάρχουν ενδείξεις ότι η δυνατότητα υποκατάστασης μεταξύ τους είναι επίσης περιορισμένη, διότι ο ακατέργαστος χυτοσίδηρος περιέχει ποσοστό άνθρακα 4 % ή και περισσότερο και έτσι απαιτεί πρόσθετο οξυγόνο κατά την επεξεργασία του. Επομένως, μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο κατά την έναρξη της διαδικασίας τήξης, ενώ στη συνέχεια απαιτείται τροφοδότηση είτε με παλαιοσίδηρο είτε με ΣΑΑ.

(139) Ωστόσο, το ερώτημα αν το σιδηρομετάλλευμα που είναι κατάλληλο για την παραγωγή ΣΑΑ ανήκει σε διακριτές αγορές προϊόντος μπορεί να παραμείνει ανοικτό, δεδομένου ότι η εκτίμηση από απόψεως ανταγωνισμού δεν επηρεάζεται από οποιαδήποτε δυνατή απάντηση.

ΣΤ. **Συμπέρασμα**

(140) Έχοντας υπόψη τα ανωτέρω, συνάγεται το συμπέρασμα ότι το λεπτόκοκκο σιδηρομετάλλευμα, το χονδρόκοκκο σιδηρομετάλλευμα και τα σφαιρίδια σιδηρομεταλλεύματος συνιστούν τρεις χωριστές αγορές προϊόντος. Επιπλέον, υπάρ-

χουν ισχυρές ενδείξεις ότι το σιδηρομετάλλευμα που είναι κατάλληλο για την παραγωγή ΣΑΑ ανήκει σε διακριτές αγορές προϊόντος και, επομένως, πρέπει επίσης να εξεταστούν οι συνέπειες της πράξης στον ανταγωνισμό στην υποθετική αγορά προϊόντος για σφαιρίδια ΑΑ και στην υποθετική αγορά προϊόντος που συνδυάζει τα σφαιρίδια ΑΑ και το χονδρόκοκκο σιδηρομετάλλευμα ΑΑ.

VI. **ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΓΟΡΕΣ**

(141) Τα μέρη υποστηρίζουν ότι οι σχετικές γεωγραφικές αγορές σιδηρομεταλλεύματος πρέπει να θεωρηθούν ως συνολική παγκόσμια παραγωγή. Πρώτον, τα μέρη υπογραμμίζουν ότι τα περισσότερα μεγάλα χαλυβουργεία του κόσμου προμηθεύονται σιδηρομετάλλευμα τόσο από εγχώρια μεταλλεία, όσο και από μεταλλεία άλλων χωρών. Δεύτερον, τα μέρη διατυπώνουν την άποψη ότι ο παγκόσμιος χαρακτήρας των αγορών σιδηρομεταλλεύματος προκύπτει από την παγκόσμια διάσταση των αγορών χάλυβα μεταγενέστερου σταδίου. Λόγω του παγκόσμιου χαρακτήρα των αγορών χάλυβα, οι παραγωγοί σιδηρομεταλλεύματος πρέπει να πωλούν τα προϊόντα τους σε τιμές που επιτρέπουν στους πελάτες τους (τα χαλυβουργεία) να παράγουν προϊόντα χάλυβα που θα είναι ανταγωνιστικά. Αν μια επιχείρηση εκμετάλλευσης μεταλλείων επεδίωκε να επιτύχει υψηλότερη τιμή για το μετάλλευμά της από ένα παρακείμενο χαλυβουργείο, τότε η παραγωγή αυτού του χαλυβουργείου θα έμενε εκτός αγοράς λόγω της υψηλής τιμής της, γεγονός που με τη σειρά του θα έθιγε σοβαρά τα συμφέροντα της επιχείρησης εκμετάλλευσης μεταλλείων (λόγω της βέβαιης απώλειας ενός κοντινού πελάτη).

(142) Η Επιτροπή δεν συμμερίζεται την ανωτέρω άποψη. Βάσει των αποτελεσμάτων της ενδελεχούς έρευνάς της, η Επιτροπή θεωρεί ότι οι πελάτες που είναι εγκατεστημένοι σε χώρες με εγχώρια παραγωγή σιδηρομεταλλεύματος (οι οποίοι σε ορισμένες περιπτώσεις μπορούν να επιλέξουν μεταξύ εγχώριων προμηθειών και προμηθειών μεταφερόμενων διά θαλάσσης) πρέπει να διαχωριστούν από τους πελάτες που είναι εγκατεστημένοι σε χώρες οι οποίες δεν διαθέτουν σχεδόν καθόλου εγχώρια παραγωγή σιδηρομεταλλεύματος (όπως οι παραγωγοί χάλυβα της Δυτικής Ευρώπης και της Ιαπωνίας). Η εξέταση που ακολουθεί ισχύει για όλα τα είδη σιδηρομεταλλεύματος.

Α. **Μεταφορά σιδηρομεταλλεύματος**

(143) Το σιδηρομετάλλευμα παραδίδεται στους πελάτες αφού μεταφερθεί είτε σιδηροδρομικώς (στην περίπτωση περιοχών με μεγάλη εγχώρια παραγωγή, όπως η Κίνα, η Ρωσία και οι ΗΠΑ) ή/και μέσω πλοίων που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για το σκοπό αυτό. Οι πωλήσεις σιδηρομεταλλεύματος που παραδίδεται με πλοία χαρακτηρίζονται ως «πωλήσεις διά θαλάσσης».

(144) Για να είναι οικονομικά συμφέρουσα η μεταφορά σιδηρομεταλλεύματος συνήθως απαιτείται ειδική υποδομή υψηλής χωρητικότητας. Όσον αφορά τη χερσαία μεταφορά, φαίνεται ότι οι συμβατικοί σιδηρόδρομοι δεν είναι κατάλληλοι για τις ιδιαίτερες απαιτήσεις της μεταφοράς σιδηρομεταλλεύματος. Το σιδηρομετάλλευμα μεταφέρεται σε μεγάλες ποσότητες με τρένα μήκους 2 έως 3 χιλιομέτρων, ενώ οι σιδηροτροχιές πρέπει να είναι ειδικά σχεδιασμένες για τα πολύ μεγάλα και βαριά αυτά τρένα. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο το σιδηρομετάλλευμα κατά κανόνα μεταφέρεται μέσω ειδικών σιδηροδρόμων που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για το σκοπό αυτό. Ομοίως, η μεταφορά σιδηρομεταλλεύματος διά θαλάσσης μέσω πλοίων μεταφοράς εμπορευματοκιβωτίων (δηλαδή πλοίων παρόμοιων με τα μεγαλύτερα δεξαμενόπλοια πετρελαίου) δεν είναι οικονομικά συμφέρουσα. Αντίθετα, απαιτούνται ειδικά πλοία χωρητικότητας μέχρι 200 000 τόνων (ισοδύναμη με τη χωρητικότητα των μεγαλύτερων δεξαμενόπλοιων πετρελαίου). Επιπλέον, τα πλοία μεταφοράς σιδηρομεταλλεύματος μπορούν να εξυπηρετηθούν μόνο σε ορισμένους λιμένες μεγάλου βάθους με ειδική υποδομή και με κατάλληλο εξοπλισμό για την εξυπηρέτηση αυτών των πλοίων.

(145) Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι δεν μπορούν όλοι οι παραγωγοί σιδηρομεταλλεύματος να εφοδιάζουν όλους τους πελάτες σε όλο τον κόσμο. Στην πράξη, το κατά πόσον ένας προμηθευτής σιδηρομεταλλεύματος μπορεί να παραδίδει τα προϊόντα του σε έναν συγκεκριμένο πελάτη εξαρτάται από την ύπαρξη (ή την απουσία) επαρκούς υποδομής μεταφορών μεταξύ τους. Κατά συνέπεια, η ύπαρξη μεταφορικών συνδέσεων είναι καθοριστική για το ποιοι προμηθευτές μπορούν να προσεγγίσουν ποιους πελάτες και το αντίστροφο.

Β. **Διαχωρισμός μεταξύ «εγχωρίων» και «εφοδιαζόμενων διά θαλάσσης» περιοχών πελατών**

(146) Σε πολλά μέρη του κόσμου οι πελάτες συνήθως καλύπτουν τις περισσότερες ανάγκες τους σε σιδηρομετάλλευμα από «εγχώριους» προμηθευτές με τους οποίους συνδέονται είτε μέσω σιδηροδρόμου είτε μέσω εσωτερικών πλωτών οδών. Για παράδειγμα, τούτο ισχύει για τις ΗΠΑ, όπου το 88 % της ζήτησης καλύπτεται από μεταλλεία της Βόρειας Αμερικής (ενώ το υπόλοιπο καλύπτεται κυρίως από προμηθευτές της Βραζιλίας) ή για την Ανατολική Ευρώπη, όπου το 80 % των προμηθειών προέρχεται από εγχώριους παραγωγούς σιδηρομεταλλεύματος. Συνεπώς, οι όροι του ανταγωνισμού στις περιοχές αυτές καθορίζονται πρωτίστως από τα χαρακτηριστικά της τοπικής αγοράς (όπως η σχετική ανταγωνιστικότητα των εγχώριων προμηθευτών και η διάρθρωση της ζήτησης στις περιοχές αυτές). Επιπλέον, η ζήτηση στις περιοχές αυτές συχνά προσαρμόζεται στα είδη και τις ποιότητες των προϊόντων που προσφέρουν τα «εγχώρια» μεταλλεία και, συνεπώς, μπορεί να αφορά ένα συγκεκριμένο μείγμα προϊόντων. Για παράδειγμα, στη Βραζιλία ή την Αυστραλία οι πελάτες χρησιμοποιούν σχεδόν αποκλειστικά την ποιότητα σιδηρομεταλλεύματος που παράγεται στις χώρες αυτές. Ομοίως, οι χαλυβουργικές μονάδες της Βόρειας Αμερικής χρησιμοποιούν σχεδόν αποκλειστικά σφαιρίδια, διότι ανταποκρίνονται στα χαρακτηριστικά των αποθέσεων σιδηρομεταλλεύματος της περιοχής. Η παραδοσιακή διάρθρωση των αγορών είναι εντελώς διαφορετική στην Ανατολική Ευρώπη ή την Ανατολική Ασία, όπου υπάρχει υψηλότερη ζήτηση για λεπτόκοκκο και χονδρόκοκκο σιδηρομετάλλευμα.

(147) Αντίθετα, μια ιδιαίτερη κατάσταση επικρατεί στην Δυτική Ευρώπη, την Ανατολική Ασία (Ιαπωνία, Ταϊβάν και Νότια Κορέα) και, σε μικρότερο βαθμό, στην Κίνα, όπου οι εγχώριες προμήθειες είναι σε μεγάλο βαθμό ανεπαρκείς ή μη ανταγωνιστικές. Ως εκ τούτου, στις περιοχές αυτές οι πελάτες είναι υποχρεωμένοι να αγοράζουν προϊόντα από

προμηθευτές εγκατεστημένους σε μακρινές αποστάσεις που διαθέτουν πρόσβαση στη σχετική υποδομή μεταφορών. Στην πράξη, η μεταφορά γίνεται κατά κύριο λόγο με πλοία, διότι η χερσαία μεταφορά δεν μπορεί να ανταγωνιστεί τις παραδόσεις διά θαλάσσης για τους πελάτες αυτούς. Η Ιαπωνία και η Ταϊβάν λόγω της γεωγραφίας τους είναι προσιτές μόνο μέσω πλοίου, ενώ δεν υπάρχουν κατάλληλες χερσαίες συνδέσεις μεταξύ των πελατών της Δυτικής Ευρώπης και των ηπειρωτικών περιοχών προμήθειας (όπως η Κίνα, η πρώην ΕΣΣΔ ή η Ινδία). Επιπλέον, τα αποθέματα σιδηρομεταλλεύματος της Κίνας και της Ρωσίας χαρακτηρίζονται από χαμηλή περιεκτικότητα σε σίδηρο (περίπου 30 % έναντι 60 % στην περίπτωση των μεταλλείων της Βραζιλίας και της Αυστραλίας), γεγονός που αυξάνει περαιτέρω το κόστος μεταφοράς (διότι σε κάθε μονάδα του μεταφερόμενου σιδήρου αντιστοιχεί μεγαλύτερη ποσότητα άχρηστων ορυκτών και μη σιδηρούχου υλικού).

(148) Δεδομένου ότι είτε δεν υπάρχουν είτε είναι πολύ μικρές οι εγχώριες προμήθειες, οι πελάτες στη Δυτική Ευρώπη ή την Ανατολική Ασία εξαρτώνται σχεδόν εξ ολοκλήρου από προμήθειες μεταφερόμενες διά θαλάσσης από τη Βραζιλία, την Αυστραλία, τον Καναδά, την Ινδία και την Αφρική. Κατά συνέπεια, οι πελάτες αναγκάζονται να αγοράζουν μόνο τα είδη και τις ποιότητες του προϊόντος που διαθέτουν οι εν λόγω προμηθευτές και καλύπτουν τις ανάγκες τους σε σιδηρομετάλλευμα από διαφορετικούς προμηθευτές σε σχέση με αυτούς που υπάρχουν σε άλλες περιοχές. Στο πλαίσιο αυτό είναι σαφές ότι, αν ένας υποθετικός προμηθευτής που κατείχε μονοπωλιακή θέση στην αγορά μεταλλεύματος μεταφερόμενου διά θαλάσσης αύξανε τις τιμές του κατά 5-10 % στις περιοχές αυτές, οι πελάτες δεν θα μπορούσαν να βρουν εναλλακτικές πηγές προμήθειας για να αποφύγουν αυτή την αύξηση της τιμής. Τούτο επιβεβαιώνεται σαφώς από το γεγονός ότι παρόλο που η τιμή αναφοράς του χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος στη Δυτική Ευρώπη αυξήθηκε κατά 11,8 % το 2000, κανένας νέος προμηθευτής δεν άρχισε να πωλεί χονδρόκοκκο σιδηρομετάλλευμα στη Δυτική Ευρώπη κατά τη διάρκεια αυτού του έτους. Άλλη μία ένδειξη προς τούτο είναι το γεγονός ότι οι τιμές στις περιοχές που εφοδιάζονται με σιδηρομετάλλευμα μεταφερόμενο διά θαλάσσης δεν ακολουθούν τις ίδιες τάσεις με αυτές που παρατηρούνται σε άλλες περιοχές. Για παράδειγμα, τα στοιχεία που υπέβαλαν τα μέρη δείχνουν ότι μεταξύ των ετών 1997 και 1998, οι τιμές αυξήθηκαν κατά 6 % στις ΗΠΑ, ενώ μειώθηκαν κατά 1 % στη Δυτική Ευρώπη.

(149) Έχοντας υπόψη τα ανωτέρω, συνάγεται ότι οι όροι του ανταγωνισμού στις περιοχές που εφοδιάζονται με σιδηρομετάλλευμα μεταφερόμενο διά θαλάσσης (περιοχές που εξαρτώνται εν όλω ή εν μέρει από τις διά θαλάσσης μεταφερόμενες προμήθειες) είναι ιδιαίτεροι στις περιοχές αυτές και, κατά συνέπεια, η προμήθεια των διαφόρων ειδών σιδηρομεταλλεύματος στις περιοχές αυτές εμπίπτει σε γεωγραφικές αγορές διακριτές από την προμήθεια μεταλλευμάτων από τις περιοχές που δεν εφοδιάζονται με σιδηρομετάλλευμα διά θαλάσσης. Τούτο επιβεβαιώνεται σε αδρές γραμμές από τα αποτελέσματα της έρευνας της Επιτροπής.

Γ. **Ενιαία αγορά εφοδιαζόμενη διά θαλάσσης**

(150) Είναι απαραίτητο να διευκρινιστεί αν πρέπει να γίνει διάκριση μεταξύ των εφοδιαζόμενων διά θαλάσσης περιοχών και ειδικότερα μεταξύ της Δυτικής Ευρώπης, αφενός, και της Ανατολικής Ασίας, αφετέρου. Πρέπει να σημειωθεί ότι ορισμένα στοιχεία δείχνουν ότι η Δυτική Ευρώπη πρέπει να ενταχθεί σε μια ευρύτερη αγορά εφοδιαζόμενη διά θαλάσσης που περιλαμβάνει περιοχές και στις δύο πλευρές του Ατλαντικού, λόγω της ύπαρξης παραπλήσιων συνθηκών προσφοράς και ζήτησης στην ευρύτερη αυτή περιοχή (και κυρίως ως προς το κόστος μεταφοράς). Ωστόσο, δεν είναι απαραίτητο να αποφασιστεί αν υφίσταται μια τέτοια γεωγραφική αγορά, επειδή η εκτίμηση από απόψεως ανταγωνισμού θα ήταν σχεδόν η ίδια στην περίπτωση αυτή, όπως και στην περίπτωση που η αγορά περιλαμβάνει μόνο τη Δυτική Ευρώπη: οι μοναδικοί σημαντικοί καταναλωτές σιδηρομεταλλεύματος μεταφερόμενου διά θαλάσσης σε περιοχές που βρέχονται από τον Ατλαντικό, εκτός από τη Δυτική Ευρώπη, βρίσκονται στην περιοχή του κόλπου του Μεξικού στις ΗΠΑ και στον ανατολικό Καναδά. Ωστόσο, στις περιοχές αυτές καταναλώνονται μόνο μικρές σχετικά ποσότητες σιδηρομεταλλεύματος μεταφερόμενου διά θαλάσσης.

(151) Δεν είναι επίσης αναγκαίο να καθοριστεί η έκταση των εφοδιαζόμενων διά θαλάσσης αγορών για τα προϊόντα σιδηρομεταλλεύματος ΑΑ επειδή: i) υπάρχει ένας μόνο αγοραστής σιδηρομεταλλεύματος ΑΑ στη Δυτική Ευρώπη· ii) ο πελάτης αυτός ανήκει σε ευρύτερο όμιλο με μονάδες παραγωγής ΣΑΑ σε διάφορες ηπείρους και iii) η πράξη θα δημιουργούσε δεσπόζουσα θέση ανεξαρτήτως του ορισμού της γεωγραφικής αγοράς που θα προέκυπτε. Συνεπώς, το παρόν κεφάλαιο δεν πραγματεύεται περαιτέρω το σιδηρομετάλλευμα ΑΑ.

(152) Στην κοινοποίηση αιτιάσεων η Επιτροπή διατύπωσε την προκαταρκτική άποψη ότι ενδέχεται να υπάρχει μια δυτικοευρωπαϊκή αγορά σιδηρομεταλλεύματος για τους ακόλουθους λόγους: i) η ζήτηση που προέρχεται από τους πελάτες της Δυτικής Ευρώπης είναι διαφορετική από τη ζήτηση που προέρχεται από πελάτες άλλων περιοχών (ειδικότερα, οι αναλογίες λεπτόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος, χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος και σφαιριδίων είναι διαφορετικές από αυτές της Ανατολικής Ασίας)· ii) το κόστος μεταφοράς επηρεάζει την ανταγωνιστικότητα και τα κίνητρα των προμηθευτών να πραγματοποιούν πωλήσεις στη Δυτική Ευρώπη, με αποτέλεσμα οι όροι της προσφοράς στη Δυτική Ευρώπη να είναι διαφορετικοί από αυτούς που επικρατούν ενδεχομένως στις άλλες εφοδιαζόμενες διά θαλάσσης αγορές, και iii) […]*.

(153) Στην απάντησή τους τα μέρη δεν επανέλαβαν την αρχική τους θέση, ότι δηλαδή η σχετική γεωγραφική αγορά πρέπει να θεωρηθεί ως συνολική παραγωγή, αλλά παραδέχονται πλέον ότι η σχετική γεωγραφική αγορά καλύπτει τουλάχιστον την παγκόσμια αγορά πωλήσεων σιδηρομεταλλεύματος μεταφερόμενου διά θαλάσσης. Ωστόσο, αμφισβητούν την ύπαρξη δυτικοευρωπαϊκής αγοράς/αγοράς του Ατλαντικού, κυρίως βασιζόμενοι στην οικονομική μελέτη που εκπόνησε ο οικονομικός τους σύμβουλος.

(154) Πρώτον, τα μέρη (και ο οικονομικός τους σύμβουλος) υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή δεν εφάρμοσε σωστά τις πάγιες αρχές που έχουν εφαρμογή στον ορισμό της σχετικής γεωγραφικής αγοράς, όπως αυτές διατυπώνονται στην ανακοίνωση της Επιτροπής. Σύμφωνα με τον οικονομικό σύμβουλο, ο ορισμός της γεωγραφικής αγοράς βασίζεται στον

εντοπισμό των περιοχών παραγωγής που οι πελάτες θεωρούν ως πραγματικές πηγές προμήθειας. Η μέθοδος στην οποία αναφέρονται καθορίζεται στην παράγραφος 13 της ανακοίνωσης της Επιτροπής όσον αφορά τον ορισμό της σχετικής αγοράς για τους σκοπούς του κοινοτικού δικαίου ανταγωνισμού ([33]), όπου αναφέρεται ότι «βασικά, ο καθορισμός της αγοράς συνίσταται στον εντοπισμό των πραγματικών εναλλακτικών πηγών προμήθειας για τους πελάτες των εν λόγω επιχειρήσεων, τόσο από την άποψη των προϊόντων ή των υπηρεσιών όσο και από την άποψη της γεωγραφικής θέσης των προμηθευτών».

(155) Δεύτερον, τα μέρη υπέβαλαν στοιχεία που δείχνουν ότι οι παραγωγοί σιδηρομεταλλεύματος της Βραζιλίας, του Καναδά, της Αυστραλίας, της Νότιας Αφρικής, της Μαυριτανίας και άλλων χωρών ανταγωνίζονται πράγματι μεταξύ τους επιδιώκοντας να επεκτείνουν τις πωλήσεις τους στα χαλυβουργεία της Δυτικής Ευρώπης. Ειδικότερα, τα μέρη αναφέρθηκαν στο γεγονός ότι όλοι οι ανωτέρω παραγωγοί προμηθεύουν σημαντικές ποσότητες σε χαλυβουργεία της Δυτικής Ευρώπης, ότι μπορούν να πραγματοποιούν επικερδώς πωλήσεις στη Δυτική Ευρώπη και ότι σε κάποιο βαθμό οι πελάτες στρέφονται από τον ένα προμηθευτή στον άλλο.

(156) Τρίτον, τα μέρη δηλώνουν ότι η βάση επί της οποίας διατυπώνεται ο στενός ορισμός της αγοράς στην κοινοποίηση αιτιάσεων έχει μικρή ή καμία σχέση με την εκτίμηση των ανταγωνιστικών πιέσεων που ασκούνται μεταξύ των παραγωγών σιδηρομεταλλεύματος της Βραζιλίας και των υπόλοιπων, εκτός Βραζιλίας παραγωγών σιδηρομεταλλεύματος όσον αφορά τον ανταγωνισμό για τις πωλήσεις προς συγκεκριμένα χαλυβουργεία. Ειδικότερα, οι διαφορές που παρουσιάζονται στην κοινοποίηση αιτιάσεων (όπως ο τρόπος με τον οποίο συμφωνούνται οι τιμές, οι διαφορές στη ζήτηση κ.λπ.) επηρεάζουν εξίσου όλους τους παραγωγούς σιδηρομεταλλεύματος, ανεξαρτήτως του τρόπου εγκατάστασής τους.

(157) Συνολικά, το επιχείρημα των μερών είναι ότι όλοι οι προμηθευτές που διαθέτουν την παραγωγή τους μέσω μεταφοράς διά θαλάσσης (καθώς και ορισμένοι εγχώριοι παραγωγοί της Δυτικής Ευρώπης) μπορούν πράγματι να ανταγωνίζονται για τις πωλήσεις στη Δυτική Ευρώπη. Όπως υποστηρίζουν τα μέρη, τούτο αποδεικνύει ότι η Δυτική Ευρώπη ανήκει στην παγκόσμια αγορά.

(158) Η προσέγγιση που ακολούθησε η Επιτροπή την οδήγησε να εξετάσει αν οι τιμές και οι συμβατικοί όροι που διέπουν την προμήθεια σιδηρομεταλλεύματος στη Δυτική Ευρώπη καθορίζονται από ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της προσφοράς και της ζήτησης που ισχύουν ειδικά στην περιοχή αυτή ή, αντίθετα, αν καθορίζονται βάσει των όρων του ανταγωνισμού σε ευρύτερο επίπεδο ([34]).

([33]) ΕΕ C 372 της 9.12.1997, σ. 5.

([34]) Η μέθοδος αυτή αντιστοιχεί στον ορισμό της «σχετικής γεωγραφικής αγοράς», όπως περιγράφεται στην παράγραφο 8 της ανακοίνωσης: «Η σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή όπου οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις συμμετέχουν στην προμήθεια προϊόντων ή υπηρεσιών και οι όροι του ανταγωνισμού είναι επαρκώς ομοιογενείς και η οποία μπορεί να διακριθεί από γειτονικές κυρίως περιοχές, διότι στις εν λόγω περιοχές οι όροι του ανταγωνισμού διαφέρουν σημαντικά».

(159) Κατόπιν προσεκτικής εξέτασης της απάντησης των μερών, η Επιτροπή επισημαίνει ότι, παρά το γεγονός ότι οι όροι προσφοράς και ζήτησης είναι κάπως διαφορετικοί στη Δυτική Ευρώπη, οι διαφορές αυτές δεν αρκούν για να δικαιολογηθεί η ύπαρξη στενών γεωγραφικών αγορών. Όπως υποστηρίζουν τα μέρη, οι περισσότεροι προμηθευτές που διαθέτουν τα προϊόντα τους μέσω μεταφοράς διά θαλάσσης πραγματοποιούν πωλήσεις στις περισσότερες από τις περιοχές που εφοδιάζονται διά θαλάσσης και οι περισσότεροι πελάτες που προμηθεύονται σιδηρομετάλλευμα διά θαλάσσης πραγματοποιούν τις αγορές τους από τους μεγαλύτερους παραγωγούς σιδηρομεταλλεύματος (κυρίως από εταιρείες της Αυστραλίας, της Βραζιλίας και του Καναδά). Συνεπώς, στενότερες γεωγραφικές αγορές μπορούν να υπάρξουν μόνον εφόσον οι προμηθευτές σιδηρομεταλλεύματος έχουν την ικανότητα και το κίνητρο να πραγματοποιούν διακρίσεις μεταξύ των περιοχών που εφοδιάζουν. Τα αποτελέσματα της ενδελεχούς έρευνας της Επιτροπής δείχνουν ότι, παρά το γεγονός ότι στη Δυτική Ευρώπη επικρατούν κάπως διαφορετικοί όροι προσφοράς και ζήτησης, δεν υπάρχουν επαρκή στοιχεία που να αποδεικνύουν την ύπαρξη διακρίσεων, ώστε να δικαιολογείται η ύπαρξη στενών γεωγραφικών αγορών εντός των περιοχών που εξαρτώνται από προμήθειες μεταφερόμενες διά θαλάσσης.

(160) Καθοριστική σημασία έχει το γεγονός ότι τα επίπεδα των τιμών και οι συμβατικοί όροι έχουν πράγματι ως βάση τους και απορρέουν από τις συνολικές συνθήκες που επικρατούν στην εφοδιαζόμενη διά θαλάσσης αγορά, και δεν επηρεάζονται σημαντικά από τοπικούς παράγοντες. Πρώτον, όπως προαναφέρεται, οι τιμές αναφοράς καθορίζονται βάσει των διαπραγματεύσεων που πραγματοποιούνται και στις δύο μεγάλες εφοδιαζόμενες διά θαλάσσης αγορές (Δυτική Ευρώπη και Ανατολική Ασία). Κατά τις διαπραγματεύσεις αυτές λαμβάνεται υπόψη η κατάσταση του ανταγωνισμού στην εφοδιαζόμενη διά θαλάσσης αγορά σε παγκόσμιο επίπεδο και έτσι οι τιμές αναφοράς αντικατοπτρίζουν τη συνολική ισορροπία προσφοράς και ζήτησης στον τομέα των προμηθειών που μεταφέρονται διά θαλάσσης.

(161) […]*

(162) Επιπλέον, μία από τις βασικές πηγές ανταγωνισμού στον τομέα του σιδηρομεταλλεύματος (εξεύρεση επαρκών αγορών για τη διάθεση της παραγωγής στο πλαίσιο σχεδίων επέκτασης της παραγωγικής ικανότητας) αποτελεί ισχυρή ένδειξη για την αδυναμία στενού ορισμού των γεωγραφικών αγορών. Η έρευνα της Επιτροπής δείχνει ότι μια από τις βασικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι προμηθευτές σιδηρομεταλλεύματος είναι η απόκτηση επαρκούς πελατειακής βάσης για τις σημαντικές επενδύσεις που απαιτούν τα σχέδια επέκτασης της παραγωγικής ικανότητας. Τούτο καθίσταται ακόμη σημαντικότερο για τον πρόσθετο λόγο ότι τα νέα έργα δεν αφορούν κατ'ανάγκη την ίδια ποιότητα σιδηρομεταλλεύματος με την τρέχουσα παραγωγή ([35]), και έτσι οι εταιρείες παραγωγής σιδηρομεταλλεύματος πρέπει να πεί-

([35]) Για παράδειγμα, τα περισσότερα νέα μεταλλεία των μεταλλευτικών εταιρειών της Αυστραλίας παράγουν πισσολιθικό σιδηρομετάλλευμα, το οποίο έχει διαφορετικά χαρακτηριστικά από τα παραδοσιακά μεταλλεύματα της Αυστραλίας.

σουν τους πελάτες τους να υπερβούν την απροθυμία τους και να αλλάξουν το μείγμα που χρησιμοποιούν. Στο πλαίσιο αυτό, οι προμηθευτές σιδηρομεταλλεύματος έχουν ισχυρά κίνητρα να ανταγωνίζονται για όλους τους δυνητικούς πελάτες. Λόγω της υψηλής κεφαλαιουχικής δαπάνης που συνεπάγονται τα σχέδια επέκτασης της παραγωγικής ικανότητας, η απώλεια πωλήσεων σε μια περιοχή με σημαντικούς πελάτες με αντάλλαγμα μια μέτρια αύξηση τιμών στην ίδια περιοχή δεν θα ήταν επικερδής.

(163) Κατά συνέπεια, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι, παρόλο που υπάρχουν ενδείξεις ότι οι όροι προσφοράς και ζήτησης είναι κάπως διαφορετικοί στη Δυτική Ευρώπη από ό,τι στην Ανατολική Ασία, οι ενδείξεις αυτές δεν επαρκούν για να χαρακτηριστεί η αγορά της Δυτικής Ευρώπης ως διακριτή αγορά για τους σκοπούς του ορισμού της γεωγραφικής έκτασης των σχετικών αγορών. Συνεπώς, δεν υπάρχει λόγος να χωριστούν σε περαιτέρω κατηγορίες οι περιοχές που εφοδιάζονται με σιδηρομετάλλευμα μεταφερόμενο διά θαλάσσης.

Δ. **Συμπέρασμα**

(164) Συνεπώς, εξάγεται το συμπέρασμα ότι οι σχετικές γεωγραφικές αγορές στην παρούσα υπόθεση είναι οι διάφορες αγορές πώλησης των διαφόρων ειδών σιδηρομεταλλεύματος σε όλες τις περιοχές στις οποίες οι πελάτες προμηθεύονται σιδηρομετάλλευμα μεταφερόμενο διά θαλάσσης. Όσον αφορά τον υπολογισμό μεριδίων αγοράς η Επιτροπή θα λάβει υπόψη το σύνολο των πωλήσεων σιδηρομεταλλεύματος μεταφερόμενου διά θαλάσσης, οι οποίες, παρά το γεγονός ότι περιλαμβάνουν (μικρό αριθμό) πωλήσεων σιδηρομεταλλεύματος μεταφερόμενου διά θαλάσσης σε περιοχές με εγχώρια παραγωγή, αντιπροσωπεύουν σε αποδεκτό βαθμό τις πωλήσεις προς όλες τις περιοχές που εφοδιάζονται με σιδηρομετάλλευμα μεταφερόμενο διά θαλάσσης.

VII. **ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ**

(165) Σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 4064/89, οι συγκεντρώσεις που δημιουργούν ή ενισχύουν δεσπόζουσα θέση, με αποτέλεσμα να παρακωλύεται σε σημαντικό βαθμό ο ουσιαστικός ανταγωνισμός στην κοινή αγορά ή σε σημαντικό τμήμα της, πρέπει να κηρύσσονται ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά.

(166) Το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ([36]) έχει ορίσει την έννοια της δεσπόζουσας θέσης ως την κατάσταση οικονομικής ισχύος που κατέχει μια επιχείρηση, η οποία της επιτρέπει να παρεμποδίσει τη διατήρηση ουσιαστικού ανταγωνισμού στη σχετική αγορά, παρέχοντάς της τη δυνατότητα να συμπεριφέρονται σε μεγάλο βαθμό ανεξάρτητα έναντι των ανταγωνιστών, των πελατών της και, τελικά, των καταναλωτών.

(167) Η ύπαρξη δεσπόζουσας θέσης μπορεί να προκύπτει από πολλούς παράγοντες, οι οποίοι, εξεταζόμενοι μεμονωμένα, δεν είναι κατ' ανάγκη καθοριστικοί. Μεταξύ των παραγόντων αυτών, η ύπαρξη πολύ μεγάλων μεριδίων αγοράς έχει μεγάλη σημασία. Επιπλέον, η σχέση μεταξύ των μεριδίων αγοράς που κατέχουν οι μετέχουσες στη συγκέντρωση επιχειρήσεις και αυτών που κατέχουν οι ανταγωνιστές τους, ιδίως αυτοί που τις ακολουθούν άμεσα, αποτελεί ισχυρή ένδειξη υπάρξεως δεσπόζουσας θέσης ([37]).

(168) Οι παράγοντες που λαμβάνονται υπόψη για να διαπιστωθεί προκαταρκτικά αν η κοινοποιηθείσα πράξη θα οδηγήσει σε δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης στην αγορά πώλησης σφαιριδίων σιδηρομεταλλεύματος και λεπτόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος στον ΕΟΧ εκτίθενται στη συνέχεια. Δεδομένου ότι η Επιτροπή δεν έχει αντιρρήσεις όσον αφορά τις συνέπειες της πράξης στην αγορά χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος, το προϊόν αυτό δεν εξετάζεται περαιτέρω στην παρούσα απόφαση.

Μερίδια αγοράς

(169) Βάσει των συνολικών πωλήσεων σιδηρομεταλλεύματος μεταφερόμενου διά θαλάσσης που πραγματοποιήθηκαν το 2000, τα μερίδια αγοράς των μερών και των βασικών ανταγωνιστών μπορούν να υπολογιστούν ως εξής:

([36]) Υπόθεση 85/76 — Hoffmann-La Roche, (1979) Συλλογή 461, παράγραφοι 38 και 39· βλέπε επίσης απόφαση του Πρωτοδικείου στην υπόθεση T-102/96 — Gencor, (1999) Συλλογή II-753, παράγραφος 200.

([37]) Βλέπε Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, υπόθεση 85/76 — Hoffmann-La Roche, (1979) Συλλογή 461, παράγραφος 39· βλέπε επίσης απόφαση του Πρωτοδικείου στην υπόθεση T-102/96 — Gencor, (1999) Συλλογή II-753, παράγραφοι 201 και 202.

(σε %)

	Συνολικές πωλήσεις σιδηρομεταλλεύματος μεταφερόμενου διά θαλάσσης			
	Λεπτόκοκκο σιδηρομετάλλευμα	Χονδρόκοκκο σιδηρομετάλλευμα	Σφαιρίδια	Σύνολο σιδηρομεταλλευμάτων
CVRD ([38])	[25-35]*	[10-20]*	[35-45]*	[25-35]*
Caemi ([39])	[< 10]*	[< 10]*	[< 10]*	[< 10]*
Επιχείρηση που θα προκύψει από τη συγκέντρωση	[35-45]*	[10-20]*	[40-55]*	[35-45]*
BHP ([40])	[10-20]*	[10-20*	[10-20]*	[10-20]*
Rio Tinto	[25-35]*	[25-35]*	[10-20]*	[25-35]*
LKAB	[< 10]*	[< 10]*	[10-20]*	[< 10]*
SNIM	[< 10]*	[< 10]*	[< 10]*	[< 10]*
Iscor	[< 10]*	[10-20]*	[< 10]*	[< 10]*

Πηγή: […]*.

Μερίδιο στην παραγωγική ικανότητα σιδηρομεταλλεύματος μεταφερόμενου διά θαλάσσης σε παγκόσμια κλίμακα

(170) Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζεται το μερίδιο καθενός από τους μεγάλους προμηθευτές επί της συνολικής ικανότητας παραγωγής σιδηρομεταλλεύματος:

(σε %)

	2000				2005			
	Λεπτόκοκκο σιδηρομετάλλευμα	Χονδρόκοκκο σιδηρομετάλλευμα	Σφαιρίδια	Σύνολο σιδηρομεταλλευμάτων	Λεπτόκοκκο σιδηρομετάλλευμα	Χονδρόκοκκο σιδηρομετάλλευμα	Σφαιρίδια	Σύνολο σιδηρομεταλλευμάτων
CVRD	[30-40]*	[20-30]*	[45-55]*	[30-40]*	[30-40]*	[10-20]*	[45-55]*	[30-40]*
Caemi	[5-15]*	[< 10]*	[5-15]*	[< 10]*	[5-15]*	[< 10]*	[< 10]*	[< 10]*
Επιχείρηση που θα προκύψει από τη συγκέντρωση	[45-60]*	[40-50]*	[45-60]*	[40-50]*	[45-60]*	[20-30]*	[45-60]*	[40-50]*
BHP	[10-20]*	[20-30]*	[5-15]*	[10-20]*	[10-20]*	[10-20]*	[10-20]*	[10-20]*
Rio Tinto	[20-30]*	[20-30]*	[5-15]*	[20-30]*	[20-30]*	[20-30]*	[10-20]*	[20-30]*
LKAB	[< 10]*	[< 10]*	[10-20]*	[< 10]*	[< 10]*	[< 10]*	[10-20]*	[< 10]*
SNIM	[< 10]*	[< 10]*	[< 10]*	[< 10]*	[< 10]*	[< 10]*	[< 10]*	[< 10]*
Iscor	[< 10]*	[< 10]*	[< 10]*	[< 10]*	[< 10]*	[< 10]*	[< 10]*	[< 10]*

Πηγή: […]*.

([38]) Το μερίδιο αγοράς της CVRD περιλαμβάνει την παραγωγή κάθε εταιρείας την οποία ελέγχει είτε εξ ολοκλήρου είτε από κοινού με άλλες επιχειρήσεις. Έτσι το μερίδιο αγοράς της περιλαμβάνει την παραγωγή των πλήρως ελεγχόμενων θυγατρικών της Samitri, Socoimex και Ferteco, καθώς και την παραγωγή των κοινών επιχειρήσεων GIIC (κοινή επιχείρηση στην οποία συμμετέχουν επίσης χρηματοοικονομικοί επενδυτές) και Samarco (κοινή επιχείρηση στην οποία συμμετέχει επίσης η BHP). Στον υπολογισμό του όγκου της αγοράς (και των μεριδίων αγοράς) δεν περιλαμβάνονται οι πωλήσεις προς τους εταίρους της CVRD στο πλαίσιο κοινών επιχειρήσεων που εκμεταλλεύονται τις ακόλουθες μονάδες σφαιροποίησης: Hispanobras, Itabrasco, Nibrasco, και Kobrasco. Το μέρος της παραγωγής των μονάδων σφαιροποίησης των εν λόγω κοινών επιχειρήσεων που πωλείται από την CVRD σε τρίτους περιλαμβάνεται στα μερίδια αγοράς της CVRD

([39]) Στο μερίδιο αγοράς της Caemi περιλαμβάνεται η παραγωγή της βραζιλιανικής μεταλλευτικής εταιρείας MBR και της καναδικής μεταλλευτικής εταιρείας QCM, οι οποίες ελέγχονται από κοινού από την Caemi και μια καναδική εταιρεία παραγωγής χάλυβα. Στον υπολογισμό των μεριδίων αγοράς δεν περιλαμβάνονται οι πωλήσεις προς τον εταίρο της στο πλαίσιο των κοινών επιχειρήσεων.

([40]) Περιλαμβάνεται το 100 % της παραγωγής της Samarco.

Α. **Δεσπόζουσα θέση στον τομέα των σφαιριδίων**

(171) Η πράξη θα προκαλέσει αλληλεπικαλύψεις στον τομέα των σφαιριδίων, δεδομένου ότι τόσο η CVRD (άμεσα, αλλά και μέσω ελέγχουσας συμμετοχής σε άλλες εταιρείες όπως η Ferteco, η Samarco και η GIIC) όσο και η CAEMI (μέσω της από κοινού ελέγχουσας συμμετοχής της στην QCM, καναδική εταιρεία παραγωγής σφαιριδίων) δραστηριοποιούνται στην αγορά αυτή και πραγματοποιούν πωλήσεις σιδηρομεταλλεύματος μεταφερόμενου διά θαλάσσης σε παγκόσμια κλίμακα.

Μερίδια αγοράς

Μερίδια αγοράς στον τομέα των σφαιριδίων (ποιότητες ΒΚ και ΑΑ)

(σε %)

Πωλήσεις σιδηρομεταλλεύματος μεταφερόμενου διά θαλάσσης	Χώρα	Πωλήσεις 1997	Πωλήσεις 2000	Παραγωγική ικανότητα 2000	Παραγωγική ικανότητα 2005
CVRD ([41])	Βραζιλία	[25-35]*	[25-35]*	[25-35]*	[30-40]*
Samarco [CVRD/BHP] ([42])	Βραζιλία	[5-15]*	[10-20]*	[10-20]*	[10-20]*
Caemi (QCM) ([43])	Καναδάς	[5-15]*	[5-15]*	[10-20]*	[5-15]*
Επιχείρηση που θα προκύψει από τη συγκέντρωση		[30-40]*	[45-55]*	[50-60]*	[50-60]*
Rio Tinto (IOC)	Καναδάς	[10-20]*	[10-20]*	[10-20]*	[10-20]*
LKAB	Σουηδία	[10-20]*	[10-20]*	[10-20]*	[10-20]*
SNIM	Μαυριτανία	[< 5]*	[< 5]*	[< 5]*	[< 5]*
Iscor	Νότια Αφρική	[< 5]*	[< 5]*	[< 5]*	[< 5]*

Πηγή: […]*.

(172) Στην απάντησή τους τα μέρη αμφισβήτησαν τον υπολογισμό των μεριδίων αγοράς που παρουσίασε η Επιτροπή στην κοινοποίηση αιτιάσεων. Εξετάζοντας τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν τα μέρη διαπιστώνεται ότι η διαφορά μεταξύ των υπολογισμών των μερών και των υπολογισμών της Επιτροπής οφείλεται στο γεγονός ότι τα μέρη δεν αφαίρεσαν από τη συνολική αγορά τις εσωτερικές πωλήσεις που πραγματοποίησαν οι βραζιλιανικές κοινές επιχειρήσεις (που ελέγχονται από κοινού από την CVRD) προς τις μητρικές τους εταιρείες. Δεδομένου ότι οι εσωτερικές αυτές πωλήσεις δεν υπόκεινται στους όρους της αγοράς ή σε συνθήκες ανταγωνισμού, η Επιτροπή θεωρεί ότι οι πωλήσεις αυτές θα πρέπει να εξαιρεθούν από τον όγκο της αγοράς. Επιπλέον, θα ήταν ανακόλουθο να εξαιρεθούν οι πωλήσεις αυτές από τον όγκο των πωλήσεων της CVRD και να περιληφθούν στον συνολικό όγκο της αγοράς. Τα αριθμητικά στοιχεία που προκύπτουν εμφανίζονται στον ανωτέρω πίνακα.

([41]) Το μερίδιο αγοράς της CVRD περιλαμβάνει το 100 % της παραγωγής κάθε εταιρείας την οποία ελέγχει είτε εξ ολοκλήρου είτε από κοινού με άλλες επιχειρήσεις. Έτσι το μερίδιο αγοράς της περιλαμβάνει την παραγωγή των πλήρως ελεγχόμενων θυγατρικών της Samitri, Socoimex και Ferteco, καθώς και την παραγωγή των κοινών επιχειρήσεων GIIC (κοινή επιχείρηση στην οποία συμμετέχουν επίσης χρηματοοικονομικοί επενδυτές) και Samarco (κοινή επιχείρηση στην οποία συμμετέχει επίσης η BHP). Στον υπολογισμό των μεριδίων αγοράς δεν περιλαμβάνονται οι πωλήσεις προς τους εταίρους της CVRD στο πλαίσιο κοινών επιχειρήσεων που εκμεταλλεύονται τις ακόλουθες μονάδες σφαιροποίησης: Hispanobras, Itabrasco, Nibrasco, και Kobrasco. Το μέρος της παραγωγής των μονάδων σφαιροποίησης των εν λόγω κοινών επιχειρήσεων που πωλείται από την CVRD σε τρίτους περιλαμβάνεται στα μερίδια αγοράς της CVRD.

([42]) Η Samarco είναι κοινή επιχείρηση της BHP και της CVRD, στην οποία κατέχουν μετοχικό μερίδιο 50 % εκάστη. Ελέγχεται από κοινού από την CVRD και την BHP.

([43]) Στο μερίδιο αγοράς της Caemi περιλαμβάνεται η παραγωγή της βραζιλιανικής μεταλλευτικής εταιρείας MBR και της καναδικής μεταλλευτικής εταιρείας QCM, οι οποίες ελέγχονται από κοινού από την Caemi και μια καναδική εταιρεία παραγωγής χάλυβα. Στον υπολογισμό του όγκου της αγοράς (και των μεριδίων αγοράς) δεν περιλαμβάνονται οι εσωτερικές πωλήσεις προς τον εταίρο της στο πλαίσιο των κοινών επιχειρήσεων.

(173) Βάσει των ανωτέρω μεριδίων αγοράς, υπάρχουν ισχυρές ενδείξεις ότι η πράξη θα οδηγήσει σε προβλήματα ανταγωνισμού όσον αφορά τη διά θαλάσσης προμήθεια σφαιριδίων σιδηρομεταλλεύματος. Το μερίδιο αγοράς της CVRD [40-50]* % θα προσετίθετο στο μερίδιο αγοράς της Caemi [5-15 %]* % (το οποίο προκύπτει από τις πωλήσεις σφαιριδίων της καναδικής θυγατρικής της Quebec Cartier Mining), με αποτέλεσμα το συνολικό μερίδιο αγοράς να φθάνει το [45-60]* %. Επιπλέον, η CVRD/Mitsui/Caemi θα ήλεγχε τη συνολική παραγωγή σφαιριδίων της Βραζιλίας και, κατά συνέπεια, τις εξαγωγές σφαιριδίων από τη Βραζιλία προς όλους τους προορισμούς που εφοδιάζονται με σιδηρομετάλλευμα διά θαλάσσης. Οι πλησιέστεροι ανταγωνιστές της επιχείρησης που θα προκύψει από τη συγκέντρωση θα κατείχαν πολύ μικρότερα μερίδια στην αγορά σφαιριδίων: Rio Tinto ([44]) ([10-20 %]*), LKAB (13 %).

(174) Η προφανής αυτή δεσπόζουσα θέση αντικατοπτρίζεται επίσης στο επίπεδο της παραγωγικής ικανότητας, καθότι η νέα επιχείρηση που θα προκύψει από τη συγκέντρωση θα ήλεγχε επιπλέον το [50-60]* % της τρέχουσας παγκόσμιας παραγωγικής ικανότητας στον τομέα των σφαιριδίων σιδηρομεταλλεύματος που μεταφέρονται διά θαλάσσης (2000) και το [50-60]* % της παγκόσμιας παραγωγικής ικανότητας σφαιριδίων σιδηρομεταλλεύματος μεταφερόμενων διά θαλάσσης που προβλέπεται για το 2005. Το μερίδιο της νέας επιχείρησης επί της παραγωγικής ικανότητας υπερβαίνει κατά πολύ τα αντίστοιχα μερίδια που κατέχουν οι πλησιέστεροι ανταγωνιστές της, κατάσταση που θα παραμείνει η ίδια στο ορατό μέλλον: η τρέχουσα παγκόσμια παραγωγική ικανότητα στον τομέα των σφαιριδίων της Rio Tinto υπολογίζεται σε [10-20]* % περίπου και προβλέπεται να αυξηθεί σε [10-20]* % περίπου το 2005· η τρέχουσα παγκόσμια παραγωγική ικανότητα της LKAB στον τομέα των σφαιριδίων εκτιμάται σε 18 % περίπου και προβλέπεται να μειωθεί σε 17 % περίπου το 2005. Η τρέχουσα και μελλοντική παραγωγική ικανότητα της BHP ([10-20]* % σήμερα και [10-20]* % το 2005) προκύπτει σε μεγάλο βαθμό από τη συμμετοχή της με μερίδιο 50 % στη Samarco, κοινή επιχείρηση στην οποία συμμετέχει μαζί με την CVRD.

(175) Βάσει των ανωτέρω, συνάγεται ότι η πράξη θα δημιουργήσει τουλάχιστον δεσπόζουσα θέση στην αγορά πώλησης σφαιριδίων σιδηρομεταλλεύματος σε όλες τις εφοδιαζόμενες διά θαλάσσης περιοχές, αν δεν οδηγήσει σε ενίσχυση ήδη υφιστάμενης δεσπόζουσας θέσης της CVRD στην εν λόγω αγορά.

Περιορισμένες ανταγωνιστικές πιέσεις από τους υφιστάμενους προμηθευτές σιδηρομεταλλεύματος μεταφερόμενου διά θαλάσσης

(176) Τα αποτελέσματα της έρευνας της Επιτροπής δείχνουν σαφώς ότι οι υφιστάμενοι ανταγωνιστές δεν θα είναι σε θέση να ασκήσουν επαρκή πίεση στην ανταγωνιστική συμπεριφορά της επιχείρησης που θα προκύψει από τη συγκέντρωση.

([44]) Οι πωλήσεις σφαιριδίων της Rio Tinto στην Ευρώπη καλύπτονται σχεδόν αποκλειστικά από τις πωλήσεις της καναδικής θυγατρικής της IOC.

Ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα της επιχείρησης που θα προκύψει από τη συγκέντρωση

(177) Πρώτον, η επιχείρηση που θα προκύψει από τη συγκέντρωση θα διαθέτει ορισμένα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα που θα της επιτρέψουν να επιβληθεί στους ανταγωνιστές της. Ειδικότερα, θα διαθέτει τα μεγαλύτερα μεταλλευτικά αποθέματα και το χαμηλότερο κόστος παραγωγής στη βιομηχανία.

(178) Σύμφωνα με την έκθεση της AME ([45]), η διάρθρωση κόστους των κυριότερων παραγωγών σφαιριδίων μπορεί να συνοψιστεί όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα. Το κόστος που αναγράφεται στον πίνακα δεν περιλαμβάνει την απόσβεση περιουσιακών στοιχείων και έτσι αντιπροσωπεύει καλύτερα το οριακό κόστος:

Μέσο κόστος σφαιριδίων 1997-2000

(σε USD/t)

	Κόστος παραγωγής FOB
CVRD ([46])	16,8
QCM (Caemi)	[…]*
IOC (Rio Tinto)	22,7
LKAB	23,3

Πηγή: έκθεση AME.

(179) Όπως φαίνεται στον ανωτέρω πίνακα, η CVRD ήδη διαθέτει τη χαμηλότερη βάση κόστους στη βιομηχανία, όσον αφορά τόσο το κόστος FOB (ελεύθερο επί του πλοίου) όσο και το κόστος CIF (κόστος, ασφάλεια, ναύλος). Δεδομένου ότι διαθέτει επίσης τα μεγαλύτερα αποθέματα στη Βραζιλία, η CVRD έχει την ικανότητα να θέσει σε κίνδυνο τη βιωσιμότητα των άλλων προμηθευτών σφαιριδίων, σε περίπτωση που απειλήσουν τα συμφέροντά της. Η απόκτηση της QCM θα της προσφέρει ένα ακόμη μέσο αντιποίνων, παρέχοντάς της τη δυνατότητα να αποκτήσει σημαντικό μερίδιο στην ικανότητα παραγωγής σφαιριδίων καναδικής ποιότητας — δηλαδή, της ίδιας περίπου ποιότητας με τα σφαιρίδια που προμηθεύει η IOC, ο βασικός ανταγωνιστής της CVRD (μαζί με την LKAB). Έτσι η CVRD θα μπορεί να προβαίνει σε επιλεκτικές ανταγωνιστικές ενέργειες κατά της IOC. Η επιχείρηση που θα προκύψει από τη συγκέντρωση θα μπορεί επίσης να εκμεταλλευθεί προς όφελός της το γεγονός ότι η IOC/Rio Tinto και η LKAB δεν παραδίδουν σφαιρίδια σε πελάτες εκτός της περιοχής του Ατλαντικού.

([45]) AME Consulting: Mining costs of the world iron ore industry, 1997 to 2000 (Μάιος 2001).

([46]) Συμπεριλαμβανομένης της Samarco.

(180) Στην απάντησή τους, τα μέρη (και ο οικονομικός τους σύμβουλος) αναφέρουν ότι η κατά τα ανωτέρω ανάλυση έχει δύο ελαττώματα: i) βασίζεται στην παραδοχή ότι η CVRD μπορεί να εξαντλήσει τους ανταγωνιστές της αυξάνοντας την παραγωγική της ικανότητα, γεγονός που δεν είναι εφικτό για οικονομικούς λόγους (διότι η αύξηση της παραγωγικής ικανότητας θα πίεζε καθοδικά τις τιμές για μεγάλο χρονικό διάστημα και όχι μόνο για τη σύντομη περίοδο που θα χρειαζόταν για να «εξαντλήσει» τους ανταγωνιστές της), και ii) η εφαρμογή αντιποίνων με σκοπό να απειληθεί η βιωσιμότητα άλλων προμηθευτών προϋποθέτει ότι οι εταιρείες αυτές μπορούν να εξωθηθούν από την αγορά, γεγονός που δεν μπορεί να συμβεί λόγω του μη ανακτήσιμου κόστους που χαρακτηρίζει την παραγωγή σιδηρομεταλλεύματος.

(181) Η Επιτροπή δεν συμμερίζεται τις ανωτέρω απόψεις. Δεν υπάρχουν ενδείξεις κατά τις οποίες η εφαρμογή «αντιποίνων» (ή πειθαρχικών μέτρων) είναι αποτελεσματική μόνον όταν οι ανταγωνιστές μπορούν να εξωθηθούν από την αγορά. Για παράδειγμα, σε περίπτωση που ορισμένοι ανταγωνιστές ασκούσαν σημαντικό ανταγωνισμό τιμών στην επιχείρηση που θα προκύψει από τη συγκέντρωση, η CVRD θα μπορούσε να προβεί σε αποτελεσματικά αντίποινα ασκώντας καθοδική πίεση στις ετήσιες τιμές, έτσι ώστε να αναγκάσει τους ανταγωνιστές της να υποστούν ζημίες, ενώ η ίδια θα διατηρούσε την κερδοφορία της (χάρη στο χαμηλό κόστος της). Επομένως, η CVRD δεν χρειάζεται να επεκτείνει την παραγωγική της ικανότητα ή να εξωθήσει τους ανταγωνιστές τους από την αγορά προκειμένου να επιτύχει την πειθάρχησή τους. Σε κάθε περίπτωση, πρέπει να σημειωθεί ότι, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των μερών, η συνολική ζήτηση σφαιριδίων μεταφερόμενων διά θαλάσσης αναμένεται να αυξηθεί σημαντικά ([47]) στο εγγύς μέλλον. Στο πλαίσιο αυτό, η επέκταση της παραγωγικής ικανότητας της CVRD δεν θα ήταν παράλογη από οικονομική άποψη, διότι η αύξηση της ζήτησης γρήγορα θα περιόριζε την πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα (και, συνεπώς, την καθοδική πίεση που θα ασκούσε στις τιμές) η οποία θα προερχόταν από την επέκταση.

(182) Πριν από την πράξη, η ηγετική θέση που κατείχε η CVRD στον ανταγωνισμό αντικατοπτριζόταν ήδη στο γεγονός ότι αυτή ήταν συνήθως η εταιρεία που καθόριζε πρώτη την τιμή αναφοράς των σφαιριδίων. Σύμφωνα με τα στοιχεία που υπέβαλαν τα μέρη ([48]), η CVRD και η Samarco καθόρισαν τις τιμές αναφοράς σε τέσσερις περιπτώσεις τα τελευταία επτά χρόνια (τις υπόλοιπες τρεις φορές οι τιμές καθορίστηκαν από την IOC).

Υψηλός βαθμός χρησιμοποίησης της παραγωγικής ικανότητας

(183) Σε περίπτωση που η CVRD επιχειρούσε να αυξήσει τις τιμές των σφαιριδίων, είτε μέσω υψηλότερων τιμών αναφοράς είτε μέσω χαμηλότερων εκπτώσεων, οι πελάτες θα μπορούσαν να αποφύγουν αυτή την αύξηση μόνο προμηθευόμενοι μεγαλύτερες ποσότητες από άλλους παραγωγούς. Ωστόσο, τα αποτελέσματα της έρευνας της Επιτροπής δείχνουν ότι τούτο σε μεγάλο βαθμό δεν είναι δυνατό, κυρίως διότι δεν τέθηκαν σε λειτουργία νέες μονάδες σφαιροποίησης κατά τη διάρκεια του 1999 ή του 2000, και το μέσο ποσοστό χρησιμοποίησης της παραγωγικής ικανότητας στον τομέα των σφαιριδίων παγκοσμίως ανήλθε σε 92 % το 2000 (αύξηση από 85 % το 1985) ([49]). Πράγματι, δύο μεγάλες ευρωπαϊκές εταιρείες χάλυβα με τις οποίες ήλθε σε επαφή η Επιτροπή κατά τη διάρκεια της έρευνας αγοράς που πραγματοποίησε δήλωσαν ότι κατά καιρούς έχουν αντιμετωπίσει προβλήματα για την εξεύρεση προμηθειών σφαιριδίων, τουλάχιστον σε περιπτώσεις βραχυπρόθεσμων ή έκτακτων αναγκών.

(184) Στην απάντησή τους, τα μέρη ανέφεραν ότι το 2000 εκδηλώθηκε απροσδόκητη και ιδιαίτερα υψηλή ζήτηση και ότι η ζήτηση σφαιριδίων αναμενόταν να είναι πολύ χαμηλότερη κατά τα έτη 2001 και 2002. Κατά την άποψη των μερών, τούτο δείχνει ότι η ζήτηση σφαιριδίων δεν αναμένεται να επηρεαστεί από περιορισμούς της προσφοράς εντός των επόμενων ετών. Οι ισχυρισμοί αυτοί δεν επιβεβαιώνονται από τα αποτελέσματα της έρευνας. Ειδικότερα, σε παρουσίαση που έγινε από την CVRD και τη JP Morgan τον Νοέμβριο του 2000 αναφέρθηκε ότι η ζήτηση σφαιριδίων μεταφερόμενων διά θαλάσσης αναμενόταν να παρουσιάσει σταθερή αύξηση μεταξύ των ετών 2000 και 2005, λόγω διαρθρωτικών παραγόντων όπως: i) η αύξηση της χρησιμοποίησης ΚΒΤ για την παραγωγή χάλυβα σε παγκόσμιο επίπεδο· ii) η αύξηση της παραγωγής ΣΑΑ· iii) το κλείσιμο μονάδων πυροσυσσωμάτωσης και η κατασκευή υψικαμίνων χωρίς ικανότητα πυροσυσσωμάτωσης· iv) και η αύξηση της χρησιμοποίησης της μεθόδου έγχυσης κονιοποιημένου άνθρακα. Ομοίως, τα αποτελέσματα της CVRD για το πρώτο και το δεύτερο τρίμηνο του 2001 δείχνουν ότι σημειώθηκε αύξηση των πωλήσεων σφαιριδίων σε σύγκριση με το 2000. Τέλος, σε παρουσίαση της Merrill Lynch και της CVRD τον Μάιο του 2001 αναφέρθηκε ότι «οι νέες τάσεις της βιομηχανίας σιδήρου και χάλυβα τονώνουν τη ζήτηση σφαιριδίων».

(185) Αναμένεται επίσης ότι η στενότητα της προσφοράς θα συνεχιστεί και μάλιστα θα επιδεινωθεί στο ορατό μέλλον. Παρόλο που αναμένεται αύξηση της παραγωγικής ικανότητας στο εγγύς μέλλον, η αύξηση αυτή θα καλύψει απλώς την αναμενόμενη αύξηση της ζήτησης. Για παράδειγμα, στοιχεία που υπέβαλαν τα μέρη δείχνουν ότι λόγω της αναμενόμενης αύξησης της ζήτησης σφαιριδίων, η συνολική ζήτηση σιδηρομεταλλεύματος μεταφερόμενου διά θαλάσσης μπορεί να υπερβεί τη συνολική ικανότητα παραγωγής σιδηρομεταλλεύματος μεταφερόμενου διά θαλάσσης μέχρι το 2005.

(186) Στο πλαίσιο αυτό, θα ήταν πολύ απίθανο να μπορούσαν οι πελάτες να στραφούν σε άλλους προμηθευτές σε περίπτωση που η CVRD επιχειρούσε να αυξήσει τις τιμές ή να μειώσει τις εκπτώσεις. Επιπλέον, είναι αμφίβολο αν οι ανταγωνιζόμενοι προμηθευτές έχουν κίνητρα να προκαλέσουν την CVRD, δεδομένου ότι οι προμηθευτές αυτοί ήδη λειτουργούν σχεδόν εξαντλώντας την παραγωγική τους ικανότητα, ενώ επιπλέον θα ήταν πιθανό να υποστούν αντίποινα από την CVRD.

(187) Επιπλέον, τα αποτελέσματα της έρευνας της Επιτροπής δείχνουν ότι, ενώ η CVRD μπορεί να αυξήσει την παραγωγική της ικανότητα και διαθέτει πρόσβαση σε αποθέματα υψηλής

([47]) Για παράδειγμα, σε κοινή παρουσίαση που έγινε τον Νοέμβριο του 2000, η CVRD και η JP Morgan ανέφεραν ότι η ζήτηση σφαιριδίων μεταφερόμενων διά θαλάσσης αναμένεται να αυξηθεί από 75 Mt το 2000 σε 95 Mt το 2005.

([48]) Iron Ore Manual 2000-2001, περιοδικό Tex Report.

([49]) *Πηγή*: The Iron Ore Market (2000-2002), Μάιος 2001 (UNCTAD).

ποιότητας και χαμηλού κόστους, δεν ισχύει απαραίτητα το ίδιο για τους υφιστάμενους ανταγωνιστές της. Η CVRD επωφελείται από χαμηλότερο κόστος λειτουργίας και επέκτασης της παραγωγικής της ικανότητας σε σχέση με τους ανταγωνιστές της όσον αφορά την προμήθεια σφαιριδίων στην Δυτική Ευρώπη, γεγονός που της εξασφαλίζει ένα σαφές ανταγωνιστικό πλεονέκτημα έναντι των προμηθευτών αυτών. Μετά την εξαγορά, η CVRD/Mitsui/Caemi θα ήλεγχε επιπλέον το μεγαλύτερο μέρος των αποθεμάτων υψηλής ποιότητας που είναι κατάλληλα για την παραγωγή υλικού τροφοδότησης μονάδων σφαιροποίησης στην περιοχή του Ατλαντικού (όλα τα αποθέματα της Βραζιλίας και μεγάλο μέρος των σχετικών αποθεμάτων του Καναδά). Η CVRD προτίθεται να επεκτείνει την παραγωγική της ικανότητα στον τομέα των σφαιριδίων κατασκευάζοντας μονάδα σφαιροποίησης κοντά στο λιμένα μεγάλου βάθους Sao Luis της Βραζιλίας (που εξυπηρετεί τα μεταλλεία Carajas της CVRD στο «βόρειο σύστημα»). Η εν λόγω μονάδα προβλέπεται να τεθεί σε λειτουργία εντός του 2002 και θα αυξήσει την παραγωγική ικανότητα της νέας επιχείρησης στον τομέα των σφαιριδίων κατά 6 Mt περίπου ετησίως. Επιπλέον, η Ferteco (που ανήκει σήμερα στην CVRD) σχεδιάζει να κατασκευάσει μια δεύτερη μονάδα σφαιροποίησης. Η μονάδα αυτή θα διπλασιάσει την παραγωγική ικανότητα της Ferteco στον τομέα των σφαιριδίων, η οποία θα φθάσει τους 8,5 Mt περίπου ετησίως. Η νέα μονάδα αναμένεται να ολοκληρωθεί το 2004 ([50]).

(188) Η κατά τα ανωτέρω σχεδιαζόμενη αύξηση της παραγωγικής ικανότητας θα επιτρέψει στη νέα επιχείρηση που θα προκύψει από τη συγκέντρωση να ανταποκριθεί στην αναμενόμενη αύξηση της ζήτησης σφαιριδίων στις περιοχές που εφοδιάζονται διά θαλάσσης και τούτο με χαμηλότερο κόστος από όλους τους ανταγωνιστές της. Ειδικότερα, η CVRD επωφελείται από οικονομίες κλίμακας και πεδίου δράσης, συνεργίες και χαμηλότερο κόστος εξόρυξης μεταλλεύματος, πλεονεκτήματα που δεν διαθέτει κανένας από τους ανταγωνιστές της όσον αφορά την προμήθεια σφαιριδίων διά θαλάσσης.

(189) Αντίθετα, οι μόνοι σημαντικοί ανεξάρτητοι προμηθευτές σφαιριδίων στις αγορές που εφοδιάζονται διά θαλάσσης είναι η IOC (Rio Tinto) και η LKAB, των οποίων τα μεταλλεία βρίσκονται στον Καναδά και τη Σουηδία αντίστοιχα και οι οποίοι εφοδιάζουν πελάτες μόνο στην περιοχή του Ατλαντικού. Η τρέχουσα παραγωγική ικανότητα των ανωτέρω επιχειρήσεων στον τομέα των σφαιριδίων δεν θα τους επιτρέψει να ανταποκριθούν επαρκώς στην αύξηση της ζήτησης σφαιριδίων. Πρώτον, η χρησιμοποίηση της παραγωγικής ικανότητας της IOC και της LKAB προσέγγισε το 90 % το 2000. Λαμβάνοντας υπόψη την πιθανότητα εμφάνισης προβλημάτων (για παράδειγμα, λόγω καταιγίδων ή συμφόρησης της αλυσίδας προμήθειας), συνάγεται ότι στην πραγματικότητα λειτουργούν στο όριο της παραγωγικής τους ικανότητας. Δεύτερον, ακόμη και αν επιχειρήσουν να επεκτείνουν την παραγωγική τους ικανότητα, για παράδειγμα κατόπιν μιας υποθετικής αύξησης των τιμών από τη νέα επιχείρηση που θα προκύψει από τη συγκέντρωση, η εξέταση της αγοράς από την Επιτροπή έδειξε ότι θα χρειάζονταν τουλάχιστον τρία χρόνια προς τούτο (δύο χρόνια για την κατασκευή και ένα χρόνο για τη μελέτη σκοπιμότητας). Επιπλέον, οι εν λόγω ανταγωνιστές θα λάμβαναν την απόφαση να προβούν σε επενδύσεις για την αύξηση της παραγωγικής τους ικανότητας μόνον όταν θα είχαν πλέον πειστεί ότι η υποθετική αύξηση των τιμών δεν θα ήταν παροδική (επιπλέον καθυστέρηση).

(190) Σύμφωνα με έναν από τους κύριους προμηθευτές σιδηρομεταλλεύματος με τους οποίους ήλθε σε επαφή η Επιτροπή κατά την έρευνα αγοράς, η LKAB «θα μοχθούσε για να δικαιολογήσει» την επέκταση της παραγωγικής της ικανότητας λόγω του υψηλού κόστους που τη βαρύνει. Ειδικότερα, λόγω της εγκατάστασης στη Σουηδία, η LKAB βρίσκεται σε μειονεκτική θέση όσον αφορά το εργατικό κόστος και το κόστος συμμόρφωσης με τους κανόνες για την προστασία του περιβάλλοντος. Η ίδια η LKAB δήλωσε ότι θα ήταν διατεθειμένη να προβεί σε επενδύσεις για να αυξήσει την παραγωγική της ικανότητα μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, εφόσον «διαπίστωνε μακροπρόθεσμη αύξηση της ζήτησης με αποδεκτή απόδοση της επένδυσης». Ωστόσο, η LKAB επιβεβαίωσε ότι επί του παρόντος δεν διαθέτει επαρκή εφεδρική παραγωγική ικανότητα ώστε να αντιδράσει επιθετικά σε μια υποθετική αύξηση των τιμών από την CVRD/Mitsui/Caemi.

(191) Η έρευνα αγοράς της Επιτροπής έδειξε επίσης ότι, παρόλο που η IOC (Rio Tinto) σχεδιάζει ότι θα μπορεί να εκμεταλλευθεί πρόσθετη παραγωγική ικανότητα ύψους 4,5 Mt (κατόπιν της ανανέωσης μιας από τις υφιστάμενες μονάδες σφαιροποίησης που διαθέτει) μέχρι το 2004 (1,3 Mt μέχρι το 2002), κατ' αυτόν τον τρόπο δεν θα μπορέσει να επιτύχει πολλά περισσότερα από το να καλύψει απλώς την αναμενόμενη αύξηση της ζήτησης εκ μέρους των υφιστάμενων πελατών της. Έτσι, η αύξηση της παραγωγικής της ικανότητας κατά πάσα πιθανότητα δεν θα ήταν αρκετή ώστε να μπορέσει να ματαιώσει μια υποθετική αύξηση τιμών εκ μέρους της νέας επιχείρησης που θα προκύψει από τη συγκέντρωση.

(192) Στην απάντησή τους, τα μέρη ανέφεραν ότι οι εταιρείες που διαθέτουν μεγαλύτερη πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα είναι η QCM, η LKAB και η IOC και όχι η CVRD. Στο πλαίσιο αυτό, τα μέρη υποστηρίζουν ότι παρόλο που οι μεμονωμένοι παραγωγοί σφαιριδίων (όπως η LKAB) δεν διαθέτουν εφεδρική παραγωγική ικανότητα ισοδύναμη με αυτή της CVRD, έχουν την ικανότητα να αποσπάσουν σημαντικές ποσότητες προμηθειών από την CVRD και, επομένως, μπορούν να επιβάλουν περιορισμούς στη συμπεριφορά της επιχείρησης που θα προκύψει από τη συγκέντρωση. Η Επιτροπή δεν συμμερίζεται αυτή την άποψη. Πρώτον, δύο μόνο από τις τρεις κύριες ανεξάρτητες πηγές προμήθειας που ανέφεραν τα μέρη (QCM, LKAB και IOC) θα εξακολουθήσουν να υπάρχουν μετά την πράξη, καθότι η QCM ελέγχεται από κοινού από την CAEMI. Δεύτερον, όπως προαναφέρεται, η πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα που διαθέτουν σήμερα η IOC και η LKAB αναμένεται να μειωθεί στο εγγύς μέλλον, όταν αυξηθεί η ζήτηση. Τρίτον, το επιχείρημα των μερών δεν λαμβάνει υπόψη τα πλεονεκτήματα που θα διαθέτει η επιχείρηση που θα προκύψει από τη συγκέντρωση και την ικανότητά της να επιβάλει τους όρους της στην αγορά. Το γεγονός ότι η CVRD επωφελείται από υψηλότερο βαθμό χρησιμοποίησης της παραγωγικής της ικανότητας σε σχέση με τους ανταγωνιστές της αποδεικνύει τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα που ήδη διαθέτει η CVRD. Δεδομένου ότι η θέση της CVRD θα ενισχυθεί περαιτέρω μέσω της σχεδιαζόμενης απόκτησης της QCM, η κατάσταση των υφιστάμενων ανταγωνιστών (και η δυνατότητά τους να αντιδράσουν επιθετικά στη συμπεριφορά της CVRD) είναι πιθανό να επιδεινωθεί.

([50]) *Πηγή*: The Iron Ore Market (2000-2002), Μάιος 2001 (UNCTAD).

(193) Βάσει των ανωτέρω, συνάγεται ότι οι υφιστάμενοι προμηθευτές σφαιριδίων μεταφερόμενων διά θαλάσσης δεν θα είναι σε θέση να επιβάλουν επαρκείς ανταγωνιστικούς περιορισμούς στη συμπεριφορά της νέας επιχείρησης στην αγορά.

Υψηλοί φραγμοί εισόδου

(194) Επιπλέον, τα αποτελέσματα της έρευνας της Επιτροπής δείχνουν ότι η είσοδος νέων ανταγωνιστών στην αγορά σφαιριδίων μεταφερόμενων διά θαλάσσης θα ήταν απίθανο να συμβεί στο βαθμό ή στο χρόνο που θα απαιτείτο για να αποτραπεί η πιθανή εκμετάλλευση της ισχύος που θα διαθέτει στην αγορά η νέα επιχείρηση. Όπως ανέφερε στην Επιτροπή ένας ανεξάρτητος παραγωγός σιδηρομεταλλεύματος (που επί του παρόντος δεν παράγει σφαιρίδια), ο ίδιος θα εξέταζε το ενδεχόμενο να προβεί σε επενδύσεις για να αποκτήσει παραγωγική ικανότητα στον τομέα των σφαιριδίων μόνο μακροπρόθεσμα ([51])· στο μεταξύ, η εν λόγω εταιρεία εκτιμά ότι η επιχείρηση που θα προκύψει από τη συγκέντρωση θα μπορούσε ανεμπόδιστα να αυξήσει τις τιμές και ότι κανένας από τους υφιστάμενους προμηθευτές δεν θα μπορούσε να αποτρέψει αυτή την ενέργεια. Για τους ίδιους λόγους, η είσοδος στην αγορά (προμήθειας σφαιριδίων μεταφερόμενων διά θαλάσσης) από άλλους παραγωγούς σιδηρομεταλλεύματος φαίνεται πολύ απίθανη.

(195) Όπως προαναφέρεται, οι φραγμοί εισόδου στις αγορές σιδηρομεταλλεύματος μεταφερόμενου διά θαλάσσης είναι ιδιαίτερα υψηλοί. Το κόστος κατασκευής νέων μεταλλείων, σε συνδυασμό με την απαιτούμενη υποδομή μεταφορών, καθιστά κατά το μάλλον ή ήττον αδύνατη τη νέα είσοδο στην αγορά μέσω άλλου τρόπου πλην της εξαγοράς. Ενώ η επέκταση της υφιστάμενης παραγωγικής ικανότητας στον τομέα του σιδηρομεταλλεύματος, ιδίως —σε αυτό το πλαίσιο— μέσω της κατασκευής μονάδων σφαιροποίησης, είναι πιο εφικτή, μολοντούτο το κόστος κατασκευής αυτών των μονάδων είναι πολύ υψηλό, καθότι φθάνει σε αρκετές εκατοντάδες εκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ ανά μονάδα. Για τις επιχειρήσεις πλην της CVRD που θα σχεδίαζαν να κατασκευάσουν μονάδα σφαιροποίησης κατάλληλη για τον εφοδιασμό πελατών διά θαλάσσης, το κόστος αυτό θα ήταν ακόμη υψηλότερο, και συνεπώς μπορεί να διατυπωθεί το συμπέρασμα ότι οι τυχόν δυνητικοί ανταγωνιστές θα ήταν πολύ απρόθυμοι να προβούν στην επένδυση, τουλάχιστον βραχυπρόθεσμα ή μεσοπρόθεσμα.

(196) Επιπλέον, το σιδηρομετάλλευμα της Αυστραλίας, λόγω της φύσης του, είναι σχεδόν στο σύνολό του ακατάλληλο για σφαιροποίηση. Η έρευνα αγοράς της Επιτροπής έδειξε ότι η αύξηση της τιμής των σφαιριδίων κατά 10 % σε σχέση με την τιμή του λεπτόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος δεν θα ήταν επαρκής για να δικαιολογηθεί η πραγματοποίηση επενδύσεων σε μονάδες σφαιροποίησης στην Αυστραλία· το επενδυτικό κόστος θα ήταν υψηλό λόγω της μεγάλης γεωγραφικής απόστασης των μεταλλείων της Αυστραλίας, αλλά και λόγω του ότι η θραύση του μεταλλεύματος της Αυστραλίας απαιτεί συνήθως υψηλά επίπεδα ενέργειας λόγω της σκληρότητάς του. Συνεπώς, δεν υπάρχει υφιστάμενος ή πιθανός δυνητικός ανταγωνισμός από τα μεταλλεία της Αυστραλίας όσον αφορά την προμήθεια σφαιριδίων σε πελάτες εφοδιαζόμενους διά θαλάσσης. Το γεγονός αυτό αποκλείει ιδίως την BHP ως δυνητικό ανταγωνιστή της νέας επιχείρησης που θα προκύψει από τη συγκέντρωση, τουλάχιστον στο ορατό μέλλον ([52]). Η BHP δεν διαθέτει παραγωγική ικανότητα στον τομέα των σφαιριδίων στην Αυστραλία και έτσι δεν θα μπορούσε να υποκαταστήσει τα μεταλλεύματα της Βραζιλίας, τουλάχιστον βραχυπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα: οι πελάτες θα έπρεπε να επιφέρουν σημαντικές προσαρμογές στις υψικαμίνους τους για να μπορούν τα χρησιμοποιήσουν το παραλλαγμένο φορτίο.

(197) Για τους λόγους που προαναφέρονται στο πλαίσιο του ορισμού της σχετικής γεωγραφικής αγοράς, η είσοδος στην αγορά (για την πώληση σφαιριδίων σε περιοχές όπου είναι εγκατεστημένοι πελάτες εφοδιαζόμενοι διά θαλάσσης) από προμηθευτές σφαιριδίων των ΗΠΑ, της Ρωσίας, της Ουκρανίας ή της Κίνας είναι επίσης πολύ απίθανη και ασφαλώς δεν θα πραγματοποιηθεί βραχυπρόθεσμα έως μακροπρόθεσμα.

Περιορισμένη αντισταθμιστική αγοραστική ισχύς και έντονες ανησυχίες των πελατών

(198) Όπως προαναφέρεται, η βιομηχανία χάλυβα χαρακτηρίζεται από πολύ μικρότερο βαθμό συγκέντρωσης από ό,τι η βιομηχανία σιδηρομεταλλεύματος. Μόνο στην Ευρώπη, υπάρχουν επτά καταναλωτές σιδηρομεταλλεύματος.[…]*. Η εξέταση των σχετικών επιδόσεων των παραγωγών χάλυβα (ζημίες ή χαμηλά περιθώρια κέρδους) και των παραγωγών σιδηρομεταλλεύματος μεταφερόμενου διά θαλάσσης (υψηλά κέρδη και αύξηση των τιμών στους δύο τελευταίους διαπραγματευτικούς γύρους) δείχνει σαφώς ότι, ήδη πριν από τη μείωση του αριθμού των σημαντικότερων παραγωγών σιδηρομεταλλεύματος, οι παραγωγοί χάλυβα δεν ήταν σε θέση να ασκούν ιδιαίτερη επιρροή.

(199) Οι απαντήσεις που ελήφθησαν από τους πελάτες κατά τη διάρκεια της έρευνας αγοράς της Επιτροπής επιβεβαιώνουν ότι οι χαλυβουργικές μονάδες που βρίσκονται σε περιοχές εφοδιαζόμενες διά θαλάσσης διαθέτουν περιορισμένη αγοραστική ισχύ όσον αφορά την προμήθεια σφαιριδίων. Σχεδόν όλες οι χαλυβουργικές εταιρείες με τις οποίες ήλθε σε επαφή η Επιτροπή ανέφεραν ότι δεν θα ήταν σε θέση να αντιδράσουν σε μια υποθετική αύξηση των τιμών των σφαιριδίων εκ μέρους της νέας επιχείρησης που θα προκύψει από τη συγκέντρωση, τουλάχιστον βραχυπρόθεσμα ή μεσοπρόθεσμα. Οι περισσότεροι από τους ερωτηθέντες επιβεβαίωσαν ότι υπάρχει στενότητα στην αγορά σφαιριδίων, με περιορισμένη ή ανύπαρκτη εφεδρική παραγωγική ικανότητα από την πλευρά της προσφοράς, γεγονός που καθιστά αδύνατη την υποθετική άσκηση ισχύος από τους αγοραστές («όχι χωρίς να υπάρχουν εναλλακτικές δυνατότητες», κατά τη δήλωση ενός πελάτη)· οι πελάτες επιβεβαίωσαν επίσης ότι η τυχόν νέα παραγωγική ικανότητα θα αργούσε να τεθεί σε λειτουργία.

([51]) Ένας άλλος παραγωγός σιδηρομεταλλεύματος (που δεν διαθέτει σήμερα παραγωγική ικανότητα στον τομέα των σφαιριδίων) δήλωσε ότι θα ήταν διατεθειμένος να προβεί σε επενδύσεις για την παραγωγή σφαιριδίων σε περίπτωση αύξησης της τιμής των σφαιριδίων κατά 5 %-10 % εκ μέρους της CVRD/Mitsui/Caemi.

([52]) Το ίδιο ισχύει για τις δραστηριότητες της Rio Tinto στην Αυστραλία: τα εκεί μεταλλεία της δεν αποτελούν δυνητική πηγή ανταγωνισμού για την προμήθεια σφαιριδίων σε πελάτες εφοδιαζόμενους διά θαλάσσης.

(200) Στην απάντησή τους, τα μέρη αμφισβητούν το συμπέρασμα της Επιτροπής σχετικά με την περιορισμένη αγοραστική ισχύ των παραγωγών χάλυβα. Ειδικότερα, ο οικονομικός σύμβουλος που επέλεξαν τα μέρη εντόπισε δύο απειλές που, κατά την άποψή του, θα προσέφεραν στους πελάτες σημαντική ισχύ έναντι των προμηθευτών σφαιριδίων. Οι απειλές αυτές είναι: i) η δυνατότητα των χαλυβουργικών μονάδων να στραφούν από έναν προμηθευτή σφαιριδίων σε έναν άλλο, και ii) η δυνατότητα των χαλυβουργικών μονάδων να υποστηρίξουν την ανάπτυξη νέας παραγωγικής ικανότητας από ανταγωνιστές παραγωγούς σφαιριδίων.

(201) Η Επιτροπή θεωρεί ότι τα ανωτέρω στοιχεία δεν παρέχουν ουσιώδη αγοραστική ισχύ στους πελάτες. Οι πελάτες μπορούν ασφαλώς να αλλάξουν προμηθευτή, όπως σε κάθε άλλη βιομηχανία. Ωστόσο, η αγοραστική ισχύς που μπορούν να αποκομίσουν από αυτή τη συμπεριφορά εξαρτάται από το πόσο σημαντικός είναι κάθε μεμονωμένος πελάτης έναντι της νέας επιχείρησης. Η απειλή αλλαγής προμηθευτή μπορεί να θεωρηθεί σημαντική μόνον εφόσον οι πελάτες απορροφούν σημαντικό ποσοστό των πωλήσεων της νέας επιχείρησης και εφόσον η νέα επιχείρηση δεν θα μπορεί εύκολα να βρει εναλλακτικούς τρόπους διάθεσης. Τα αποτελέσματα της έρευνας δείχνουν ότι τούτο δεν ισχύει, τόσο διότι η βιομηχανία χάλυβα χαρακτηρίζεται από πολύ μικρότερο βαθμό συγκέντρωσης σε σχέση με τη βιομηχανία σιδηρομεταλλεύματος, όσο και διότι λόγω της ύπαρξης χαμηλής πλεονάζουσας παραγωγικής ικανότητας οι παραγωγοί σφαιριδίων θα μπορούσαν σχετικά εύκολα να βρουν νέους τρόπους διάθεσης της παραγωγής τους.

(202) Είναι επίσης αληθές ότι οι πελάτες μπορούν να αποφασίσουν να υποστηρίξουν την ανάπτυξη παραγωγικής ικανότητας στον τομέα των σφαιριδίων από ανταγωνιστές προμηθευτές. Ωστόσο, όπως προαναφέρεται, φαίνεται ότι κάτι τέτοιο δεν θα συμβεί σε σημαντικό βαθμό, διότι: i) θα χρειαζόταν σημαντικός αριθμός πελατών για να χρηματοδοτηθεί η δημιουργία επαρκούς νέας παραγωγικής ικανότητας ώστε να τεθούν όρια στην ανταγωνιστική συμπεριφορά της επιχείρησης που θα προκύψει από τη συγκέντρωση· ii) η CVRD ήδη σχεδιάζει να αυξήσει την παραγωγική της ικανότητα, γεγονός που μειώνει τα κίνητρα των πελατών να χρηματοδοτήσουν την κατασκευή πρόσθετων μονάδων σφαιροποίησης· iii) όπως φαίνεται από την δημιουργία κοινών επιχειρήσεων στη Βραζιλία μεταξύ της CVRD και πελατών εφοδιαζόμενων διά θαλάσσης, οι πελάτες που θα ήταν διατεθειμένοι να συνεισφέρουν στην αύξηση της παραγωγικής ικανότητας θα προτιμούσαν να το πράξουν στις περιοχές με το χαμηλότερο κόστος παραγωγής (Βραζιλία), ούτως ώστε να μεγιστοποιήσουν την απόδοση της επένδυσής τους, και iv) η επέκταση της παραγωγικής ικανότητας στον τομέα των σφαιριδίων δεν μπορεί να επιτευχθεί τόσο εύκολα όσο ισχυρίζονται τα μέρη, κυρίως λόγω της ανάγκης ύπαρξης επαρκούς ποσότητας υλικού τροφοδότησης των μονάδων σφαιροποίησης.

(203) Τέλος, η Επιτροπή επαναλαμβάνει ότι οι πελάτες εξέφρασαν σημαντικές ανησυχίες σχετικά με τις συνέπειες της πράξης. Τα υψηλά περιθώρια κέρδους των παραγωγών σιδηρομεταλλεύματος ([53]), εν αντιθέσει με τα χαμηλά περιθώρια κέρδους των πελατών, δείχνουν επίσης καθαρά προς τα πού κλίνει η πλάστιγγα μεταξύ προμηθευτών και πελατών. Όπως ανέφερε ένας πελάτης κατά την ακρόαση, οι πελάτες βλέπουν ότι οι τιμές χάλυβα έχουν πτωτικές τάσεις, το κόστος παραγωγής σιδηρομεταλλεύματος έχει μειωθεί σημαντικά, αλλά οι τιμές του σιδηρομεταλλεύματος δεν μειώνονται.

([53]) Το καθαρό περιθώριο κέρδους της CVRD προσεγγίζει το 50 %, και η απόδοση του επενδυθέντος κεφαλαίου υπερβαίνει το 20 %.

Συνέπειες της πράξης

Εξάλειψη της QCM ως ανεξάρτητου προμηθευτή

(204) Αποκτώντας την Caemi, η CVRD εξαλείφει την Quebec Cartier Mining από τις ανταγωνιστικές δυνάμεις στον τομέα της προμήθειας σφαιριδίων στον ΕΟΧ. Η QCM κατέχει μερίδιο [10-20]* % στη σχετική αγορά και η εξάλειψή της μειώνει τους πραγματικούς ανταγωνιστές από τέσσερις σε τρεις. Στο πλαίσιο αυτό πρέπει να υπομνησθεί ότι πρόσφατα (2001) η CVRD απέκτησε την Ferteco, […]*, εξαλείφοντάς την από τις ανταγωνιστικές δυνάμεις. Με την απόκτηση της Ferteco από την CVRD οι ανεξάρτητοι προμηθευτές σφαιριδίων μεταφερόμενων διά θαλάσσης είχαν μειωθεί από πέντε σε τέσσερις.

(205) […]*

Ικανότητα εφαρμογής επιλεκτικών ανταγωνιστικών ενεργειών κατά της IOC

(206) Η CVRD σήμερα δεν παράγει σφαιρίδια καναδικής ποιότητας. Μετά την κοινοποιηθείσα πράξη, η CVRD θα ελέγχει την QCM (η οποία, μαζί με την IOC/Rio Tinto, είναι ο βασικός προμηθευτής σφαιριδίων καναδικής ποιότητας). Έτσι, η νέα επιχείρηση θα είναι σε θέση να προβαίνει σε επιλεκτικές ανταγωνιστικές ενέργειες κατά της IOC, με σκοπό να μειώσει τα κίνητρα της τελευταίας να επεκτείνει την παραγωγική της ικανότητα στον τομέα των σφαιριδίων. Τέτοιου είδους ενέργειες θα μπορούσαν να λάβουν τη μορφή […]* ή σταυροειδούς επιδότησης μεταξύ των δραστηριοτήτων της CVRD και της QCM στον τομέα των σφαιριδίων. Τούτο θα έθιγε σοβαρά την ανταγωνιστικότητα της IOC όσον αφορά την προμήθεια σφαιριδίων στον ΕΟΧ. Από την έρευνα αγοράς της Επιτροπής προέκυψαν στοιχεία που δείχνουν ότι σε κάποιο βαθμό οι πελάτες απευθύνονται εναλλακτικά στην IOC και στην QCM για την προμήθεια σφαιριδίων, όταν λαμβάνουν μια πιο ανταγωνιστική προσφορά από τον ένα ή τον άλλο προμηθευτή.

Η πιθανότητα να αναλάβει η CVRD ηγετικό ρόλο σε θέματα τιμών

(207) Η CVRD κατέχει ήδη ηγετική θέση όσον αφορά τις τιμές πώλησης σφαιριδίων σε πελάτες εγκατεστημένους σε περιοχές που εφοδιάζονται διά θαλάσσης· τα τελευταία χρόνια, οι τιμές αναφοράς καθορίζονται βάσει των τιμών που συμφωνήθηκαν με την CVRD. Ο ηγετικός αυτός ρόλος είναι πιθανό να ενισχυθεί μετά την απόκτηση της QCM από την CVRD (λίγο μετά την απόκτηση της Ferteco από την ίδια εταιρεία) λόγω του ότι η νέα επιχείρηση θα κατέχει μεγαλύτερο μερίδιο στις πωλήσεις σφαιριδίων προς τις περιοχές που εφοδιάζονται διά θαλάσσης, λόγω της μείωσης των ανεξάρτητων προμηθευτών σφαιριδίων από πέντε

σε τρεις μέσα σε λίγους μόνο μήνες, καθώς και λόγω των ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων και των νέων πηγών ισχύος στην αγορά που θα διαθέτει η νέα επιχείρηση. Η έρευνα της Επιτροπής επιβεβαίωσε ότι μια τέτοια εξέλιξη είναι πράγματι πιθανή. Τόσο οι ανταγωνιστές όσο και οι πελάτες ανέφεραν ότι οι υπόλοιποι παραγωγοί που προμηθεύουν σφαιρίδια σε περιοχές εφοδιαζόμενες διά θαλάσσης θα μιμούνταν πιθανώς την CVRD/Mitsui/Caemi όσον αφορά την αύξηση των τιμών. Οι εν λόγω προμηθευτές, λόγω του υψηλότερου κόστους που τους βαρύνει και της αδυναμίας τους να επεκτείνουν την παραγωγική τους ικανότητα βραχυπρόθεσμα, θα είχαν περισσότερα κίνητρα να αυξήσουν τις τιμές φθάνοντας το «νέο επίπεδο της αγοράς», παρά να επιδιώξουν να ανταγωνιστούν προσφέροντας χαμηλότερες τιμές από την CVRD/Mitsui/Caemi.

Υψηλότερες τιμές [...]*

(208) Λόγω της αυξημένης ισχύος της στην αγορά, είναι πιθανό ότι η νέα επιχείρηση θα είναι σε θέση να αυξήσει τις πραγματικές τιμές.. [...]*.

Συμπέρασμα

(209) Κατά συνέπεια, για τους προαναφερόμενους λόγους η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η πράξη θα οδηγήσει τουλάχιστον στη δημιουργία δεσπόζουσας θέσης, αν όχι στην ενίσχυση υφιστάμενης δεσπόζουσας θέσης όσον αφορά την προμήθεια σφαιριδίων σιδηρομεταλλεύματος σε όλες τις περιοχές στις οποίες είναι εγκατεστημένοι πελάτες εφοδιαζόμενοι διά θαλάσσης.

Β. **Δεσπόζουσα θέση σε υποθετικές αγορές μεταλλεύματος άμεσης αναγωγής**

(210) Όπως προαναφέρεται, υπάρχουν ισχυρές ενδείξεις ότι το σιδηρομετάλλευμα ΑΑ ενδέχεται να ανήκει σε διακριτές αγορές προϊόντος και ότι, όσον αφορά το σιδηρομετάλλευμα ΑΑ, οι συνέπειες της πράξης πρέπει να εκτιμηθούν σε δύο αγορές: i) την αγορά σφαιριδίων ΑΑ και ii) την αγορά που συνδυάζει τα σφαιρίδια ΑΑ και το χρονδρόκοκκο σιδηρομετάλλευμα ΑΑ (λόγω της μονομερούς δυνατότητας υποκατάστασης μεταξύ χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος ΑΑ και σφαιριδίων ΑΑ).

Δεσπόζουσα θέση όσον αφορά τα σφαιρίδια ΑΑ

(211) Τα μερίδια αγοράς στον τομέα των σφαιριδίων ΑΑ παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα. Λόγω των περιορισμένων πληροφοριών που έχουν περιέλθει στη δημοσιότητα σχετικά με τις εν λόγω πωλήσεις, τα μερίδια αγοράς υπολογίστηκαν βάσει των συνολικών παγκόσμιων πωλήσεων στην ελεύθερη αγορά. Στις πωλήσεις αυτές συμπεριλαμβάνεται η παραγωγή εταιρειών που δεν έχουν πρόσβαση στην εφοδιαζόμενη διά θαλάσσης αγορά και, συνεπώς, η θέση της νέας επιχείρησης στην αγορά μπορεί στην πραγματικότητα να είναι ισχυρότερη. Σύμφωνα με τα στοιχεία που υπέβαλε τρίτος ενδιαφερόμενος, τα συνδυασμένα μερίδια αγοράς των μερών ενδέχεται να υπερβαίνουν το 62 % όσον αφορά την παραγωγική ικανότητα στην εφοδιαζόμενη διά θαλάσσης αγορά το 2001.

Μερίδια αγοράς στον τομέα των σφαιριδίων ΑΑ

	Χώρα	Πωλήσεις στην ελεύθερη αγορά το 1997	Πωλήσεις στην ελεύθερη αγορά το 2000	Παραγωγική ικανότητα
		Ελεύθερη αγορά (%)	Ελεύθερη αγορά (%)	2000 (Μt)
CVRD	Βραζιλία	39	38	9,2
Samarco (CVRD/BHP)	Βραζιλία	16	19	6,0
QCM (Caemi)	Καναδάς	[< 10] *	[< 10] *	4,0
Επιχείρηση που θα προκύψει από τη συγκέντρωση		[60-70]*	[60-70]*	19,2
IOC (Rio Tinto)	Καναδάς	0	4	2,5
LKAB	Σουηδία	13	14	8,3

Πηγή: έκθεση Midrex 2000.

(212) Για τους ίδιους περίπου λόγους που προαναφέρονται σχετικά με τα σφαιρίδια, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η πράξη θα οδηγούσε τουλάχιστον στη δημιουργία δεσπόζουσας θέσης, αν όχι σε ενίσχυση υφιστάμενης δεσπόζουσας θέσης, όσον αφορά την προμήθεια σφαιριδίων άμεσης αναγωγής σε όλες τις περιοχές στις οποίες είναι εγκατεστημένοι πελάτες εφοδιαζόμενοι διά θαλάσσης. Επιπλέον, τα μερίδια αγοράς είναι παραπλήσια με τα μερίδια αγοράς στον τομέα των συνολικών πωλήσεων σφαιριδίων (αν δεν είναι υψηλότερα).

(213) Στην απάντησή τους, τα μέρη αναφέρουν ότι σήμερα δεν υπάρχει ζήτηση για σίδηρο ΑΑ στον ΕΟΧ, δεδομένου ότι η μοναδική μονάδα άμεσης αναγωγής του ΕΟΧ (που ανήκει στην Ispat και βρίσκεται στο Αμβούργο) έχει κλείσει. Ωστόσο, παρόλο που πράγματι η μονάδα της Ispat παρέμεινε κλειστή επί αρκετούς μήνες το 2001 [λόγω των ιδιαίτερα υψηλών τιμών του φυσικού αερίου που έπληξαν την κερδοφορία της ([54])], η εν λόγω μονάδα λειτουργεί αδιάλειπτα τα τελευταία 30 χρόνια και αναμένεται ότι σύντομα θα τεθεί εκ νέου σε λειτουργία.

(214) Τέλος, τα μέρη δήλωσαν στην απάντησή τους ότι τα σφαιρίδια ΑΑ δεν πρέπει απαραίτητα να παράγονται από την υψηλότερη ποιότητα λεπτόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος, και έτσι όλες οι μονάδες σφαιροποίησης θα μπορούσαν εύκολα να εισέλθουν στην αγορά ΑΑ. Ακόμη και αν ήταν πράγματι έτσι, τούτο δεν θα επηρέαζε την εκτίμηση της πράξης από απόψεως ανταγωνισμού, δεδομένου ότι, όπως αποδεικνύεται ανωτέρω, η επιχείρηση που θα προκύψει από τη συγκέντρωση θα κατέχει δεσπόζουσα θέση στη συνολική αγορά σφαιριδίων μεταφερόμενων διά θαλάσσης.

([54]) Επίσης υπάρχουν ισχυρές ενδείξεις ότι οι τιμές του φυσικού αερίου δεν θα διατηρηθούν σε αυτά τα ιδιαίτερα υψηλά επίπεδα τα επόμενα έτη.

Δεσπόζουσα θέση στον τομέα του χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος ΑΑ και των σφαιριδίων ΑΑ

(215) Ανωτέρω αποδείχθηκε ότι η πράξη θα δημιουργήσει ή θα ενισχύσει δεσπόζουσα θέση στον τομέα των σφαιριδίων ΑΑ, την οποία θα κατέχει η επιχείρηση που θα προκύψει από τη συγκέντρωση. Τούτο προϊδεάζει για παρόμοια συμπεράσματα στη συνολική αγορά χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος ΑΑ και σφαιριδίων ΑΑ, δεδομένου ότι τα σφαιρίδια ΑΑ αντιπροσωπεύουν το 78 % των πωλήσεων σιδηρομεταλλεύματος ΑΑ στην ελεύθερη αγορά. Ωστόσο, υπάρχουν επίσης ισχυρές ενδείξεις ότι η κατάσταση στον τομέα του χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος ΑΑ είναι πολύ παρεμφερής με την κατάσταση στον τομέα των σφαιριδίων ΑΑ.

(216) Στον τομέα της ΑΑ, κατά παράδοση διαχωρίζονται οι «δέσμιες» πωλήσεις (δηλαδή οι εσωτερικές πωλήσεις καθώς ολοκληρωμένων εταιρειών) από τις «ελεύθερες» πωλήσεις προς τρίτους παραγωγούς ΣΑΑ. Ο διαχωρισμός αυτός πρέπει επίσης να γίνει για τον υπολογισμό των μεριδίων αγοράς: μόνον οι «ελεύθερες» πωλήσεις αντικατοπτρίζουν ορθά την πραγματική ισχύ που κατέχουν στην αγορά οι προμηθευτές οι οποίοι δραστηριοποιούνται στην ελεύθερη αγορά, διότι οι «δέσμιες» πωλήσεις αφορούν ποσότητες που στην πραγματικότητα δεν διοχετεύονται στην αγορά, δεν διατίθενται σε μη ολοκληρωμένους παραγωγούς ΣΑΑ και δεν πραγματοποιούνται υπό πραγματικές συνθήκες ανταγωνισμού.

(σε Mt)

Πωλήσεις χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύ-ματος ΑΑ	Χώρα	Πωλήσεις 1997		Πωλήσεις 2000		
	Δέσμιες	Ελεύθερες	Παραγωγι-κή ικανότητα	Δέσμιες	Ελεύθερες	2000
CVRD	Βραζιλία	0	0,7	0	1,0	3,7
MBR (Caemi)	Βραζιλία	[< 5] *	[< 10] *	[< 5] *	[< 5] *	[< 5] *
Επιχείρηση που θα προκύψει από τη συγκέντρωση		[< 5] *	[< 5] *	[< 5] *	[< 5] *	[< 10] *
MCR (Rio Tinto)	Βραζιλία	0	0	0	0	1,5
NMDC	Ινδία	0	4,2	0	2,0	6,2
CVG	Βενεζουέλα	0,6	0	0,9	0	2,5
Iscor	Νότια Αφρική	0	1,8	0	4,0	4,0
Las Encinas	Μεξικό	0	0	0,2	0	0,3
Σύνολο σε παγκόσμιο επίπεδο		[…] *	[< 15] *	[< 5] *	[< 15] *	20,7

Πηγή: έκθεση Midrex 2000.

(217) Όπως φαίνεται στον ανωτέρω πίνακα, σήμερα τέσσερις μόνο παραγωγοί δραστηριοποιούνται στην ελεύθερη αγορά σε παγκόσμιο επίπεδο, η CVRD, η MBR, η NMDC και η ISCOR. Μέσω της συνένωσης της CVRD και της MBR, η πράξη μειώνει τους προμηθευτές αυτούς σε τρεις. Επιπλέον, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι οι τρεις αυτοί προμηθευτές κατέχουν παρόμοιες θέσεις: ενώ η CVRD και η MBR εξάγουν σημαντικό ποσοστό του χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματός τους ΑΑ, φαίνεται ότι η NMDC δεν πραγματοποιεί πωλήσεις εκτός της Ινδίας, ενώ οι πωλήσεις της ISCOR καλύπτουν ήδη το 100 % της παραγωγικής της ικανότητας. Η αδυναμία της NMDC να πραγματοποιήσει πωλήσεις στις εξαγωγικές αγορές προκύπτει επίσης από το γεγονός ότι, παρόλο που διαθέτει σημαντική παραγωγική ικανότητα (άνω των 6 Mt), το 2000 μπόρεσε να πωλήσει μόνο 2 Mt.

(218) Η έρευνα της Επιτροπής δείχνει ότι η ζήτηση ΣΑΑ (και, κατ'επέκταση, σιδηρομεταλλεύματος ΑΑ) αναμένεται να αυξηθεί κατακόρυφα στο εγγύς μέλλον (από 43,2 Mt το 2000 σε 60 Mt το 2005), σύμφωνα με τη μέση ετήσια αύξηση ύψους 8 % που παρατηρήθηκε μεταξύ των ετών 1995 και 2000. Στο πλαίσιο αυτό, καθοριστικό ρόλο στον ανταγωνισμό θα διαδραματίσει η ικανότητα των προμηθευτών χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος να ανταποκριθούν στην πρόσθετη ζήτηση.

(219) Ενώ η επιχείρηση που θα προκύψει από τη συγκέντρωση διαθέτει ήδη σημαντική πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα για να ανταποκριθεί στην αύξηση της ζήτησης, υπάρχουν ισχυρές ενδείξεις ότι η NMDC δεν είναι ανταγωνιστική όσον αφορά τις πωλήσεις εκτός της Ινδίας. Επιπλέον, η ISCOR περιορίζεται ήδη από την υφιστάμενη παραγωγική της ικανότητα, ενώ η σχεδιαζόμενη επέκταση της παραγωγικής της ικανότητας (κατά 10 %) δεν αρκεί για να καλυφθεί η αναμενόμενη αύξηση της ζήτησης σιδηρομεταλλεύματος ΑΑ, ύψους 38 %. Επιπλέον, η έρευνα αγοράς της Επιτροπής έδειξε ότι η παραγωγική ικανότητα της ISCOR που αναφέρεται στην προαναφερθείσα έκθεση της Midrex ενδέχεται να έχει μεγεθυνθεί σε κάποιο βαθμό. Επομένως, οι ανωτέρω προμηθευτές δεν θα είναι σε θέση να περιορίσουν επαρκώς την ανταγωνιστική συμπεριφορά της επιχείρησης που θα προκύψει από τη συγκέντρωση.

(220) Τα μέρη υποστηρίζουν ότι η βιομηχανία στο σύνολό της διαθέτει σημαντική πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα και, κατά συνέπεια, άλλοι προμηθευτές θα μπορούσαν να εισέλθουν στην ελεύθερη αγορά, σε περίπτωση που η επιχείρηση που θα προκύψει από τη συγκέντρωση αυξήσει τις τιμές ή μειώσει τις εκπτώσεις. Ωστόσο, τα αποτελέσματα της έρευνας της Επιτροπής δείχνουν ότι η κατάσταση είναι διαφορετική. Πρώτον, φαίνεται ότι η MCR δεν διαθέτει πρόσβαση σε υποδομή που θα της επέτρεπε να διαθέτει σιδηρομετάλλευμα διά θαλάσσης: η MCR δεν συνδέεται με κανένα λιμάνι και τα προϊόντα της μεταφέρονται κυρίως με ποταμόπλοια μέσω των ποταμών Παραγουάη και Παρανά προς πώληση στις γειτονικές χώρες της Mercosur (κυρίως στην Αργεντινή). Δεύτερον, παρόλο που η CVG διαθέτει πρόσβαση στην υποδομή για τη διά θαλάσσης μεταφορά, έχει περιορισμένη παραγωγική ικανότητα ΑΑ (2,5 Mt), ενώ η τοπική ζήτηση είναι σημαντική, καθότι η συνολική παραγωγή ακατέργαστου χυτοσιδήρου της Βενεζουέλας βασίζεται σε μεθόδους άμεσης αναγωγής (που καλύπτουν συνολική παραγωγική ικανότητα 8,8 Mt). Στο πλαίσιο αυτό, και έχοντας υπόψη τα μετοχικά μερίδια που κατέχει η CVG στους περισσότερους παραγωγούς ΣΑΑ της Βενεζουέλας, φαίνεται ιδιαίτερα απίθανο να μπορέσει η CVG να διαθέσει επαρκείς ποσότητες στην εφοδιαζόμενη διά θαλάσσης αγορά ώστε να περιορίσει σημαντικά την ανταγωνιστική συμπεριφορά της επιχείρησης που θα προκύψει από τη συγκέντρωση. Επιπλέον, δεν υπάρχει καμία ένδειξη ότι θα μπορούσε κάποιος νέος παραγωγός χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος να εισέλθει στην αγορά, λόγω της πολύ ιδιαίτερης ποιότητας χονδρόκοκκου μεταλλεύματος που απαιτείται για τις εφαρμογές άμεσης αναγωγής.

(221) Επομένως, στην πράξη οι όροι του ανταγωνισμού στην ελεύθερη αγορά χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος ΑΑ ουσιαστικά εξαρτώνται από την ανταγωνιστική σχέση μεταξύ εκείνων των παραγωγών που διαθέτουν επαρκή πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα και πρόσβαση στην απαιτούμενη υποδομή για τη διά θαλάσσης μεταφορά, δηλαδή μεταξύ της MBR και της Ferteco. Τούτο επιβεβαιώνεται περαιτέρω από το σημαντικότερο αγοραστή σιδηρομεταλλεύματος ΑΑ (και μοναδικό αγοραστή εγκατεστημένο στη Δυτική Ευρώπη), ο οποίος ανέφερε ότι κατ' ουσίαν οι προμήθειές του εξαρτώνται από τις δύο αυτές εταιρείες. Μέσω της συνένωσης των δύο αυτών εταιρειών, η σχεδιαζόμενη πράξη θα εξαλείψει τον μεταξύ τους ανταγωνισμό και, επομένως, θα οδηγήσει στη δημιουργία δεσπόζουσας θέσης στην αγορά αυτή. Ο ισχυρισμός των μερών ότι η MBR επί του παρόντος δεν πωλεί χονδρόκοκκο σιδηρομετάλλευμα ΑΑ στη Δυτική Ευρώπη δεν μπορεί να γίνει αποδεκτός, διότι η MBR θα μπορούσε εύκολα να πωλήσει χονδρόκοκκο σιδηρομετάλλευμα ΑΑ στη Δυτική Ευρώπη (όπως αποδεικνύουν σαφώς οι παραδόσεις της στο παρελθόν) και διότι η MBR είναι η μοναδική αξιόπιστη επιλογή έναντι της CVRD για τους πελάτες της Δυτικής Ευρώπης.

(222) Έχοντας υπόψη τα ανωτέρω, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η πράξη θα οδηγούσε τουλάχιστον στη δημιουργία δεσπόζουσας θέσης, αν όχι στην ενίσχυση υφιστάμενης δεσπόζουσας θέσης, στην υποθετική αγορά προμήθειας χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος και σφαιριδίων σιδηρομεταλλεύματος άμεσης αναγωγής σε όλες τις περιοχές στις οποίες είναι εγκατεστημένοι πελάτες εφοδιαζόμενοι διά θαλάσσης.

Γ. **Απουσία δεσπόζουσας θέσης όσον αφορά το λεπτόκοκκο σιδηρομετάλλευμα**

(223) Τόσο η CVRD (άμεσα και μέσω της ελέγχουσας συμμετοχής της στη Ferteco, τη Samitri, τη Samarco, κ.λπ.) όσο και η CAEMI (μέσω της ελέγχουσας συμμετοχής της στην MBR και την QCM) δραστηριοποιούνται στον εν λόγω τομέα και πωλούν προϊόντα σε περιοχές στις οποίες είναι εγκατεστημένοι πελάτες εφοδιαζόμενοι διά θαλάσσης. Στην απόφαση που εξέδωσε στις 3 Ιουλίου 2001 βάσει του άρθρου 6 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 4064/89, η Επιτροπή εξέφρασε σοβαρές αμφιβολίες ως προς το συμβιβάσιμο της πράξης με την κοινή αγορά, λόγω του ότι θα μπορούσε να οδηγήσει στη δημιουργία ή ενίσχυση συλλογικής δεσπόζουσας θέσης στην εν λόγω αγορά. Για τους λόγους που εκτίθενται στη συνέχεια, οι σοβαρές αυτές ανησυχίες μειώθηκαν κατά την πορεία της εμπεριστατωμένης έρευνας.

Μερίδια αγοράς

(σε %)

Πωλήσεις σιδηρομεταλλεύματος μεταφερόμενου διά θαλάσσης	Χώρα	Πωλήσεις 1997	Πωλήσεις 2000	Παραγωγική ικανότητα 2000	Παραγωγική ικανότητα 2005
CVRD	Βραζιλία	[20-35]*	[20-35]*	[30-40]*	[30-40]*
Caemi (MBR & QCM)	Βραζιλία και Καναδάς	[10-20]*	[5-15]*	[10-20]*	[10-20]*
Επιχείρηση που θα προκύψει από τη συγκέντρωση ([55])		[30-40]*	[30-40]*	[40-50]*	[40-50]*
BHP	Αυστραλία	[10-20]*	[10-20]*	[10-20]*	[10-20]*
Rio Tinto	Αυστραλία και Καναδάς	[20-30]*	[20-30]*	[20-30]*	[20-30]*
LKAB	Σουηδία	[1-10]*	[1-10]*	[1-10]*	[1-10]*
SNIM	Μαυριτανία	[1-10]*	[1-10]*	[1-10]*	[1-10]*
Iscor	Νότια Αφρική	[1-10]*	[1-10]*	[1-10]*	[1-10]*

Πηγή: έκθεση Midrex 2000.

Απουσία ατομικής δεσπόζουσας θέσης

(224) Παρά τα σχετικά υψηλά μερίδια αγοράς της επιχείρησης που θα προκύψει από τη συγκέντρωση, δεν υπάρχει καμία ένδειξη ότι η πράξη θα μπορούσε να δημιουργήσει ή να ενισχύσει ατομική δεσπόζουσα θέση κατεχόμενη από την επιχείρηση που θα προκύψει από τη συγκέντρωση στην αγορά λεπτόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος πωλούμενου στις περιοχές στις οποίες είναι εγκατεστημένοι πελάτες εφοδιαζόμενοι διά θαλάσσης. Η επιχείρηση που θα προκύψει από τη συγκέντρωση θα υπόκειται σε ανταγωνιστική πίεση από άλλους μεγάλους προμηθευτές, ιδίως τη Rio Tinto ([20-30]* % των πωλήσεων) και την BHP ([10-20]* % των πωλήσεων). Η ανταγωνιστικότητα των δύο αυτών προμηθευτών φαίνεται και από τη διάρθρωση του κόστους τους, που δεν διαφέρει ουσιωδώς από τη διάρθρωση του κόστους της CVRD (και είναι χαμηλότερη από της MBR). Τούτο επιβεβαιώνεται και από τον υψηλό βαθμό χρησιμοποίησης της παραγωγικής ικανότητας της BHP ([…]* %) και της Rio Tinto ([…]* %), που υπερβαίνει τα αντίστοιχα μεγέθη της CVRD ([…]*) και της CAEMI ([…]* %), καθώς και από το γεγονός ότι σε σημαντικό βαθμό οι πελάτες χρησιμοποιούν εναλλακτικά προϊόντα διαφορετικής προέλευσης, όπως υπογραμμίζουν τα μέρη στην απάντησή τους.

Απουσία συλλογικής δεσπόζουσας θέσης

(225) Στην απόφασή της με ημερομηνία 3 Ιουλίου 2001, η Επιτροπή διατύπωσε σοβαρές αμφιβολίες ως προς το συμβιβάσιμο της πράξης με την κοινή αγορά, διότι θα μπορούσε να οδηγήσει σε συλλογική δεσπόζουσα θέση κατεχόμενη από τους τρεις κύριους προμηθευτές της εφοδιαζόμενης διά θαλάσσης αγοράς, δηλαδή την CVRD, την BHP και τη Rio Tinto.

(226) Στην απόφαση αυτή η Επιτροπή επικαλέστηκε ιδιαίτερα: i) τα υψηλά και αυξανόμενα συνδυασμένα μερίδια αγοράς των τριών αυτών μεγάλων επιχειρήσεων ([…]* % επί της συνολικής ζήτησης στην εφοδιαζόμενη διά θαλάσσης αγορά μετά την πράξη)· ii) τη χαμηλή και παρεμφερή διάρθρωση κόστους των ανωτέρω επιχειρήσεων, ιδίως σε σύγκριση με άλλους προμηθευτές της εφοδιαζόμενης διά θαλάσσης αγοράς· iii) την υψηλή διαφάνεια της αγοράς όσον αφορά τις τιμές αναφοράς και τις ποσότητες και iv) τη σταθερότητα της ζήτησης.

([55]) Στο μερίδιο αγοράς της επιχείρησης που θα προκύψει από τη συγκέντρωση συμπεριλαμβάνεται η παραγωγή του ινδικού μεταλλείου Sesa Goa, το οποίο ελέγχεται από τη Mitsui.

(227) Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή επεσήμανε ότι υπάρχει κίνδυνος οι τρεις βασικοί προμηθευτές σιδηρομεταλλεύματος να έχουν παρόμοια κίνητρα και έτσι να οδηγηθούν σε παράλληλη, επιζήμια για τον ανταγωνισμό συμπεριφορά. Στην πράξη, η Επιτροπή ερεύνησε τρεις διαφορετικούς μηχανισμούς που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε κατάσταση συλλογικής δεσπόζουσας θέσης: i) παράλληλη διαπραγματευτική συμπεριφορά κατά τις διαπραγματεύσεις των τιμών αναφοράς (η CVRD, η Rio Tinto και η BHP είναι συνήθως οι εταιρείες που καθορίζουν τις τιμές στη Δυτική Ευρώπη και την Ιαπωνία)· ii) επικέντρωση των εν λόγω εταιρειών στη «φυσική» αγορά τους (την περιοχή στην οποία έχουν πλεονεκτικό κόστος μεταφοράς, δηλαδή στην Ανατολική Ασία για τους προμηθευτές της Αυστραλίας και στη Δυτική Ευρώπη για την επιχείρηση που θα προκύψει από τη συγκέντρωση) ή/και iii) περιορισμός της επέκτασης της παραγωγικής ικανότητας.

(228) Η έρευνα έδειξε ότι για διάφορους λόγους διαρθρωτικής φύσεως μια συλλογική δεσπόζουσα θέση θα ήταν δύσκολο να διατηρηθεί. Πρώτον, τόσο οι πελάτες όσο και οι ανταγωνιστές δήλωσαν ότι υπάρχει σημαντικός ανταγωνισμός μεταξύ των δύο προμηθευτών της Αυστραλίας, οι οποίοι πωλούν τα ίδια είδη προϊόντων και ανταγωνίζονται πράγματι μεταξύ τους επιδιώκοντας υψηλότερες πωλήσεις και υλοποιώντας νέα σχέδια επέκτασης της παραγωγικής τους ικανότητας.

(229) Δεύτερον, όπως προαναφέρεται, το λεπτόκοκκο σιδηρομετάλλευμα είναι διαφοροποιημένο προϊόν. Ειδικότερα, τα μεταλλεύματα της Βραζιλίας έχουν πολύ διαφορετικά χαρακτηριστικά προϊόντος από τα μεταλλεύματα της Αυστραλίας. Οι διαφορές αυτές οδηγούν σε ασύμμετρα ανταγωνιστικά κίνητρα για τους προμηθευτές της Βραζιλίας και της Αυστραλίας. Μειώνουν επίσης τον κίνδυνο παρέκκλισης από ένα συντονισμένο αποτέλεσμα, καθιστώντας λιγότερη αποτελεσματική την εφαρμογή αντιποίνων.

(230) Τρίτον, τα ασύμμετρα ανταγωνιστικά κίνητρα των προμηθευτών της Βραζιλίας και των παραγωγών της Αυστραλίας επιτείνονται από τις σημαντικές διαφορές της διάρθρωσης του κόστους τους. Ειδικότερα, από τον κατωτέρω πίνακα συνάγεται ότι οι προμηθευτές της Βραζιλίας διαθέτουν σημαντικό πλεονέκτημα στη Δυτική Ευρώπη, ενώ οι προμηθευτές της Αυστραλίας είναι πιο ανταγωνιστικοί στην Ανατολική Ασία. Λόγω των διαφορών αυτών, οι προμηθευτές της Βραζιλίας και οι παραγωγοί της Αυστραλίας ακολουθούν διαφορετικές στρατηγικές μεγιστοποίησης των κερδών τους, γεγονός που με τη σειρά του καθιστά πολύ δύσκολη την παραπλήσια τιμολόγηση ή την επιδίωξη παραπλήσιων στόχων ως προς την παραγωγική ικανότητα.

Μέσο κόστος λεπτόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος 1997-2000

(σε USD/mtu)

	Κόστος FOB	Μεταφορά στην Ασία	Συνολικό κόστος προς Ασία	Μεταφορά στην Ευρώπη	Συνολικό κόστος προς Ευρώπη
CVRD	10,7	13,1	23,8	8,3	19,0
Caemi	[10-20]*	[10-20]*	[20-30]*	[5-15]*	[20-30]*
Rio Tinto	[10-20]*	[5-15]*	[10-20]*	[10-15]*	[20-30]*
BHP	[10-20]*	[5-15]*	[20-30]*	[10-15]*	[20-30]*
Iscor	20,5	10,4	30,9	8,6	29,1
SNIM	22,6	A/E	A/E	5,7	28,3
LKAB	20,9	A/E	A/E	4,3	25,2

Πηγή: έκθεση AME.

(231) Συνολικά, η ύπαρξη σημαντικού ανταγωνισμού μεταξύ των δύο αυστραλών παραγωγών και η ύπαρξη ασύμμετρων ανταγωνιστικών κινήτρων μεταξύ των μεταλλευτικών εταιρειών της Αυστραλίας και των παραγωγών της Βραζιλίας εμποδίζουν συνδυαστικά τη δημιουργία συλλογικής δεσπόζουσας θέσης εν γένει. Προς τούτο συμβάλλει επίσης το γεγονός ότι η CVRD, η BHP και η Rio Tinto έχουν επίσης πολύ διαφορετικά μερίδια αγοράς, κυμαινόμενα από 38 % (CVRD) έως [10-20]* % (BHP). Από την άποψη αυτή, η παρούσα πράξη θα επιτείνει την ασυμμετρία (ενισχύοντας την εταιρεία που ήδη κατέχει ηγετική θέση στην αγορά), και έτσι μάλλον θα αποτελέσει ένα ακόμη εμπόδιο για την εκδήλωση παράλληλης συμπεριφοράς. Η ύπαρξη σημαντικών διαφορών ως προς το βαθμό χρησιμοποίησης της παραγωγικής ικανότητας αποτελεί ακόμη μια ένδειξη που απομακρύνει το ενδεχόμενο συλλογικής δεσπόζουσας θέσης, καθότι ενισχύει το συμπέρασμα ότι οι διάφορες εταιρείες της βιομηχανίας έχουν διαφορετικά κίνητρα.

(232) Επιπλέον, υπάρχουν ειδικοί λόγοι για τους οποίους οι τρεις προαναφερόμενοι μηχανισμοί δεν μπορούν να λειτουργήσουν αποτελεσματικά. Οι λόγοι αυτοί παρουσιάζονται λεπτομερώς στις παραγράφους που ακολουθούν.

Παράλληλη τιμολόγηση

(233) Τα αποτελέσματα της εμπεριστατωμένης έρευνας έδειξαν ότι δεν υπάρχει κίνδυνος παράλληλης τιμολόγησης για τρεις

κυρίως λόγους. Πρώτον, διαπιστώθηκε ότι υπάρχει σημαντικός ανταγωνισμός μεταξύ των δύο αυστραλών προμηθευτών, οι οποίοι παράγουν σιδηρομετάλλευμα της ίδιας ποιότητας και έτσι ανταγωνίζονται για τις ίδιες παραγγελίες.

(234) Δεύτερον, θα είναι ίσως δύσκολο να εκδηλωθεί παράλληλη συμπεριφορά κατά τις ετήσιες διαπραγματεύσεις σχετικά με τις τιμές αναφοράς, διότι: i) οι πελάτες θα μπορούσαν να αντιδράσουν σε μια τέτοια συμπεριφορά συνάπτοντας συμφωνία με «περιθωριακούς» προμηθευτές (όπως πράγματι έπραξαν οι πελάτες της Δυτικής Ευρώπης το 2000, όταν συνήψαν συμφωνία με την SNIM), και ii) οι προμηθευτές έχουν κίνητρα να είναι οι πρώτοι που θα καταλήξουν σε συμφωνία, και συνεπώς να μην προβάλουν ιδιαίτερες απαιτήσεις κατά τις διαπραγματεύσεις, διότι αυτή η «φιλική προς τον πελάτη» στάση συνήθως ανταμείβεται από τις χαλυβουργικές μονάδες με την υποβολή υψηλότερων παραγγελιών […]*.

(235) […]*.

Γεωγραφικό σχίσμα («chacun chez soi»)

(236) Τα αποτελέσματα της εμπεριστατωμένης έρευνας έδειξαν επίσης ότι δεν υπάρχει κίνδυνος «γεωγραφικού σχίσματος» μεταξύ της Δυτικής Ευρώπης (με τον εφοδιασμό της ουσιαστικά από τους προμηθευτές της Βραζιλίας) και της Ανατολικής Ασίας (με τον εφοδιασμό της ουσιαστικά από τους προμηθευτές της Αυστραλίας). Πρώτον, όπως προαναφέρεται, η αύξηση της ζήτησης στις αγορές που εφοδιάζονται διά θαλάσσης δεν αναμένεται να είναι ομοιόμορφη σε όλες τις επί μέρους περιοχές που εφοδιάζονται διά θαλάσσης. Ειδικότερα, φαίνεται ότι στη Δυτική Ευρώπη η ζήτηση θα παραμείνει στάσιμη εντός των επόμενων δέκα ετών, ενώ κατά την ίδια χρονική περίοδο οι πωλήσεις στην Ανατολική Ασία θα σημειώσουν σημαντική αύξηση (κυρίως λόγω της κατακόρυφης ανόδου των αγορών διά θαλάσσης από πελάτες της Κίνας). Η ασυμμετρία αυτή εξαλείφει τα κίνητρα των προμηθευτών να επικεντρωθούν σε μια δεδομένη περιοχή (ιδίως τη Δυτική Ευρώπη), ενώ αντίθετα παρέχει κίνητρα σε όλους τους προμηθευτές να ανταγωνίζονται έντονα για τις πωλήσεις στην Ανατολική Ασία. Τούτο επιβεβαιώνεται από την παρουσία της CVRD στην Ανατολική Ασία (όπου ήδη πραγματοποιεί το 1/3 των πωλήσεών της όσον αφορά τις διά θαλάσσης προμήθειες), και από την πώληση σημαντικών ποσοτήτων μεταλλεύματος από την Αυστραλία στη Δυτική Ευρώπη.

(237) Επιπλέον, φαίνεται ότι μία από τις βασικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι προμηθευτές σιδηρομεταλλεύματος είναι η απόκτηση αρκετής στήριξης από τους πελάτες για τις σημαντικές επενδύσεις που απαιτούνται για τα σχέδια επέκτασης της παραγωγικής ικανότητας. Για παράδειγμα, σύμφωνα με τα στοιχεία που υπέβαλαν τα μέρη, […]*. Παρόμοια θέματα εγείρονται για τα νέα έργα της BHP και της Rio Tinto. Στο πλαίσιο αυτό, τα έργα μπορούν να χρηματοδοτηθούν μόνον εφόσον έχει εξασφαλιστεί επαρκώς η διάθεση της παραγωγής. Συνεπώς, οι προμηθευτές σιδηρομεταλλεύματος δεν μπορούν να προσεγγίζουν πελάτες μόνο σε μία περιοχή που εφοδιάζεται διά θαλάσσης, αλλά πρέπει να ανταγωνίζονται έντονα για να προσελκύσουν όλα τα χαλυβουργεία που θα ήταν δυνητικοί πελάτες. Το γεγονός αυτό απομακρύνει ακόμη περισσότερο την πιθανότητα ενός «γεωγραφικού σχίσματος».

Περιορισμός της παραγωγικής ικανότητας

(238) Τέλος, τα αποτελέσματα της εμπεριστατωμένης έρευνας της Επιτροπής δεν οδηγούν στο συμπέρασμα ότι υπάρχει σημαντικός κίνδυνος να προβούν οι τρεις μεγάλοι προμηθευτές σε παράλληλο περιορισμό της παραγωγικής τους ικανότητας. Είναι γεγονός ότι η αγορά παρουσιάζει ορισμένα χαρακτηριστικά που θα μπορούσαν να διευκολύνουν μια τέτοια συμπεριφορά: i) η Rio Tinto, η BHP και η επιχείρηση που θα προκύψει από τη συγκέντρωση θα μπορούσαν πράγματι να ελέγχουν τις επεκτάσεις παραγωγικής ικανότητας, διότι μόνον αυτές διαθέτουν πρόσβαση σε σημαντικά σχετικά αποθέματα· ii) σήμερα η υφιστάμενη πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα είναι πολύ περιορισμένη, η δε ζήτηση θα αυξηθεί στο εγγύς μέλλον, γεγονός που καθιστά αναγκαία την επέκταση της παραγωγικής ικανότητας, και iii) η διατήρηση της προσφοράς σε κατάσταση στενότητας θα ήταν προς το κοινό συμφέρον των μεγάλων προμηθευτών, ούτως ώστε να επιτευχθούν υψηλότερες τιμές.

(239) Ωστόσο, για να είναι αποτελεσματικό το ανωτέρω σχέδιο, θα έπρεπε να αρθούν πρώτα ορισμένα σημαντικά εμπόδια. Ακόμη και αν κάθε παραγωγός ανεξάρτητα μπορούσε να διακρίνει κάποιου είδους κοινό στόχο, ο στόχος αυτός δεν θα μπορούσε να επιτευχθεί διότι κάθε προμηθευτής θα είχε ατομικό συμφέρον να τον παρακάμψει και να αυξήσει την παραγωγική του ικανότητα στον τομέα των διά θαλάσσης προμηθειών (ούτως ώστε να επιτύχει μεγαλύτερες πωλήσεις και υψηλότερες τιμές). Επομένως, ο προαναφερθείς μηχανισμός μπορεί να λειτουργήσει αποτελεσματικά μόνον εφόσον τα κίνητρα των προμηθευτών σιδηρομεταλλεύματος να αποκλίνουν από τον κοινό στόχο μπορούσαν να αντισταθμιστούν από άλλους παράγοντες. Ο πιθανότερος τρόπος με τον οποίο θα μπορούσε να συμβεί κάτι τέτοιο θα ήταν η απειλή αντιποίνων. Η απειλή αυτή μπορεί να συνοψιστεί ως εξής: i) λόγω της μεγάλης διαφάνειας των σχεδίων επέκτασης της παραγωγικής ικανότητας (και της επί μέρους παραγωγικής ικανότητας κάθε προμηθευτή), οι μεγάλοι προμηθευτές θα μπορούσαν εύκολα και γρήγορα να πληροφορηθούν τη δημιουργία πρόσθετης παραγωγικής ικανότητας, και ii) κατόπιν αυτού, οι μεγάλοι προμηθευτές θα μπορούσαν να βλάψουν τον προμηθευτή που αύξησε την παραγωγική του ικανότητα προβαίνοντας και οι ίδιοι σε αύξηση της παραγωγικής τους ικανότητας (διότι κατ' αυτόν τον τρόπο θα προκαλείτο πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα και, συνεπώς, μείωση των τιμών και των κερδών). Σε περίπτωση που η παρούσα αξία των μειωμένων κερδών της περιόδου πλεονάζουσας παραγωγικής ικανότητας ήταν αρκετή ώστε να αντισταθμιστεί η παρούσα αξία των υψηλότερων κερδών που θα είχε επιτύχει ο «ανεξέλεγκτος» προμηθευτής την περίοδο κατά την οποία θα είχε επωφεληθεί από μεγαλύτερες παραγγελίες και υψηλότερες τιμές, τότε πράγματι οι προμηθευτές σιδηρομεταλλεύματος δεν θα είχαν ιδιαίτερο κίνητρο να ακολουθήσουν αποκλίνουσα συμπεριφορά.

(240) Διατυπώθηκε ο ισχυρισμός ότι δεν είναι δυνατό να εκδηλωθεί παράλληλη συμπεριφορά με στόχο τον περιορισμό της παραγωγικής ικανότητας, κυρίως διότι η περίοδος «τιμωρίας» (η περίοδος πλεονάζουσας παραγωγικής ικανότητας)

δεν αποτελεί αξιόπιστη απειλή, επειδή: i) βλάπτει όλους τους προμηθευτές (και έτσι πρέπει να είναι σχετικά σύντομη ώστε να είναι αξιόπιστη η απειλή) και ii) η παραγωγική ικανότητα που δημιουργείται εξακολουθεί να υπάρχει μακροπρόθεσμα. Ειδικότερα, αναφέρθηκε ότι, στο πλαίσιο αυτό, κάθε προσπάθεια αντιποίνων δεν θα είχε καμία επίδραση στη συμπεριφορά του ανεξέλεγκτου προμηθευτή, διότι ο τελευταίος θα είχε «δεσμευθεί» να χρησιμοποιήσει τη νέα παραγωγική του ικανότητα. Συνεπώς, η εφαρμογή αντιποίνων όχι μόνο δεν θα είχε καμία χρησιμότητα, αλλά και θα ήταν οδυνηρή για όλους τους προμηθευτές. Επιπλέον, η πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα που θα προέκυπτε από την εφαρμογή αντιποίνων επίσης θα εξακολουθούσε να υπάρχει επί μεγάλο διάστημα, γεγονός που με τη σειρά του θα έβλαπτε σημαντικά όλους τους προμηθευτές. Με άλλα λόγια, ο μηχανισμός αντιποίνων θα ήταν τόσο μάταιος, δυσανάλογος και επιζήμιος για όλους τους προμηθευτές, ώστε να μην είναι αξιόπιστος. Στην παρούσα υπόθεση η Επιτροπή θεωρεί ότι τα ανωτέρω δεν ισχύουν κατ' ανάγκη, λόγω της αναμενόμενης ανάπτυξης της αγοράς. Παρόλο που η παραγωγική ικανότητα πράγματι θα διατηρείτο μακροπρόθεσμα, η αναμενόμενη αύξηση της ζήτησης (8 % μεταξύ των ετών 2000 και 2005) θα μπορούσε γρήγορα να απορροφήσει τη νέα παραγωγική ικανότητα και έτσι η περίοδος πλεονάζουσας παραγωγικής ικανότητας δεν θα είχε μεγάλη διάρκεια.

(241) Ωστόσο, τα αποτελέσματα της έρευνας δείχνουν ότι στην υπό εξέταση αγορά η εφαρμογή παράλληλων στρατηγικών που θα περιλάμβαναν περιορισμό της παραγωγικής ικανότητας δεν θα είχε πιθανότητες να λειτουργήσει αποτελεσματικά. Ειδικότερα, η έρευνα έδειξε ότι θα ήταν εξαιρετικά δύσκολο να τεθούν ανεξάρτητα και να επιδιωχθούν συλλογικοί στόχοι για τον περιορισμό της παραγωγικής ικανότητας. Συγκεκριμένα, φαίνεται ότι η παραγωγική ικανότητα δεν μπορεί να υποστεί λεπτές προσαρμογές. Η επέκταση των παραγωγικής ικανότητας επιτυγχάνεται μέσω μεγάλων έργων που οδηγούν στην αξιοποίηση ολόκληρων μεταλλευτικών περιοχών σε μια δεδομένη απόθεση, και συνεπώς αφορούν ενιαίες ποσότητες. Στο πλαίσιο αυτό, δεν θα ήταν εύκολο να συμπέσουν ανεξάρτητα οι στρατηγικές επέκτασης της παραγωγικής ικανότητας των διαφόρων προμηθευτών.

(242) Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι το σιδηρομετάλλευμα είναι διαφοροποιημένο προϊόν. Ο παράγοντας αυτός, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι το λεπτόκοκκο σιδηρομετάλλευμα της Βραζιλίας είναι πολύ διαφορετικό από αυτό που εξάγεται στην Αυστραλία, περιπλέκει ακόμη περισσότερο τη σταθερότητα τυχόν συντονισμένου αποτελέσματος μεταξύ της Rio Tinto, της CVRD και της BHP.

(243) Επιπλέον, οι πελάτες ανέφεραν επανειλημμένα ότι η BHP και η Rio Tinto ανταγωνίζονται έντονα μεταξύ τους, ιδίως όσον αφορά τα σχέδια επέκτασης της παραγωγικής ικανότητας. Στο πλαίσιο αυτό, δύσκολα θα γινόταν δεκτό ότι οι δύο αυτοί προμηθευτές θα μπορούσαν να εμπλακούν σε παράλληλη συμπεριφορά σχετικά με την επέκταση της παραγωγικής ικανότητας.

(244) Επιπλέον, όπως προαναφέρεται, υπάρχει το πρόσθετο στοιχείο ότι η εφοδιαζόμενη διά θαλάσσης αγορά δεν αναμένεται να αναπτυχθεί ομοιόμορφα σε όλες τις περιοχές. Αντίθετα, η ανάπτυξη θα προέλθει κυρίως από την Ανατολική Ασία (και πρωτίστως από την Κίνα). Στο πλαίσιο αυτό, όλοι οι προμηθευτές έχουν ισχυρά κίνητρα να ανταγωνιστούν για να μεγιστοποιήσουν τις παραγγελίες από την Κίνα, οι δε μελλοντικές θέσεις στην εφοδιαζόμενη διά θαλάσσης αγοράς δεν θα είναι εύκολο να προέλθουν ευθέως από τις θέσεις που ήδη υπάρχουν σε ώριμες αγορές (όπως η Δυτική Ευρώπη ή η Ιαπωνία). Συνεπώς, υπό τις ανωτέρω συνθήκες θα ήταν ιδιαίτερα δύσκολο να διαμορφωθούν παρόμοιες απόψεις μεταξύ των παραγωγών ως προς τον βέλτιστο επιμερισμό της παραγωγικής ικανότητας, ενώ κατά πάσα πιθανότητα οι προμηθευτές θα είχαν κίνητρα να μην ακολουθήσουν ανεξάρτητες στρατηγικές μείωσης της παραγωγικής ικανότητας που θα μπορούσαν να περιορίσουν τις πωλήσεις τους στην Κίνα.

(245) Τέλος, έχει δηλωθεί επανειλημμένα ότι τα νέα έργα υλοποιούνται μόνον όταν αρκετοί πελάτες έχουν δηλώσει ότι είναι διατεθειμένοι να αγοράσουν το σχετικό προϊόν. Επομένως, η δυνατότητα των παραγωγών να ακολουθήσουν στρατηγικές περιορισμού της παραγωγικής ικανότητας εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την αποδοχή των σχετικών σιδηρομεταλλευμάτων από τους πελάτες, κάτι που δεν μπορεί να θεωρηθεί δεδομένο. Τούτο δείχνει επίσης ότι οι πελάτες θα μπορούσαν να θέσουν σε σοβαρό κίνδυνο τη σταθερότητα τυχόν παράλληλων στρατηγικών.

(246) Για τους ανωτέρω λόγους, οι τρίτοι ενδιαφερόμενοι στη συντριπτική τους πλειονότητα δήλωσαν ότι οι τρεις μεγάλοι προμηθευτές σιδηρομεταλλεύματος δεν θα ήταν λογικό να εμπλακούν ανεξάρτητα σε μια τέτοια κοινή στρατηγική περιορισμού της παραγωγικής ικανότητας. Κατά συνέπεια, εξάγεται το συμπέρασμα ότι η πράξη δεν θα δημιουργήσει ούτε θα ενισχύσει δεσπόζουσα θέση όσον αφορά την πώληση λεπτόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος σε περιοχές στις οποίες είναι εγκατεστημένοι πελάτες εφοδιαζόμενοι διά θαλάσσης, με αποτέλεσμα να παρακωλύεται σε σημαντικό βαθμό ο ουσιαστικός ανταγωνισμός στην κοινή αγορά και η λειτουργία της συμφωνίας για τον ΕΟΧ.

Δ. **Απουσία δεσπόζουσας θέσης στον τομέα του χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος**

(247) Η πράξη θα προκαλέσει αλληλεπικαλύψεις στον τομέα του χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος, στον οποίο δραστηριοποιούνται τόσο η CVRD όσο και η CAEMI (μέσω της MBR) πραγματοποιώντας πωλήσεις σε όλες τις περιοχές στις οποίες είναι εγκατεστημένοι πελάτες εφοδιαζόμενοι διά θαλάσσης. Στον κατωτέρω πίνακα παρουσιάζονται τα ποσοστά που κατέχουν τα μέρη και οι ανταγωνιστές τους επί των πωλήσεων και της παραγωγικής ικανότητας:

(σε %)

Πωλήσεις στην εφοδιαζόμενη διά θαλάσσης αγορά	Χώρα	Πωλήσεις 1997	Πωλήσεις 2000	Παραγωγική ικανότητα 2000	Παραγωγική ικανότητα 2005
CVRD	Βραζιλία	[5-15]*	[5-15]*	[20-30]*	[20-30]*
CAEMI (MBR)	Βραζιλία	[5-15]*	[5-15]*	[5-15]*	[5-15]*
Επιχείρηση που θα προκύψει από τη συγκέντρωση ([56])		[5-15]*	[10-20]*	[20-30]*	[20-30]*
BHP	Αυστραλία	[20-30]*	[10-20]*	[20-30]*	[10-20]*
Rio Tinto	Αυστραλία	[30-40]*	[30-40]*	[20-30]*	[20-30]*

Πηγή: […]*.

(248) Δεν υπάρχει καμία ένδειξη ότι η πράξη θα μπορούσε να δημιουργήσει ατομική δεσπόζουσα θέση κατεχόμενη από την επιχείρηση που θα προκύψει από τη συγκέντρωση, καθότι η επιχείρηση αυτή θα κατέχει μόλις την τρίτη θέση μεταξύ των προμηθευτών που συμμετέχουν στον διά θαλάσσης εφοδιασμό της αγοράς. Μολοντούτο, στον τομέα του χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος η πράξη εγείρει πολλά από τα θέματα περί συλλογικής δεσπόζουσας θέσης που τέθηκαν και σχετικά με το λεπτόκοκκο σιδηρομετάλλευμα. Ωστόσο, τα αποτελέσματα της εμπεριστατωμένης έρευνας της Επιτροπής δείχνουν ότι οι κίνδυνοι αυτοί μπορούν να θεωρηθούν απομακρυσμένοι, βάσει της ίδιας συλλογιστικής που περιγράφεται λεπτομερώς ανωτέρω σχετικά με το λεπτόκοκκο σιδηρομετάλλευμα.

(249) Συνεπώς, εξάγεται το συμπέρασμα ότι η πράξη δεν θα δημιουργήσει ούτε θα ενισχύσει δεσπόζουσα θέση όσον αφορά την πώληση χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος σε όλες τις περιοχές στις οποίες είναι εγκατεστημένοι πελάτες εφοδιαζόμενοι διά θαλάσσης, με αποτέλεσμα να παρακωλύεται σε σημαντικό βαθμό ο ουσιαστικός ανταγωνισμός στην κοινή αγορά και η λειτουργία της συμφωνίας για τον ΕΟΧ.

Ε. **Συμπέρασμα**

(250) Βάσει της ανωτέρω εξέτασης, η σχεδιαζόμενη συγκέντρωση εμπεριέχει τον κίνδυνο να οδηγήσει στη δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης στην αγορά προμήθειας σφαιριδίων σιδηρομεταλλεύματος προς όλες τις περιοχές στις οποίες είναι εγκατεστημένοι πελάτες εφοδιαζόμενοι διά θαλάσσης, στην υποθετική αγορά προμήθειας σφαιριδίων άμεσης αναγωγής προς όλες τις περιοχές στις οποίες είναι εγκατεστημένοι πελάτες εφοδιαζόμενοι διά θαλάσσης, και στην υποθετική αγορά που συνδυάζει την προμήθεια σφαιριδίων άμεσης αναγωγής και χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος άμεσης αναγωγής προς όλες τις περιοχές στις οποίες είναι εγκατεστημένοι πελάτες εφοδιαζόμενοι διά θαλάσσης, με αποτέλεσμα να παρακωλύεται σε σημαντικό βαθμό ο ουσιαστικός ανταγωνισμός στην κοινή αγορά και η λειτουργία της συμφωνίας για τον ΕΟΧ.

([56]) Στο μερίδιο αγοράς της επιχείρησης που θα προκύψει από τη συγκέντρωση συμπεριλαμβάνεται η παραγωγή του ινδικού μεταλλείου Sesa Goa, το οποίο ελέγχεται από τη Mitsui.

VIII. **ΔΙΟΡΘΩΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ**

(251) Στις 5 Οκτωβρίου 2001, τα μέρη προσφέρθηκαν να αναλάβουν ορισμένες δεσμεύσεις προκειμένου να εξαλειφθούν τα προβλήματα ανταγωνισμού που είχε εντοπίσει η Επιτροπή στην κοινοποίηση αιτιάσεων. Το σχετικό τμήμα των τελικών δεσμεύσεων παρατίθεται στο παράρτημα της παρούσας απόφασης.

Α. **Περίληψη των δεσμεύσεων**

(252) Οι δεσμεύσεις περιλαμβάνουν εν συντομία τα εξής:

— δέσμευση για την εκχώρηση του μετοχικού μεριδίου ύψους 50 % της CAEMI στην QCM, καναδική εταιρεία παραγωγής λεπτόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος και σφαιριδίων,

— ίδρυση της λεγόμενης «Νέας CAEMI», που θα περιλαμβάνει την MBR, τις δραστηριότητες της CAEMI όσον αφορά την εξόρυξη σιδηρομεταλλεύματος στη Βραζιλία και την Ferteco, εταιρεία εξόρυξης σιδηρομεταλλεύματος που απέκτησε πρόσφατα η CVRD από την Thyssen Krupp.

Β. **Εκτίμηση των δεσμεύσεων**

(253) Η πρώτη από τις ανωτέρω δεσμεύσεις εξαλείφει πλήρως την αλληλεπικάλυψη μεταξύ της CVRD και της CAEMI όσον αφορά τα σφαιρίδια σιδηρομεταλλεύματος. Επιπλέον, τα αποτελέσματα της έρευνας αγοράς της Επιτροπής δείχνουν σαφώς ότι η QCM είναι αυτόνομη επιχείρηση που λειτουργεί ανεξάρτητα από την υπόλοιπη CAEMI και, αν εκποιηθεί σε κατάλληλο αγοραστή, μπορεί να δράσει ως ανταγωνιστική και ανεξάρτητη δύναμη στην αγορά. Επομένως, η εν λόγω δέσμευση αίρει τις ανησυχίες που εξέφρασε η Επιτροπή σχετικά με τον ανταγωνισμό στους τομείς των σφαιριδίων και των σφαιριδίων ΑΑ.

(254) Δεδομένου ότι τα σφαιρίδια ΑΑ καλύπτουν το 80 % περίπου της συνολικής υποθετικής αγοράς σιδηρομεταλλεύματος ΑΑ, φαίνεται επίσης ότι η εν λόγω δέσμευση αίρει τα προβλήματα ανταγωνισμού και στην εν λόγω υποθετική αγορά. Παρόλο που η QCM δεν παράγει χονδρόκοκκο σιδηρομετάλλευμα ΑΑ, οι πωλήσεις της MBR ύψους […]*

Mt το 2000 αντιστοιχούν σε πολύ μικρό ποσοστό της αγοράς που συνδυάζει το χονδρόκοκκο σιδηρομετάλλευμα ΑΑ και τα σφαιρίδια ΑΑ. Έχοντας υπόψη την τάση για χρησιμοποίηση σφαιριδίων ΑΑ κατά προτίμηση σε σχέση με το χονδρόκοκκο σιδηρομετάλλευμα ΑΑ, καθώς και το γεγονός ότι η CVRD προσδοκά ότι τα υφιστάμενα αποθέματά της χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος ποιότητας ΑΑ θα εξαντληθούν σε τέσσερα έως πέντε χρόνια ([57]), οι πωλήσεις αυτές φαίνονται ακόμη λιγότερο σημαντικές. Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι ο μοναδικός αγοραστής σιδηρομεταλλεύματος ΑΑ στην Ευρώπη είναι μία μονάδα ΑΑ που σήμερα δεν λειτουργεί και η οποία κάλυπτε μόλις το 0,3 % της παραγωγής χάλυβα του ΕΟΧ. Έχοντας υπόψη τους ανωτέρω παράγοντες, και δεδομένου ότι δεν υπάρχει αναλογικό διορθωτικό μέτρο για την πολύ μικρή αυτή αύξηση του μεριδίου πωλήσεων σιδηρομεταλλεύματος ΑΑ, συνάγεται ότι η πολύ μικρή αυτή αλληλεπικάλυψη δεν μεταβάλλει ουσιωδώς τους όρους του ανταγωνισμού στη σχετική αγορά.

(255) Στο πλαίσιο αυτό, η δεύτερη δέσμευση δεν θεωρείται απαραίτητη για να εγκριθεί η κοινοποιηθείσα πράξη. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή δεν θα τη λάβει υπόψη για τους σκοπούς της παρούσας υπόθεσης.

IX. **ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ**

(256) Έχοντας υπόψη τα ανωτέρω και υπό τον όρο ότι θα τηρηθεί η δέσμευση σχετικά με την εκποίηση του μετοχικού μεριδίου ύψους 50 % της CAEMI στην QCM, όπως προβλέπεται στο παράρτημα, η κοινοποιηθείσα πράξη δεν δημιουργεί ούτε ενισχύει δεσπόζουσα θέση ικανή να παρεμποδίσει σε σημαντικό βαθμό τον ουσιαστικό ανταγωνισμό στον ΕΟΧ ή σε σημαντικό τμήμα του. Συνεπώς, η πράξη πρέπει να κηρυχθεί συμβιβάσιμη με την κοινή αγορά και τη λειτουργία της συμφωνίας για τον ΕΟΧ, σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 4064/89,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η κοινοποιηθείσα πράξη βάσει της οποίας η Mitsui και η CVRD αποκτούν από κοινού τον έλεγχο της CAEMI κηρύσσεται συμβιβάσιμη με την κοινή αγορά και τη λειτουργία της συμφωνίας για τον ΕΟΧ, υπό τον όρο ότι θα τηρηθεί πλήρως η δέσμευση σχετικά με την εκποίηση του μετοχικού μεριδίου ύψους 50 % της CAEMI στην QCM, όπως προβλέπεται στο παράρτημα.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στις:

MITSUI & Co. Ltd
2-1 Ohtemachi 2-chome
Chiyoda-ku
Tokio–100-0004
Japan

Companhia Vale do Rio Doce (CVRD)
Graça Aranha, 26 — 15e floor
2005-900 Rio de Janeiro
Brazil

Βρυξέλλες, 30 Οκτωβρίου 2001.

Για την Επιτροπή
Mario MONTI
Μέλος της Επιτροπής

([57]) Η μοναδική πηγή χονδρόκοκκου σιδηρομεταλλεύματος ΑΑ της CVRD είναι το μεταλλείο Feijas (που ανήκε προηγουμένως στη Ferteco), το οποίο παρήγαγε 1 Mt χονδρόκοκκου μεταλλεύματος το 2000 (*Πηγή*: έκθεση Midrex).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Για το πλήρες κείμενο των όρων και υποχρεώσεων που αναφέρονται στο άρθρο 1 συμβουλευτείτε την ακόλουθη ιστοσελίδα της Επιτροπής:

http://europa.eu.int/comm/competition/index_en.html